

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8/Sayı 107/ 15 Ağustos 1990/2.50 DM

15 AĞUSTOS ATILIMI'NIN 7. YILINI SÜREKLİ HALK AYAKLANMALARIYLA KARŞILAYALIM!

Foto: Medico International

- 15 Ağustos'un 6. yıldönümünde Doğubeyazıt ilçesinde esnaf kepenk indirdi.
- Muradiye ilçe merkezine gerilla baskını. Sömürgeci-askeri binalar roketlendi.
- Genç'te ilçe kaymakamının da içinde olduğu özel savaş ekibine başarılı gerilla pususu.
- Çatak'ta Katoyê Xêrkan Dağı'ndaki çarpışmada altı sömürgeci düşman askeri öldürüldü.
- Silopi-Hesenan'da ARGK gerillaları bir sömürgeci birliği bozguna uğrattı.
- Uludere hükümet konağı roketlendi.
- Siirt-Çêlik ve Pervari-Gurzuwan köylerinde gerilla mayınları düşman güçlerine darbe indirdi.

- Özalp'ta düşmanın biri dozer iki aracı yakıldı.
- Şirvan-Merc ve Varto-Çağlar'da 13 korucu silahsızlandırıldı. Şırnak-Gilindor'da 6 çete ölümle cezalandırıldı. Cizre şehir merkezinde bir başgardıyan ve Elaziğ-Aricak'ta bir ajan cezalandırıldı.
- Şirvan, Kızıltepe ve Çatak'ta 6 ARGK savaşçısı kahramanca direniş içinde şehit oldu.
- Sömürgeciler Eruh, Şırnak, Pervari ve Çatak'ta köyleri bombalıyor ve ormanları yakıyor.
- Özel tim Silopi-Habur'da çocuklara ateş açtı.

Haberler 5-6. sayfalarda

ERNK-Avrupa Temsilciliği:

Ortadoğu'da yeni bir emperyalist işgale ve gerici savaşlara karşı halkların ortak mücadelesini yükseltelim!

3. sayfada

ERNK-Avrupa Temsilciliği:

15 Ağustos Atılımı'nın 7. yılını sürekli halk ayaklanmalarıyla karşılayalım!

4. sayfada

ERNK, 15 Ağustos'un 6. yıldönümünde yaptığı basın duyurusunda bir yıllık savaş bilançosunu açıkladı.

5. sayfada

ERNK Avrupa Temsilciliği'nin basın açıklaması:

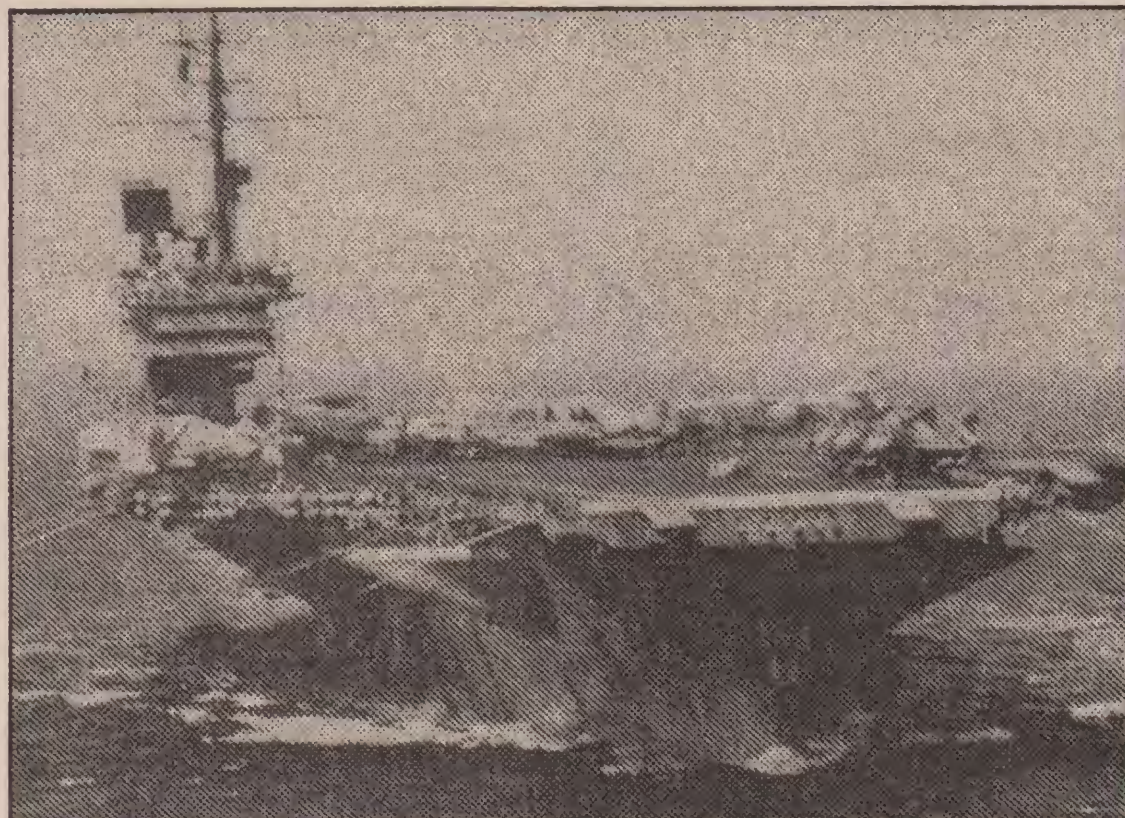
Sömürgeci Türk ordusu Kürdistan'da yine masum insanları katletti: Yüksekova'da silahsız 7 köylü kurşuna dizildi.

7. sayfada

Ortadoğu'da savaş gerginliği

Irak'taki faşist Saddam rejimi, 2 Ağustos günü, güneyinde yer alan ve küçük bir toprak parçası olan Kuveyt'i birkaç saatlik bir askeri hareketle tamamen işgal etti. Irak işgaline karşı hiçbir direnç göstermeyen, Arap alemi içinde emperyalizmin uşağı kukla devletçiklerin en önde gelenlerinden biri olan Kuveyt krallığı yıkıldı. Kuveyt emiri ve yönetimi toptan Suudi Arabistan'a sığındı. Irak ve Kuveyt yönetimleri arasında bir süreden beri devam eden gerginliğin bu sonuca varmasının Ortadoğu ve dünyadaki etkisi ve yankısı büyük oldu. Saddam rejiminin bu açık saldırganlığı bütün dünya tarafından kınandı, ardından Irak'a karşı ekonomik ambargo uygulamaları ve askeri müdahale girişimleri gündeme geldi. Bu durumu fırsat bilen ve bir süreden beri Ortadoğu'da böyle bir ortam yaratmaya çalışan ABD, bölgeye yönelik saldırgan tutumunu ve Basra Körfezi, Suudi Arabistan ve Türkiye üzerinde asker sevkياتını hızlandırdı. Kendisine yönelik bu tür uygulamaları bahane eden Sad-

- Irak, Kuveyt'i işgal etti.
- Saddam rejimi savaşı yaşamıyor.
- ABD'nin bölgeye yönelik saldırganlığı artıyor.
- Faşist Türk devleti telaş içinde, uluslararası gerginlik ve savaş durumunu kışkırtarak varlığını sürdürmeye çalışıyor.

Körfezde ABD uçak gemisi

dam rejimi, Kuveyt'i ilhak ettiğini, Arap devletlerinin büyük çoğunluğunun emperyalizmin ajanı olduğunu açıklayarak, bütün Arap ve müslümanları emperyalizme ve siyonizme karşı ci-

hada çağırdı. Bütün bu gelişmeler, sadece Ortadoğu'da değil, tüm dünyada önemli bir gerginliğin ve savaş tehlikesinin doğmasına yol açtı.

Devamı orta sayfada

Alman Der Spiegel dergisi:

Irak'a kimyasal silah satımında Federal Alman Gizli Haberalma Servisi aracılık etti

8. sayfada

Türkiye ve Kürdistan'da savaşa hayır kampanyası:

HEP, Sosyalist Parti, İnsan Hakları Derneği ve Yeni Halk Gerçeği gazetesinin basın açıklamaları

9. sayfada

İŞÇİ YİĞİNLARI ARASINDA ÖRGÜTLENME TARZIMIZ NE OLMALIDIR?

14-15. sayfalarda

21 Haziran Pötürge direnişinde halkımız kahramanca şehit düşenler halkasına yenilerini ekledi. Bu şehitlerimizden birinin de **Mehmet ÖNER** yoldaş olduğunu duyduk. Ulusal yaban cılaşmanın egemen olduğu bir alanda özgürlük ağacını kanıyla sulayan **Mehmet ÖNER** yoldaşı en verimli bir mücadele sürecinde yitirmemiz, O'nun zengin pratiğine damgasını vuran anılarını bazı yönleriyle dile getirmeyi ve bu anıları birer emir ve talimat olarak kabul etmeyi zorunlu kılmaktadır. Tüm şehitlerimiz gibi **Mehmet** yoldaşın da anısını birkaç sayfaya sığdırmamız yetersiz olduğu kesindir. Hayliyle O'nun zengin ve yol gösterici pratiğine damgasını vuran engin kişiliğini yeterince açığa vurmam mümkün değildir. Ancak O'nunla bir dönemi kapsayan yakın mücadele pratiğini birlikte geçirmiş olmamız bazı özelliklerini dile getirmeme olanak tanımaktadır.

Mehmet yoldaşla ilk karşılaşmamız, 1983'ün sonlarında yapılan Parti Avrupa II. Konferansı'nda gerçekleşmişti. Konferans, provokasyona müdahale ardından yeni bir düzenleme hareketini başlatma ve yeni dönemde parti çizgisini bütün yapıya egemen kılmak açısından tarihsel bir role sahipti. O dönemde kadro adaylarında görülen ideolojik-politik yetersizlik, deney-tecrübe eksikliği ve buna ek olarak provokasyonun yapıda yarattığı derin tahribatlar dikkate alındığında konferansta çok az sayıda delege aktiflik gösterebiliyordu. Delegelerin aktifliği sağlıklı karar ve planlamalara ulaşmak için oldukça önem taşımaktaydı. Bu toplantıya Stuttgart bölge delegesi olarak katılan ve **Mehmet Hoca** olarak tanınan arkadaşın ataklığı göze çarpyordu. Tartışmalara aktif katılımı, sağlıklı değerlendirme ve önerilerde bulunması, açık görüşlü olması ve en önemlisi de provokasyon ve tasfiyeciliğe karşı kararlı ve açık tutum takınması, O'nun Parti direniş çizgisine bağlılığını, inanç ve kararlılığını ifade ediyordu. Daha o dönemdeki bilinç ve tecrübe düzeyi ile gelişkin bir algılama ve değerlendirme yeteneğine sahip olduğunu ve Parti Önderliği'nin talimatlarına bağlı kalmakta ısrarlı olduğunu göstermişti. Bu toplantı devamınca bir grup O'nun evinde kalmıştık.

Adıyaman-Kahta'nın bir köyünde yoksul bir ailenin mensubu olarak her ne kadar ekmek kavgasını emperyalist metropollerde aramak zorunda kalmış ise de, buradaki iş ve yaşam koşullarının zorluğu, O'nu mücadeleye bağlamaktan başka hiç bir değişiklik yaratmamıştı. Buradaki çileli

Kaynağa dönüş mücadelesinde direniş çizgisinin seçkin bir temsilcisi:

MEHMET ÖNER

ve zorlu yaşamı, eşi ve bir çocuğuyla birlikte yaşadığı evin oturmaya ve sağlığa elverişsiz olduğundan bile anlaşıyordu.

Ülke ve halk gerçeğini bilince çıkaran, sınıf bilincine varan birinden kölece bir yaşamı reddederek kurtuluşu mücadelele saflarında aramasından başka bir şey beklenemezdi. Zaten **Mehmet yoldaş** da sahip olduğu ulus ve sınıf bilincini doğru bir pratikle bütünlendiriyor, mücadelemize hizmet etmenin dışında basit yaşam ve güdülere boyun eğmeme kararlılığını sık sık ifade ediyordu.

Üretime katıldığı dönemde bile işten gelir gelmez tüm enerji ve zamanını yoğun kitle ilişkileri, kitle eğitimi, propaganda-ajitasyon ve örgütsel faaliyetlere adanmıştı. O, hiçbir zaman bireysel-ailesel sorunlarını, iş ve yaşam zorluklarını mücadeleye katılımın önünde bir engel olarak göstermemiş, yakınmamış ve içtenlikle sarıldığı faaliyetlerde gelişmelere neden olmuştu. Fakat O, bu düzeydeki bir katılımı asla yetinmediğini üstüne basa basa vurguluyordu.

Mehmet yoldaş, Avrupa II. Konferansı ve diğer sorumlu toplantılarda yetenek, güç, zaman ve olanaklarını bir bütün olarak mücadeleye adayacağına, bireysel ve ailesel yaşamını ise buna göre düzenleyeceğine dair verdiği devrimci sözün eri olmasını bildi. Kendisini daha çok geliştirmek ve daha fazla yararlı olabilmek için işten ayrılarak bütün güç ve zamanını, bütün benliğini faaliyetlere adadı. Hem de ilerici, devrimci ve solcu terimlerini kendilerine layık gören bazı kişi, grup ve örgütlerin mülteci bir yaşamı emekçi halkımıza aşılamaaya çalıştıkları, tasfiyeci bir rol oynadıkları, bireysel-ailesel yaşamlarını örgütlemeyi amaçladıkları ve sürdürdükleri bir sırada **Mehmet** yoldaş, çalıştığı iş yerinde ayrılarak ailece aktif

eşini eğitmek için azami bir çaba gösterdi. Hiç bir zaman aile ilişkilerinde feodal ve burjuva ilişkisi ve yaklaşımları kabul etmedi. Ondaki müthiş istek, azim ve çaba ideolojik-politik, pratik ve kişilik gelişiminde çok kısa bir sürede yansımasını buldu. Denilebilir ki, Avrupa zemininde kendisini kısa sürede eğiten, yetkinleştiren, görev ve sorumluluklara hazır duruma getiren nadir örneklerden biriydi. O'nda varolan Parti, ülke ve halk sevgisi ve mücadele ortamına özlü katılımı istikrarlı bir gelişme göstermesini sağlıyordu.

Mehmet yoldaş, pratik içinde zorlu ve ağır görevlere sahip çıkıyor ve başarmak için sonuna kadar diretiyordu. Geliştirici, yenileyici, yapıcı ve yetkin kılıcı özellikleri bir çok çalışma alanında ürün vermişti. Mücadeleye bir bütün olarak katılım sürecinde **Feyka-Kurdistan** faaliyetlerini geliştirmek ve düzen-

bilinci, kitle ilişkileri ve kitle örgütlenmesindeki doğru pratiğine de yansiyordu. O'nun kendi eğitimini sürekli kılma çabaları, güçlü kavrama ve yorumlama yeteneği, planlayıcı ve yol gösterici özellikleri, kitlelere ve kadrolara yapıcı ve ikna edici yaklaşımları, kararlı bir pratik ve görev adamı olması vd. olumlu ve istikrarlı özelliklerinden dolayı Avrupa faaliyetlerinden yetkili olan birim içinde görevlendirildi.

O, Partiya ve kendisine olan güven duygusundan ötürü en ağır görevleri omuzlamayı öneriyor ve üstlendiği görevleri devrimci girişkenlik ve kararlılıkla hayata geçiriyordu. Yine çalışmalarında disiplinli bir üslup tutturuyor, örgütsel toplantılara hazırladığı raporlarla katılarak, eleştiride bulunarak, öneri ve planlamalar sunarak karar gücü olmadaki aktif ve çevrelerde canlanmanın, toplanmanın, coşku ve güven yaratmanın bir sembolüydü. O'ndaki halk sevgisi kitlelere olgun ve eğitici yaklaşmaya, planlı ve programlı bir kitle çalışma tarzını yürütmeye yolaçıyordu. Aynı olumlu yaklaşımları kadrolarla olan ilişkilerinde de sürdürüyordu. Kadro ve kadro adaylarına görev ve sorumluluklarını kavratmaya çalışır, somut planlarla yönetir, pratik içinde ortaya çıkan hata ve eksikliklerini kavratma temeline eğitir, sektör ve bürokratik tutum takınmamaya çaba gösterirdi.

Mehmet yoldaş, sahip olduğu bu gelişkin özelliklerinden ötürü Avrupa'da en ağır faaliyet alanlarında, en yetersiz çalışma dalarında bir düzeltme, geliştirme ve müdahale gücü olarak rol oynadı ve içinde bulunduğu sorunlu yapının bütün olumsuz etkilerine rağmen sürekli bir gelişme grafiğini sergileyebildi.

Parti III. Kongresi'nde yer alan ve bu süreci yaşayan **Mehmet yoldaş**, Kongre sonrası yeni dönem Avrupa çalışmalarında yeniden düzenleme ve yenileme birimini içinde görevlendirildi. Kongre zeminindeki eğitimden aldığı güç ve özeleştiriyeye bağlılığın bir gereği olarak kendisine yönelmede çaba göstermesine ve bu

nu pratiğine yansıtmasına rağmen, içinde yer aldığı yapının tasfiyeci etkileriyle mücadelede gösterdiği çaba yeterli sonuç vermedi. Fakat O, her zaman Parti Önderliği'nin talimatlarına bağlı kalmaya çalıştı ve hiç bir zaman ikircikli bir tutuma düşmedi. Sonuna kadar Partinin direnişçi çizgisine sahip çıktı, Parti çizgisine ve Parti Önderliği'ne ters düşen anlayış ve davranışların ise karşısında yer aldı.

O, provokasyona karşı gösterdiği kararlı ve direnişçi tutumundan dolayı, bir avuç provokatörle ortaklaşa saldırıya geçen Alman emperyalizminin "Arananlar" listesinde yer aldı. Yeni provokatörler şebekesinin çıkış ve girişimleri karşısında yer aldı ve buna sürekli olarak arzu duyduğu ülke topraklarında mücadeleye katılarak cevap verdi.

Düşmanın Partimizin kök salmasına fırsat vermediği ve önemli kayıpların olduğu Güney-Batı eyaletinde özellikle son bir yılda sağlanan gelişmelerde **Mehmet** yoldaşı önemli bir rol oynadığını söylemek mümkündür.

O'nun Pötürge gibi yeni açılım ve ilişki sağlanan bir alanda şehit düşmesi, baştan beri ağır görevleri seve seve omuzlama kararlılık ve fedakarlığını, kucaklaştığı ülke topraklarında da sürdürdüğüne işaret etmektedir.

Mehmet yoldaşın kişiliği, basit ve ucuz bir yaşam uğruna mücadele saflarını terkedenlere, onursuz bir yaşam için kendilerini beş paraya satanlara, bireysel ve ailesel tutkulara kapılıp mücadeleye ilgi duymayanlara karşı bir panzehirdir.

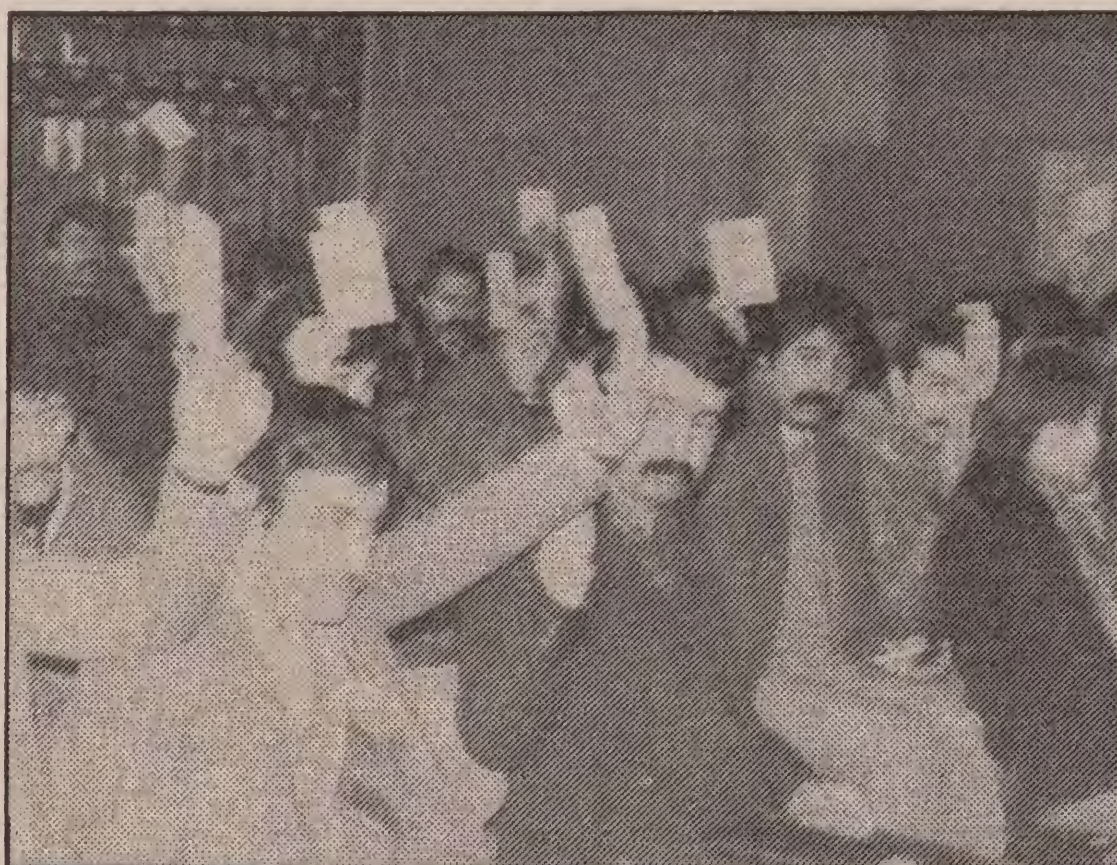
Mehmet yoldaşın süreklilik arzeden gelişme temposu, görev ve sorumluluklara engin bir istek ve azimle sarılması, halka ve yoldaşlarına karşı duyduğu sevgi ve bağlılık duygusu ve kendisini daima gelişkin görevlere hazırlama çabaları, mücadeleye katılmak ve kendisini dönüştürme uğratmak isteyen her dürüst insan için yol gösterici olmaktadır.

Mehmet yoldaşın ülke dışın-
da yürüttüğü kaynağa dönüş
mücadelesi ve kaynağa dönüş
pratiği, bütün Kürdistanlı emek-
çilere kurtuluşlarını bağımsız ve
özgür bir ülke yaratma mücade-
lesinde yeryalmarkt görmelerini
emretmektedir.

Mehmet yoldaşın aile ilişkilerindeki devrimci yaklaşımı ve bütün aile varlığıyla mücadele ortamında yer alma fedakarlığı, devrimci ve yurtseverlerin eş ve aile çevrelerine nasıl davranmaları gerektiğine ışık tutmaktadır.

Mehmet yoldaşın şehadeti önünde saygıyla eğiliyor ve onun anısına bağlı kalmanın zorunlu bir gereği olarak, ülkede olduğu gibi Avrupa alanında da bir **Mehmet** yerine, binlerce **Mehmetleri** yetiştirip Kürdistan'a göndermek, bilinen özelliklerini birer emir ve talimat olarak benimseyip uygulamak ve Pötürge kahramanlarının kanyla kızılbaşan direniş bayrağını zafere dek dalgalandırmak için daha kararlca görev başına!...

Bir mücadele arkadaşı

Mehmet voldaş Şehit Rauf AKBAY voldaş ile Fevka-Kürdistan kongresinde

olarak çalışmaya başladı ve bütün aile varlığıyla parti ve mücadele ortamında yer aldı. Bireysel ve ailesel çıkarlarını ulusal kuruluş çıkarlarına tabi kıldı. Parti ve mücadele ortamının Kürdistan kadını ne denli yücelttiğini ve özgür kıldığını, kadının mücadelede oynadığı rolün ne olduğunu hesaplayarak en başta yoldaşı olmaya karar veren

lemek için başlattığı çalışmalarda doğru bir çalışma tarzının tutturulmasında katkısı olmuştu. Federasyon çalışmalarına işbirlikçi anlayış ve pratiği dayatmak isteyen bazı tasfiyeci unsurların bu durumuna, **Mehmet ÖNER** ve **Rauf AKBAY** arkadaşların görevlendirilmesiyle yapılan müdahale olumlu sonuçlar yaratmıştı. Böylece O'nun sınıf

Ortadoğu’da yeni bir emperyalist işgale ve gerici savaşlara karşı halkların ortak mücadelesini yükseltelim!

Sömürgeci-faşist Saddam rejiminin Kuveyt’i işgal etmesiyle Ortadoğu’da yeni bir süreç başladı. NATO üyesi emperyalist ülkelerin taşıdığı savaş bulutları bölge halkları üzerinde toplanıyor. Başta ABD ve İngiltere olmak üzere emperyalist devletlerin Basra Körfezine ve Suudi Arabistan’a sürekli artan bir savaş gücü yığılması, siyonist İsrail ve faşist TC’nin savaş güçlerini alarına geçirmeleri, Irak’a karşı uygulanan ekonomik ambargo ve abluka ile Saddam rejiminin kışkırtma ve yayılma emellerini sürdürmesi Ortadoğu’yu bölgesel bir savaşın eşiğine getirmiştir. Bölge halkları, ateşleme fitili emperyalist cellatların ve bölgedeki kuklalarının elinde olan kimyasal silahlarla her an tehdit ediliyor.

Ortadoğu halkları, iradeleri dışında, çıkarlarına olmayan gerici bir savaşta saf tutmaya itiliyor. Savaşın bir tarafı, başını ABD’nin çektiği emperyalist blok ve bölgedeki İsrail ile TC gibi kuklaları devletler, diğer tarafı ise emperyalist güçlerin azdırdığı ve bölge halklarının başına musallat ettiği kanlı Irak faşist diktatörlüğüdür.

Ortadoğu’nun mevcut durumunun sorumlusu emperyalist güçlerdir!

Ortadoğu haritasını en son 1939-1945 paylaşım savaşı ardından çıkarlarına göre biçimlendiren emperyalist devletler, oluşturdukları yapay devletlerle başta Kürt ve Arap toplumlarını böldüler. Kürdistan ve Filistin katı bir sömürgeci egemenlik altına alınırken, birçok halk da, emperyalizmin ajanı yönetimlerin denetimine verildi. Emperyalist devletlerin ve bölgedeki uşakları Türk, İran monarşisi, İsrail ve gerici Arap yönetimlerinin katı baskısı ve talanı, Ortadoğu halklarını geri ve karanlık bir toplumsal yapı içinde bırakırken, halkların doğal zenginlikleri de sürekli emperyalist ülkelere aktıldı. Emperyalist devletler, başta petrol olmak üzere Ortadoğu’nun zenginlik kaynaklarını sömürürken, karşılığında sadece halkların kırılması için en tehlikeli silahları gönderdiler.

Ne zaman bölge halkları kaderlerini ellerine almak istediler, o zaman “demokrasi havarisi” emperyalist devletler, çekinmeden halkların üzerine ölüm silahlarını kustular. İlerici insanlığın mahkum ettiği 1956 Süveyş Kanalı Savaşı bu nitelikteydi.

NATO’nun emperyalist devletleri 40 yıldır siyonist İsrail’i Arap halklarına karşı ölüm kılıcı olarak kullanıyorlar. Aynı güçler, yıllardır Türk, Irak ve İran devletlerini Kürt halkına karşı silahlarla donatıyorlar. Kürt halkının köleliğinin başlıca sorumlularından olan ABD, İngiltere ve özellikle Almanya ile Fransa emperyalist devletleri, faşist Irak sömürgeciliğini kimyasal silahlarla donatarak bir gün içinde 5.000 Kürdün soykırma uğratılmasına yolaçtılar.

Irak’ı kimyasal silahlarla donatarak patlamaya hazır bir silah deposu haline getiren emperyalist devletlerin kendileridir. Emperyalist devletlerin donattığı ve şımarttığı Irak faşist diktatörünün bölge halklarının başına musallat olması ve sonunu getirecek olsa da bölge halklarını savaşa sürüklemesi kaçınılmazdı.

Eğer bugün emperyalist devletler, Irak diktatörünü cezalandırma hazırlıkları içinde oluyorsa, bu, onların bölge halklarını düşündüğünden değildir. Emperyalist devletlerin, “Kuveyt’i Irak işgalinden kurtarma”, “Körfez ülkelerini Irak ordularının işgalinden koruma” gibi sözleri tümüyle yalandır. Emperyalist devletler, uşakları bile olsa, bölgedeki gerici statükoyu zorlayacak, petrol talanlarına yönelecek ve kendilerine problem çıkaracak her girişimi bastırmak istiyorlar. Emperyalist devletler, Saddam’ı cezalandırma adı altında tüm bölgeyi yeniden işgal etme ve bölge halkları üzerinde daha koyu bir baskı kurma hazırlıkları içindeler.

Öte yandan Saddam Hüseyin’in çıkışı ne İsrail’i cezalandırma, ne Filistin halkını koruma, ne Arap birliğini sağlama ve ne de anti-emperyalist bir çıkıştır. Saddam Hüseyin’in çıkışı, yıllardır beslenen ve şımartılan bir caninin efendisine havlaması ve bir yerinden ısırmasından başka bir şey değildir.

Emperyalist devletler, hem kanlı beslemelerinin sesini kesmek, hem de bunu bahane ederek bölgeyi yeniden paylaşmak istiyorlar. Bölge halklarını boğazlamada, stratejik Körfez bölgesini işgal etmede ve bölgenin petrol yatakları üzerinde denetim kurmada birlik halinde hareket eden emperyalist güçler, müdahaleyi bölgede birbirine karşı üstünlük elde etme yönünde de kullanmak istemektedirler. İngiltere aktif olarak ABD’yi desteklerken, Almanya ve Fransa, ABD’nin bölge halkları nezdinde teşhirinden yararlanarak öne geçmek istiyorlar.

Uşak karakterlerinden yararlanarak Arap yönetimlerini pasifleştiren emperyalist devletler, bölgede İsrail ve TC’ye dayalı daha katı bir statüko oluşturma ve savaşa buna varmanın hazırlıkları içindeler.

Faşist Türk devletinin savaş hazırlıkları Kürdistan’ı zapta ve Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesini dağıtmaya yöneliktir!

Sömürgeci-faşist Türk devleti, emperyalist efendilerinin vize vermesiyle, bölgede truva atı olarak tüm hızıyla savaşa hazırlanmaktadır. İran’a karşı Irak yönetimini var gücüyle destekleyen, Irak faşist diktatörlüğünün Kürt halkını katliama uğratmasına ortak olan Türk devleti, Kuveyt işgalinden sonra ciddi bir korku ve telaş içine girmiş, ardından ABD ile anlaşarak savaş kışkırtıcılığı yapmaya başlamıştır.

Türk devleti, ordusu, hükümeti, parlamentosu ve basınıyla savaşa hazırlanmaktadır. İncirlik Hava Üssü, ABD savaş uçaklarıyla doldurulmuştur. Türk savaş uçakları Diyarbakır ve Batman askeri havaalanlarına kaydırılmıştır. ABD askeri uzmanları Kürdistan’ın dört bir yanına dağılmıştır. Türk ordu birlikleri Kürdistan’da takviye edilmektedir. Gizli seferberlik ilan edilmiş, yeni celpeler askere çağrılmakta ve yedekler hazır tutulmaktadır. Hükümet ve Genelkurmaylık bünyesinde savaş kurmayı oluşturulmuştur. Türk faşist generalleri ve politikacıları şimdiden sanki zafer elde etmişler, sanki Musul ve Kerkük’ü ele geçirerek, zengin petrol bölgelerini işgal etmişler gibi zafer naraları atmaktadırlar. Türk hükümeti, parlamentodan, “savaş yetkisi” onayı aldı. Türk burjuva basını, Özel Harp Dairesi kaynaklı propaganda ile halkı provake etmekte ve savaşa hazırlamaktadır.

Bu savaşta Türk devletinin tek bir amacı vardır. Bu amaç: Güney Kürdistan’ı işgal etmek ve Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesini boğmaktır. Türk devleti, bu savaşta sürekli hayalini kurduğu ve halen Misak-i Milli sınırları içinde gördüğü Musul ve Kerkük’ün işgalini gerçekleştirmek, ulusal ve toplumsal çelişkileri savaşla boğmak ve Kürdistan’ı tek başına denetlemek istiyor.

Türk devleti, Nisan ayındaki sömürgeci kararnameleri bu amaçla çıkardı. Temmuz ayından beridir Kürdistan’da Türk ordusu sürekli operasyon halindedir. Şırnak, Erüh, Uludere, Beytüşşebap, Çukurca, Şemdinli, Silopi ve Çatak’ta köyler boşaltılıp yakılıyor. Dağlık ve ormanlık alanlar bombalanıp, yakılıyor. Kuşatılan gerilla gruplarına karşı

kimyasal silahlar kullanılıyor. Köylü grupları toplu katlediliyor. Kürdistan’ın yarıdan fazlası askeri savaş bölgesi haline getirilmiş, takviyeli Türk ordu birlikleri top vb. ağır silahlarla donatılmış, sürekli operasyon içinde tutuluyor.

Bölge halklarının çıkarı emperyalist işgale ve gerici savaşa karşı tutum almaktan ve halklar arası dayanışma ile ortak mücadeleden geçer!

Bölge halkları tarihlerinde bir kez daha böylesine tehlikeli ve büyük yıkım getirecek savaş tehditi ile yüzyüzeler. Bu savaşta bölge halklarının yeri ne işgalci emperyalistlerin ne de Saddam diktatörlüğünün saflarıdır.

Bölge halkları olarak, ülkelerimizde yıkım, acı ve kölelikten başka bir şey getirmeyecek olan emperyalist işgalcileri istemediğimizi göstermeliyiz.

Bölge halkları ve devrimci-yurtsever güçleri olarak tutmamız gereken tek yol vardır: Ülkelerimizi emperyalistlerin çizmeleriyle kirlettirmeyelim. Başımıza bela kesilen ve emperyalistlerin bölgeye müdahalesine zemin hazırlayan zorba ve kukla yönetimlere ve emperyalist güçlere karşı direnişimizi yükseltelim, bu direnişte güçlerimizi birleştirelim. Direnişle ve halk devrimleriyle ülkelerimizin efendisi olma mücadelesi içinde olalım. Ancak bu şekilde, bölgemizi emperyalist işgalcilerden ve gerici savaşlardan koruyabilir; kardeşliğin ve barışın egemen olduğu bir Ortadoğu gerçekliğine varabiliriz.

Kardeş Türkiye halkı, emekçileri ve devrimci-demokrat güçleri!

Senin de kanını emen, faşist baskı altında tutan Türk devleti, seni sana yıkım getirecek bir savaşa sürüklüyor. Türk faşist generallerinin, politikacılarının ve basınının savaş naraları belki bazılarınıza hoş gelebilir. Ancak, emperyalistlerin çıkarına ve bölge halklarının aleyhine olan bir savaştan senin hiç bir yararın olamaz. Sömürgeci amaçlarla yürütülecek savaş sana daha fazla açlık, ölüm ve ülkene yıkım getirecektir.

Faşist-sömürgeci propagandaya kanma. Savaşa karşı çık, savaş aleyhtarı seslere ses kat, savaş aleyhtarı hareketi güçlendir. Sömürgeci ordunun Kürdistan’daki yıkımına ve Güney Kürdistan’ı işgal planına karşı dur. Kürt kardeşlerinin direnişine omuz ver.

Türkiye devrimci-demokrasi güçleri!

Halkı şoven savaş propagandasının etkisinden kurtarmak ve savaş aleyhtarı hareketi örgütlemek sizlerin görevidir. Unutmayın ki, Türk devletinin savaş hazırlıklarıyla varmak istediği bir amaç da, Türkiye’de devrimci-demokrasi hareketini tümüyle boğmaktır. Tarihsel bir sorumlulukla yüzyüzesiniz. Militanca bir direnişle, sömürgeci-faşist burjuvazinin savaş çığlıklarını boğabilir, halk devrimi için mücadeleye atılım sağlayabilirsiniz. Bu amaçla en temel görevlerinizden biri de savaşın yoğunlaştırıldığı Kürdistan’da halkın ulusal kurtuluş mücadelesine omuz vermeniz ve onunla örgütlü bir mücadele dayanışması içinde olmanızdır.

Emperyalist ülkelerin sosyalist, demokrat ve savaş aleyhtan tüm güçleri!

Emperyalist hükümetlerinizin ülkelerimize müdahalesine hiçbir haklı gerekçe gösterilemez. Onların tek bir amacı vardır, ülkelerimize, doğal zenginliklerimize ve insanlarımıza egemen olmak. Emperyalist yönetimler, Ortadoğu’daki yoksulluğun, sömürgeci statükonun ve sürekli savaşı yaşayan durumun başlıca sorumlusudurlar.

Emperyalist yönetimlerinizin demagojisine kanmayın. Onların bölge halklarına cinayetlerini ve yeni işgal planlarını teşhir ediniz ve karşı durunuz. Yönetimleriniz, başka halkları kırarken, siz demokrasi içinde yaşıyoruz diyemezsiniz. Tarihi gözönüne alınız. Başka halkları biçen emperyalizm en sonunda size de yönelecektir.

Ortadoğu’da emperyalist işgale ve gerici savaşlara karşı durmak, bölge halklarının ülkelerinin efendileri olmak için verdikleri mücadeleye destek olmak ve bu mücadelelerle dayanışma içinde olmak sizler için temel bir görev olmalıdır.

Yurtsever Kürdistan Halkı!

Faşist Türk sömürgeciliği her an başlatacağı bir savaşın hazırlığı içindedir. Bu savaşın iki tarafı da seni sömürgeleştiren Türk ve Irak devletleridir. Bu savaşın amacı Kürdistan’a egemen olmak ve halkımızın özgürlük sesini boğmaktır. Bu savaşın alanı Kürdistan olacaktır, savaşta Kürdistan insanı malzeme olarak kullanılacaktır. Düşmanlarımız şimdiden ülkemizin Kuzey ve Güney parçalarına güç yığıyorlar. İki taraf da en önde savaştırmak için gençlerimizi silah altına alıyorlar. Köylerimiz boşaltılıyor, dağlarımız, ormanlarımız yakılıyor.

İşçisi, köylüsü, aydını, genci, kadını, esnafı, din adamı ile tüm Kürdistan yurtseverleri!

Sömürgeci düşmanlarımız dini kullanarak bizi aldatamazlar. Çünkü iki taraf da islamiyet silahına sarılarak seni boğazlıyor.

Halk olarak emperyalist işgale, sömürgeci güçlerin ülkemiz üzerindeki egemenliğine ve yeniden paylaşım savaşına karşı topyekün direnelim!

Sömürgeci ordularda askerliği reddedelim, firar edelim, çocuklarımızı, eşlerimizi ve kardeşlerimizi sömürgeci ordudan firara ikna edelim!

Avrupa’daki Kürdistanlı yurtseverler olarak, bildiriler, protestolar, gösteriler ve mitinglerle sömürgeci savaşa karşı çıkalım!

Savaşta örgütlü olan ve direnen güçler kazanır. Ulusal Kurtuluş Cephemiz ERNK’de birleşelim ve Halk Kurtuluş Ordumuz ARGK’nin saflarına katılalım!

PKK’nin gösterdiği yol Ortadoğu halklarının kurtuluş yoludur. Bu yolda yükselttiğimiz ulusal direnişimizle bölge halklarına örnek olalım, onları da direnişe sevk edelim!

Halk olarak örgütlü gücümüzü güçlendirelim, Bağımsız ve özgür Kürdistan için ulusal kurtuluş savaşımızı ayaklanmalara vardırarak emperyalist-sömürgeci savaşı boşa çıkaralım!

- Kahrolsun emperyalist ve sömürgeci savaş!
- Kahrolsun faşist Türk ve Irak sömürgeciliği!
- Yaşasın Ortadoğu halklarının kardeşliği ve ortak direnişi!
- Yaşasın PKK, ERNK ve ARGK!

ERNK-Avrupa Temsilciliği
15 Ağustos 1990

ERNK, 15 Ağustos'un 6. yıldönümünde basın açıklaması yaptı

ERNK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi) Avrupa Temsilciliği, şanlı 15 Ağustos Atılımı'mızın 6. yıldönümünde geçtiğimiz bir yıllık mücadele sürecinde ortaya çıkan gelişmeleri değerlendiren bir basın açıklaması yaparak, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin mevcut düzeyi hakkında dünya kamuoyunu bilgilendirdi.

ERNK Avrupa Temsilciliğince yapılan açıklamada, geride bıraktığımız bir yıl boyunca gerilla mücadelesinin kazanımları temelinde bölgesel halk ayaklanmalarının ortaya çıktığı; Kürdistan halkının ulusal demokratik taleplerle sokaklara dökülerek Türk sömürgeciliğini ve terörünü protesto ettiği, buna karşılık ulusal kurtuluş mücadelesinde şehit düşen evlatlarına ve direnişe sonuna kadar sahip çıktıkları vurgulandı.

Ayrıca halk ayaklanmalarının sonucunda ARGK'ye yoğun ve kitlesel katılımlar olduğu, ARGK'nin ulusal kurtuluşçu eylemliliğinin salt Botan alanıyla sınırlı kalmayıp tüm Kürdistan'a yayıldığı ve geniş kitle desteğine kavuştuğunun belirtildiği ERNK basın açıklamasında, düşmanın özellikle Botan'da ARGK karşısında inisiyatif ve hareket serbestisini kaybettiği, yoğun teknik ve asker takviyesine rağmen ARGK karşısında tutunamadığı gerçeği bir kez daha ifade edildi.

Türk sömürgeciliğinin ARGK karşısında aldığı yenilgiler nedeniyle sivil halka saldırdığı, gerillaya karşı kimyasal gaz ve lav silahları kullandığı, bu durumun açığa çıkmaması için cenazelerin ailelerine teslim edilmeden kendileri tarafından toplu mezarlara gömüldüğü, yine ERNK açıklamasında

yer aldı.

Açıklamada; *"Halk ayaklanmalarımıza karşı 9 Nisan 1990 tarihinde yapılan sivil bir darbe ile 413 nolu bir kararname çıkarıldı. Kanun kuvvetindeki bu kararname, gerillanın sosyal dayanağını kurutmak için sürgün; Kürdistan'ı dünyaya kapatmak için basın üzerinde sansürü içeriyor. Ayrıca cezalar iki misline çıkarılıyor, grev ve gösteri hakkı yasaklanıyor.*

"Türk devletinin Kürdistan'daki otoritesi silinmiş ve ancak varlığını askeri şiddet ve terörle ayakta tutabiliyor. TC Başbakanı Yıldırım Akbulut, resmi Kürt politikasını 30 Temmuz tarihli konuşmasında şu sözlerle dile getirdi: 'Burada ilan ediyorum, Türkiye'de Kürt yoktur, Türk vardır. Bu topraklar üzerinde yaşayanların hepsi Türktür ve Türk olmak mecburiyetindedir.' Türk devletinin Kürdistan'daki insanlık dışı ve savaş kurallarını hiçe sayan uygulamalarına bu mantık yön veriyor. Bu mantığın bir sonucudur ki, Türk olmayı ve devletin silahını almayı reddeden 27 sivil insanımız bu yılın Haziran aylarında Çevrimli köyünde katledildi. Askeri şiddet ve terör resmi politikadır. Oysa PKK önderliğinde gelişen bu ayaklanmalarla bu politikanın tutmadığı ve halkın tercihini PKK'den yana yaptığı açıkça ortaya çıkmıştır. Daha fazla kan akıtmama Türk devletinin elindedir. Bu da, Kürt halkının ulusal haklarına ve toprak bütünlüğüne saygı ve Kürdistan'daki işgale son vermekten geçer" denildi.

Ayrıca ERNK basın açıklamasının son bölümünde, tüm dünyadaki ilerici demokratik insanlığın ve insan hakları savunucu-

larının dikkatleri bir kez daha bu gelişmelere çekilerek Kürt halkının bağımsızlık ve özgürlük için yaptığı haklı başkaldırısı desteklemeleri çağrısı yapıldı.

ERNK Avrupa Temsilciliğinin 15 Ağustos tarihli basın açıklamasında yer alan bir yıllık (15 Ağustos 1989-1990) savaş bilançosu şöyle:

Eylemler:

Sabotaj.....	36
Baskın.....	71
Çatışma.....	122
Pusu.....	33
Şehir baskını.....	10
Serhildan.....	17
Sonuçları bilinmeyen Çatışmalar.....	25

Türk devletinin personel kayıpları:

Subay.....	44
Asker.....	763
Özel tim.....	236
Devlet görevlisi (polis, memur).....	236
Korucu.....	173
Ajan.....	49

Türk devletine verdirilen maddi kayıplar:

Devlet hizmetinde kullanılan.....	30 araç
Devlet hizmetinde kullanılan.....	4 tren
Helikopter.....	9
Askeri araç (cip, panzer, vb.).....	20'yi aşkın
Okul.....	21
Devlet hizmetinde kullanılan (emniyet, lojman, benzinlik vb.).....	45

ARGK'nin kayıpları:

Çatışmalarda şehit düşen.....	126
Yaralı olarak esir düşen.....	22

Doğubeyazıt'taki kitlesel direniş, bunun ilk başlatıcısı olmuştu. Sömürgeciliği hiç ummadığı bir yerde ve biçimde canevinden vurmuyordu.

Muradiye

İlçe merkezine gerilla baskını

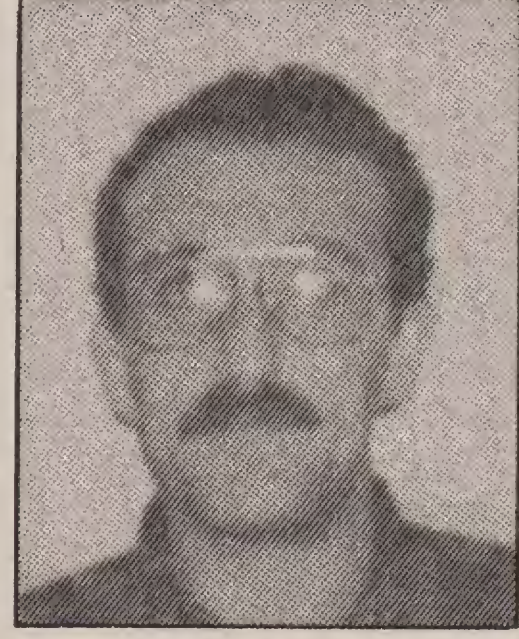
5 Ağustos akşamı Muradiye ilçe merkezine Halk Kurtuluş Ordumuz ARGK'ye bağlı gerillalar baskın düzenlediler. Baskında ilçe emniyet binası ve polis lojmanları ile askeri binalar roketlendi ve uzun süre kurşun yağmuru altında tutuldu.

Saldırıda düşmanın kayıpları tespit edilemedi. Sömürgeci binalara büyük hasar veren gerilla saldırısında düşmandan çok sayıda ölü ve yaralı olduğu bölgedeki yurtseverler tarafından iletili.

Gerillalar ilçede kaldıkları süre içinde halkla konuştular, slogan attılar ve bildiri dağıttılar.

Neye uğradığını şaşırان sömürgeci düşman, gerilla baskınından sonra halka yönelmeye başladı. 6 Ağustos tarihinde 40'ın üstünde yurtsever gözaltına alındı. Ağır işkence gören bu yurtseverlerden 35'i serbest bırakılırken, 5'i halen esir tutuluyor.

Kerboran-İvan direnişinde Mahmut TANRIKULU yoldaşı şehit verdik

Gazetemizin 106. sayısında sömürgeci birlikler ile bir grup ARGK savaşçısı arasında 16 Temmuz'da Kerboran-İvan'da çıkan çarpış-

mada iki ARGK savaşçısının şehit düştüğünü yazmıştık. Çarpışmadan yeterli bilgi olmadığından şehitlerimizin kimliklerini tam belirleyememiştik. Bize ulaşan bilgilerden şehitlerimizden birinin **Mahmut TANRIKULU** olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

8 yılını Diyarbakır Cezaevi'nde direniş içerisinde geçiren değerli ARGK kadrosu **Mahmut TANRIKULU** yoldaşımızın erken şehadeti, halkımız için büyük kayıptır.

Büyük direnişçi ve halkımızın seçkin evladı **Mahmut TANRIKULU** yoldaşın yaşamını ve mücadelesini gazetemizin gelecek sayılarında vereceğiz.

Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Özellikle 1990'da ulusal kurtuluş örgütlenmesi ve gerilla eylemlerine sahne olan Muradiye'de ilçe merkezine yapılan bu baskın, bölgede halk arasında çok büyük bir etki yarattı.

Çatak

Katoyê Xêrkan dağında tekrar çarpışma: 6 düşman askeri öldürüldü

Temmuz ayının son haftası Gevaş alanında başlayıp Çatak'a doğru devam eden çarpışmalar Ağustos ayının ilk günlerinde de özellikle Xelîlan vadisi ve Katoyê Xêrkan dağının eteklerinde devam etti. Bu çarpışmalardan **Tehta Reş** köyü civarında olanında 6 asker öldürüldü, 4'ü de ağır yaralandı. Çarpışmalarda 1 ARGK gerillası da şehit düştü.

Sömürgeci ordunun binlerce askerle yürüttüğü operasyonları, bu yılın bahar aylarında Türkiye'den Çatak'a aktarılan komando tugayı yürütüyor. Ancak sömürgecilerin büyük umut bledikleri bu operasyonlarda verdikleri sonuç hezimetidir.

Sömürgeci ordu, Temmuz ayı sonlarındaki çarpışmalarda kesin kayıplarını gizledi. Bölgeden aldığımız emin haberlere göre Temmuz ayının son haftası ve Ağustos ayının ilk günleri arasında Van'dan askeri uçaklarla en az 40 asker tabutu Türkiye'ye yollandı.

Genç

Özel savaş ekibine gerilla pususu: Düşmandan iki ölü ve çok sayıda yaralı var

Ulusal kurtuluş gerillalarımız, 7 Temmuz akşamı **Yeniyazı** köyü yolunda aralarında Genç ilçesi kaymakamının da olduğu iki araçlık özel düşman ekibini pusuya düşürdüler.

Gerilla saldırısında ilçe veteriner hekimi Mahmut Türel ve Dursun Sertan adlı asker öldürülürken, kaymakam Fuat Ergül, koruma polisi Kenan Vedat, kaymakam şoförü Ahmet İltaş, Halk Eğitim Merkezi Başkanı Katip Artuk, ilçe ziraat teknisyeni Mustafa Metin ile ilçe müftü yardımcısı Bahattin Haydaroglu yaralandılar.

Saldırıda kaymakamın bindiği

araç tümüyle tahrip edilirken, gerillalar ikinci aracı çarpışma alanına yaklaştırmadılar.

Saldırıya hedef olan ekib, bir özel savaş ekibiydi. Sömürgecilerin deyimiyle bunlar, köylerde "Huzur konuşmaları" yapıyordu.

Ancak halk olarak bunun ne anlama geldiğini çok iyi biliyoruz. Kürdistan'ın her bölgesinde 1984'ten itibaren bu tür ekipler oluşturulmuştur.

Bu ekipler köylere gitmekte, köylülere toplamakta, tehdit etmekte, PKK'yi ve gerillaları suçlamakta, köylülere çeteciliğe itmektedirler. Bu tür ekipler özellikle ulusal kurtuluş mücadelesine aktif destek veren köylere gitmektedirler.

Bu özel savaş ekiplerinin faaliyetleri, özel tim faaliyetini tamamlamaktadır. Özel tim terörle amacına ulaşmayı hedeflerken, bunlar da yumuşak yöntemlerle aynı amaca ulaşmayı hedeflemektedir. Bilinen şeker-kamçı politikasının uygulayıcısı bunlar. Bu tür özel ekipler o kadar sadist ki, gerillaların köye gelip gelmediklerini ortaya çıkarmak için gerilla eşlerini muayene ediyorlar. Bu ekiplerdeki müftüler de, dini kullanarak faşist-sömürgeci propagandayı yürütüyorlar.

Böylesine sömürgeci-sadist bir amaç için çalışma yürütenlerin hakları ölümdür ve gerilla, saldırısıyla bu ekibe hakettiği cezayı vermiştir.

Silopi

ARGK saldırısıyla bir sömürgeci birliği dağıttı

ARGK gerillaları, 2 Ağustos günü Cudi dağının eteklerindeki **Hesenan** köyündeki düşman karakoluna saldırı düzenlediler. Roketlerin kullanıldığı saldırıda karakol binası tümüyle tahrip edildi. Sömürgeci birliğin tümüyle dağıldığı bu saldırı ve çarpışmada 3 asker öldürüldü ve 13'ü de yaralandı. Bölgedeki gerilla kaynaklarına atfen yurtseverlerden aldığımız haberlerde, düşman birliğinin komutanı subay, gerillaların eline rehlin düştü. Bu subayın akibeti konusunda henüz bilgi almış değiliz. Sömürgecilerin, gerilla saldırısından sonra, bölgede yaptıkları yoğun operasyonlara bakılırsa subayın gerillaların elinde olduğu kesinlik kazanıyor.

Ulusal kurtuluş gerillalarımızın kayıp vermediği bu saldırıda, düşman askerlerinin çok sayıdaki silahına da el konuldu.

Doğubeyazıt

15 Ağustos'un 6. yıldönümünde kitlesel direniş Doğubeyazıt'tan başladı

Şanlı 15 Ağustos Atılımı'mızın 6. yıldönümünde Doğubeyazıt esnafı, ARGK'nin çağrısına uyarak kepenklerini kapattı, halk sömürgeci otoriteyi reddetti.

25 bin nüfuslu Doğubeyazıt'ta 15 Ağustos sabahından itibaren iki eczane ve iki fırın dışında kalan tüm dükkanlar ve işyerleri, 15 Ağustos Atılımı'mızın 7. yılına girişini kutlamak ve Türk sömürgeciliğini protesto amacıyla kapatıldı. ARGK'nin yaptığı eylem çağrısına uyan esnaf ve tüm kitleler, sömürgecilerin baskı ve tehditlerine rağmen dükkanlarını açmayı reddettiler.

Esnafın kepenk açmaması üzerine öğleye doğru sömürgeci askeri birlikler ve takviye kuvvetler Doğubeyazıt sokaklarına dolurularak halka gözdağı vermek istendi. Her dükkanın önüne asker dikildi. Öğleden sonra Doğubeyazıt'a gelen Ağrı valisi, esnafı ve kitleleri tehdit ederek, "Eğer kepenklerini açmazlarsa

İran'la yapılan sınır ticaretini keseceklerini" söyledi. Tüm tehditlere rağmen yurtsever esnaf dükkanlarını açmayı reddetti. İki fırın ve iki eczane dışındaki tüm iş yerlerinin 15 Ağustos'u kutlama ve sömürgeciliği protesto amacıyla kapatılmış olması ve herşeye rağmen açılmaması, sömürgecileri çılgına çevirdi. Akşam saatlerinde çok sayıda yurtseverin gözaltına alındığı öğrenildi.

Doğubeyazıt'taki kitlesel direniş ve kitlesel itaatsizlik, Türk sömürgeciliğini hiç beklemediği bir yerde ve biçimde vurdu. Sömürgeciler, ARGK'nin kuruluşunun 6. yıldönümünde askeri eylemler beklerken kitlesel direnişle karşılaşınca büyük bir şaşkınlık içinde hazırlıksız yakalandılar. Bu, aynı zamanda Mart ve Nisan aylarında Nusaybin, Cizre, Silopi'den başlayarak tüm Kürdistan'a yayılan halk ayaklanmalarımızın bundan böyle Ağustos aylarında da, her 15 Ağustos döneminde yükseltilmesi ve yaşanması gerektiğini, bunun nasıl olacağını ortaya koyan ilk kitlesel direniş oldu.

Artık her 15 Ağustos, Türk sömürgeciliğine karşı kitlesel direniş, kitlesel ayaklanma, itaatsizlik ve başkaldırı günüdür. Bu, sadece o günle sınırlı kalmayacak, tüm ay boyunca Kürdistan'ın dörtbir yanına yayılacaktır.

Uludere

İlçe hükümet
konağına
gerilla saldırısı

12-13 Ağustos gecesi ulusal kurtuluş gerillalarımız, ilçe hükümet konağına karşı roketle bir saldırı düzenlediler. Binaya 3 roket isabet etti. Hükümet konağının bulunduğu bina büyük ölçüde yandı.

Binanın önündeki kulübede nöbetçilik yapan 3 polis ise ağır şekilde yaralandılar.

Siirt

Askeri panzere
gerilla mayını

6 Ağustos günü Çelik köyü yoluna gerillaların döşediği mayına 1 askeri panzer çarptı. Mayına çarpan panzer tümüyle yanıp imha olurken panzerin içindeki biri subay, dört asker ambulanslarla Siirt hastanesine kaldırıldılar. Ancak bu askerlerin ölüp ölmediklerini henüz tespit edemedik.

Pervari

Gurzuvan-Mexes
yolunda
gerilla mayını

8 Ağustos günü Pervari'den gelen bir düşman konvoyunun öndeki aracı Gurzuvan-Mexes yoluna döşenen gerilla mayınına çarptı. Ancak, eylemin sonuçlarını öğrenemedik.

Özalp-Başkale

Gerillalar biri dozer
iki aracı tahrip ettiler

8 Ağustos günü Başkale-Özalp Turan köyü yolunda karayolu şantiyesini basan gerillalar, biri dozer iki aracı yakarak tahrip ettiler. Sömürgeciler, gerilla faaliyetlerine karşı koymak için bölgede çok sayıda yol yapıyorlar. Bu yolların tümü askeri amaçlıdır.

Gerillalar, şantiyede bulunan az sayıdaki işçiyle de konuştu. Eylemlerinin kendilerine yönelik olmadığını açıkladılar.

Kızıltepe

Dehşik köyündeki
çarşımada üç
ARGK savaşçısı ile
bir yurtsever köylü
şehit düştü

Bölgede çalışma yürüten dört kişilik bir ARGK birimi, bir ihbar sonucu bulundukları Dehşik (Ülker) köyünde sömürgeci birlikler tarafından kuşatıldılar. Kuşatmaya özel tim de katıldı. 1 Ağustos sabahı saat 03.00 sıralarında başlayan çarpışma üç saat kadar sürdü. Kuşatılan gerillalar, düşmanın saldırısına karşı zafer sloganlarıyla son mermilerine kadar direndiler.

Sömürgeciler, saldırıda roket kullandılar, gerillaların sığındığı evi roketlerle yıktılar. Çarpışmada ARGK gerillalarından kod adları Bêrivan, Seyda ve Remzi olan üçü ile gerillaların safında

çarşımaya katılan Abdi adlı köylü yurtsever şehit düştü. Çarpışmada düşmanın kayıpları öğrenilemedi. Çarpışmadan sonra, sömürgeci askerler, çok sayıda köylüyü gözaltına aldılar, ayrıca Şêxoyê Emikê adlı yurtseverin evini yaktilar ve evde bulunan 50 milyon olduğu tahmin edilen paraya el koydular.

Şirvan

Bir köy daha
koruculardan
temizlendi

2 Ağustos günü Şirvan'ın Merc (Suluyazı) köyü korucularına baskın düzenleyen ARGK gerillaları, köyün 10 korucusundan 9'unun silahlarını aldılar. Silahı alınmayan 1 korucu, gerilla baskını sırasında köyde mevcut değildi. Silahı alınan korucular, gerillalara karşı direnmediler, silah almak istemediklerini ve zorla verildiğini söyleyerek, bir daha silah almayacaklarına yemin edince, gerillalar herhangi bir cezalandırma eylemine gitmediler.

Köyde toplantı düzenleyen gerillalar, düşmanın koruculuk siyasetini açıkladılar ve köylülerden bu politikaya araç olmalarını istediler.

Eylemden sonra köye gelen sömürgeci askerler, 9 korucuyu gözaltına aldılar. Bölgeden aldığımız haberlerde silahı almanın çoğunun bir daha silah almayı reddettikleri, birkaçının ise tekrar silah aldığı şeklinde.

Şirvan'ın Payî (Taşkaya) köyü civarında gerillalarla düşman birlikleri arasında meydana gelen ve aralıklarla 1.5 gün devam eden çarpışmalarda ise özel time bağlı 2 polis öldürüldü, 5'i de ağır yaralandı. Sömürgeciler, bu çarpışmadaki kayıplarını gizlerken, gerillaların kayıplarını 4 olarak verdiler. Ancak bölgeden, ve çarpışma alanından aldığımız haberlerde çarpışmada 1 gerillanın şehit düştüğü ve aynı çarpışmada özel timin mermilerine hedef olan köyden bir çocuğun da öldüğü bildirildi.

Bölgeden yurtseverler, Şirvan köylerinde gerilla faaliyetlerinin arttığını, korucular arasında silah bırakma furiasının geliştiğini, sömürgecilerin bu gelişmeden telaşa düştüklerini, bu nedenle de iki de bir gerillalar vuruldu açıklamaları yaptıklarını söylediler.

Bilindiği gibi 1983'le Şirvan bölgesine ulusal kurtuluş birimleri yerleşmiş, 15 Ağustos 1984'te Ramazan KAPLAN ve Abdulkadir BİÇİM komutasındaki küçük HRK birimi ilçe merkezini basmış ve bölgede yoğun bir eylemlilik yaşanmıştı. Şirvan'da Ali UĞUR ve Veli YAŞAR da çalışma yürütmüş ve bu büyük komutanlar, bölge halkı ile ulusal kurtuluş örgütlenmesi arasında sarsılmaz bağlar kurmuşlardı. 1985 kışı ve baharında Hürmüzlü Remê Şerik isimli hainin ihbarı ve Ali Ozansoy'un ihaneti sonucu, bölgede bir dizi çarpışmalar meydana gelmiş, bu çarpışmalarda Ramazan KAPLAN, Ali UĞUR, M. Sait YILDIRIM, Ekrem GÜNDÜZ, Ahmet AYDIN ve Abdulkadir BİÇİM şehit olmuş, aralarında Sabri OK'un da bulunduğu birkaç devrimci de yaralı olarak esir düşmüştü.

1985'te Şirvan ve Mutki'de HRK birimleri bir dizi intikam eylemleri gerçekleştirmiş ve onu izleyen süreçte belli bir dönem bölgedeki ulusal kurtuluş faa-

liyetlerimiz kesintiye uğramıştı.

Şimdi, ARGK'nin bölgeye yerleşmesi ve isabetli darbeleri hem sömürgecileri hem de işbirlikçilerine soğuk terler döktürüyor. Zira sömürgeciler Şirvan'ı Botan'la Garzan arasında geçit hatı görüyor ve bu gölgeye özel önem veriyorlar. Şirvan ve Mutki'ye yerleşmiş bir gerilla faaliyetini, düşmanın Botan'ı kuşatma planlarının boşa çıkarılması demektir.

Şırnak

Gilindor köyünde
6 köy korucusu
cezalandırıldı

14-15 Ağustos gecesi Gilindor (Kemerli) köy korucusu çeteleri üzerine baskın düzenleyen ulusal kurtuluş gerillalarımız, silah bırakmamakta direten 6 korucuyu yargılayıp ölümlle cezalandırdılar.

Gerillalar, cezalandırılan çetelerin silahlarına da el koyarak kayıp vermeden köyden ayrıldılar.

Şırnak'tan yurtseverlerden aldığımız bilgilere göre bölgenin dört bir yanında hergün çarpışmalar olmaktadır. Özellikle Şırnak'ta korucuların belli kırılmıştır. Şehire sıkışan Tatar ailesi ve Dergulê'deki Osman Ağa'nın dar çevresi dışında koruculuk yapanların sayısı 50 civarında kalmıştır. Gerillalar, tüm köylere giriyor, Koma Gel (Halk Komite)'leri kuruyor, genç savaşçıları topluyorlar. Sömürgecilerin, ARGK'nin Şırnak'ta bu istikrarlı gelişimine karşı aldığı önlemler, askeri gücünü artırmak ve köy yakmak biçiminde oluyor.

Arıcak-Elazığ

Gerillaların köy
toplantısı ve
cezalandırma eylemi

11 Ağustos gecesi Arıcak ilçesine bağlı Çavuşdere köyüne giden ulusal kurtuluş gerillalarımız, köyde büyük bir toplantı gerçekleştirdiler. Gerillalar, ayrıca köyde ajanlık yapan ve köy koruculuğunu geliştirmek isteyen köy muhtarını ve düşmanın koruculuk uygulamasını teşhir ettiler.

Köy toplantıları, gerillanın köy örgütü yaratma ve köyleri düşman işbirlikçilerinden temizleme taarruzunun yaygın bir uygulamasıdır. Hemen hemen Kürdistan'ın dört bir yanında bu tür toplantılar yapılıyor. Bu eylemler basına çok az yansıyor. Ancak, köy toplantıları gelişkin eylem türü olup, gerilla faaliyetinin belli bir parçası. Gerillanın bu siyasal çalışmasına sahne olan köylerde düşman otoritesi dağıtılırken, yerine Koma Gel (Halk Komiteleri)'lerde ifadesini bulan ulusal kurtuluş otoritesi tesis ediliyor.

Cizre

Şehir merkezinde
başgardıyanlık
yapan bir ajan
cezalandırıldı

ARGK'ye bağlı bir tim, 7 Ağustos akşamı Cizre cezaevi başgardıyanı Mehmet Atak'ı evinin önünde kurşuna dizerek ölümlle cezalandırdı. Cezalandırılan hain,

ajan faaliyetleriyle Cizre'de namlıydı. Mehmet Atak sadece gardıyanlık yapmıyor, cezaevinde işkence yapıyor, tutukluları ve yakınlarını rüşvetle soyuyor, sömürgecilerin operasyonlarına katılıyor, yurtseverleri tutuklatıyor ve sömürgeci ordu komutanlarına aracılık yaparak, yurtseverlerden büyük meblağda rüşvet alıyordu.

Bu son eylemle, Cizre şehir merkezinde ARGK'nin şehir kitlesi üzerindeki otoritesi daha da güçlendirilmiş oldu.

Diyarbakır

İşsizliğe karşı
protesto yürüyüşü
sömürge valisi'ni
protesto mitingine
dönüştü

15 Ağustos günü Diyarbakır'ın Bağlar semtinden Vilayet'e kadar çoğu köylü en az 3000 kişi yürüdü. Yürüyüş, işsizliği protesto amacıyla düzenlenmişti. Belli bir izne bağlı olmadan gerçekleştirilen yürüyüş boyunca sömürge valisi ve Türk hükümeti aleyhine sloganlar atıldı. Yürüyüşçüler valiliğin önüne gelince, valilikten üst düzey bir görevli yaptığı konuşma ile halka protestodan vazgeçirmeye çalıştı. Ancak halk, bu görevliyi yuhalandı ve sömürge valisini istifaya çağırıldı.

Yürüyüş izinsiz yapılmasına rağmen sömürgecilerin oldukça "müsamahalı" davranması, tutuklananların olmaması ve radikal sloganların atılmaması şaşkınlık yarattı.

Bilindiği gibi Nisan ayında çıkarılan 413 sayılı sömürgeci kararnamenin bir maddesi de Olağanüstü Hal Bölgesi dahilinde kalan yerlerde 50.000 kişi için iş istihdamının açılması şeklindeydi. Sömürgeciler, bu sayıdaki kadroyu ajan ve milis ağını yaygın laştırmak için kullanıyorlar. Bu rakama aldanmış insanlarımız yığın halinde valiliğe iş için başvurdukları halde şimdiye kadar hiç biri olumlu cevap alamamış.

Yürüyüşün 15 Ağustos gününe rastlaması, bazı güçlerin günün anlamını, reformist talepleri içeren ve sömürgecilerin göz yumduğu pasif gösterilerle gölgelemek istediklerini göstermektedir. Nitekim, valilik önünde kitlelerin radikal sloganlara yönelmesinin sezilmesiyle yürüyüşün dağıtılması, bu değerlendirmemizi doğrulamaktadır.

Varto

4 köy korucusunun
silahı daha alındı

3 Ağustos günü Çaylar nahiyesinde ulusal kurtuluş gerillalarımız 4 korucunun silahına el koydular. Daha önce de Varto'nun köylerinde korucular silahsızlandırılmıştı.

Siirt-Batman

Temmuz ayının ortalarından itibaren Batman'da tutuklanan yurtseverlerden 17'sinin mahkemesi 8 Ağustos günü Siirt'te yapıldı. Bu ilk mahkeme duruşmasında Sıddık Tan dışındaki 16 yurtsever serbest bırakıldı. Sıddık Tan'a yönelik hiç bir somut suçlama getirilmedi. Avukatlar ve serbest bırakılan yurt-

severler, tutuklamanın keyfi olduğunu ve şehit babası olduğu için sömürgecilerin kendisine kin bilediklerini söylediler. Serbest bırakılan yurtseverlerin tümü kendilerine bir hafta boyunca aralıklarla işkence yapıldığını, aç bıraktıklarını ve sürekli hakarete uğradıklarını söylediler.

Eruh-Şırnak-Pervari-Çatak

Sömürgeci ordu
köy yakmaya
devam ediyor

29 Temmuz günü Pervari'nin Gurzuvan köyü civarında gerillaların bir düşman konvoyunu içindeki askerlerle birlikte imha etmeleriyle sonuçlanan çarpışmadan sonra, sömürgeciler çevre köylere yönelmeye başladılar. Aldığımız bilgilere göre Ilisu, İnceler, Hol (Aşağı Keramik) ve Kal (Yukarı Keramik) köyleri boşaltıldı ve yakıldı.

Sömürgeci ordu birlikleri Şırnak'ta da Avyan (Dereler)'a bağlı 5 mezrayı boşaltıp yaktilar. Şırnak-Eruh karayolu üzerindeki Törkiz köyüne bağlı Girê Sîran ve diğer iki mezra tümüyle yakıldı.

Eruh'ta da Çiyayê Reş (Şeyh-ömer Dağı) çevresindeki ormanlık alan ve köylülerin bahçeleri sömürgeci ordu güçleri tarafından yakıldı.

Sömürgecilerin Uludere'de de birçok köyü yaktiları gazetemize bildirildi.

Ayrıca Çatak'ın Govkan (Ovulu) köyü tamamen, Alêkan (Sırmalı) ve Kalekê (Andiçen) köyleri ise kısmen boşaltıldı. Gelen haberlere göre, Alêkan'da sadece birkaç ev, Kelakê de ise 150 kişilik bir nüfus kalmıştır.

Özel tim
13 yaşındaki çocuğu
katletti

Kürdistan'da sömürgeci özel savaş bütün vahşetiyle sürüyor. Düşman önüne çıkan kadın-çocuk kim ve hangi yaşta olursa olsun, salt Kürt oldukları gerekçesiyle katlediliyor. Adeta Kürdistan'daki tüm canlıları ortadan kaldırmaya çalışıyor.

İşte bunlara eklenen yeni hal-kalardan birisi de 13 yaşındaki Faruk AKTUĞ'un sömürgeci özel timler tarafından katledilmesi.

Faruk AKTUĞ, 13 yaşında bir ilkokul öğrencisi. Fakat o, kendi ülkesinin tüm zenginlikleri sömürgeciler tarafından talan edildiği için küçücük yaşta ailesinin geçimine katkıda bulunmak zorunda kalmış bir büyük insan aynı zamanda.

5 Ağustos günü Kürdistan'ın güney ile kuzeyini birbirinden ayıran Habur Sınır Kapısı üzerinde bulunanlar, kelle avcısı özel timlerin yoldan geçenlere yumurtla-ekmek satan çocuklarını üzerine ateş açtıklarını tanık oldular. Açılan ateş sonucu Faruk AKTUĞ katledildi. Özel timin katliamından kaçan çocuklardan ikisi, sınırın Irak tarafına geçtiler ve kendilerinden hiç bir haber alınamadı.

Özel tim tarafından katledilen Faruk AKTUĞ'un babası Hacı Aktuğ, Silopi Cumhuriyet Savcılığı'na bir dilekçeyle başvurarak oğlunu katledenler hakkında dava açılmasını istedi.

Bahardaki halk ayaklanmalarımız sırasında da Cizre'de 11 yaşındaki Abidin TUNCER, halkın üzerine sürülen panzerlerin altında kalarak yaşamını yitirmişti.

Sömürgeci Türk ordusu Kürdistan'da yine masum insanları katletti

6 Ağustos günü Türk radyo ve haber ajansları "Olağanüstü Hal Valisi" Hayri Kozakçıoğlu'nun açıklamasına dayanarak, Yüksekova'nın Kloro Jorî (Yukarı Tülveren) köyü civarında "güvenlik güçlerinin teslim ol çağrısına uymayan PKK'lı 7 teröristlerden 7'sinin çarpışma sonucu ölü, 1'nin de yaralı olarak ele geçirildiği"ni haber olarak verdiler.

9 Ağustos tarihli Türk gazeteleri, bölge valisinin açıklamasına dayanarak, hiçbir soruşturmaya başvurmada ve olay bölgesine gitmeden olayı "çarpışma" ve ölenleri de "PKK'lı" olarak verdiler.

Milliyet gazetesi, olayı "7 PKK'lı ölü ele geçirildi" (9 Ağustos), Tercüman ise "Teslim ol çağrısına uymayan PKK'lı 7 terörist ölü, 1 terörist de sağ ele geçirildi" (9 Ağustos) olarak verdiler ve çarpışma sonunda "2 adet roketatar ve 24 mermisi ile 8 uzun namlulu silah, 58 el bombası ve çok sayıda mermi ele geçirildiği"ni yazdılar.

Olay Türk devlet yetkililerinin ve gazetelerinin yansıttığının tam tersidir. Öldürülenler ne PKK'lı ne de gerilladılar; öldürülenler sivil köylülerdir. Olay bir çarpışma değildir, kimseye "teslim ol" çağrısı da yapılmamıştır; olay dört dörtlük bir katliamdır; katledilen köylülerden hiç biri silahlı değildi, katledildikten sonra cesetlerinin üstüne 2 adet silah bırakılıyor.

Katliam kesin şekliyle şöyle gerçekleştiriliyor: Hayvan ticaretiyle uğraşan ve tümü Uludere'nin Gıyâşî aşiretinden olan 8 kişilik bir köylü grubu, olayın olduğu Yüksekova'nın Kloro Jorî köyüne giderler. Köylülerin Dîrrî aşireti reislerinden İdris Ören'den alacakları vardır. Bu kişi bölgedeki sömürgeci ordu komutanlarıyla anlaşır. Köy dışında bekleyen köylü grubu, askerler tarafından kuşatılırlar ve kurşun yağmuruna tutulurlar. Dört köylü hemen ölür. Ağır yaralı diğer dört köylüden üçü de yolda öldürülür.

Katledilen köylülerden isimleri tespit edilerler:

1- **Salih ÜRÜN**, Mahmut oğlu, 1965 doğumlu, Uludere'nin Kel Hesnan köyünden, 2- **Mahmut ÜRÜN**, Fettah oğlu, 1955 doğumlu, Uludere'nin Kel Hesnan köyünden, 3- **Ömer ÜRÜN**, 1965 doğumlu, Uludere'nin Kel Hesnan köyünden 4- **Ömer ÜZEGİ**, Ahmet oğlu, 1955 doğumlu, Uludere'nin Ziravik (İnciler) köyünden, 5- **Sadık YAKUT**, Salih oğlu, 1955 doğumlu, Uludere'nin Kror (Ortabağ) nahiyesinden.

Katliamdan sonra, Yüksekova askeri yetkilileri, Uludere savcılığından öldürülenlerin kimliği hakkında bilgi ister. Savcılıktan verilen cevapta; "Öldürülen ve ağır yaralanan köylülerden hiçbirinin PKK'lı olmadığı, kaçak da olmadıkları, hayvan ticaretiyle uğraştıkları" yazılır.

Öldürülen masum Kürt köylülerinin sahipleri, Yüksekova'ya giderek savcılık ve askeri yetkililerden cesetleri isterler. Sömürgeci devlet yetkilileri gerçeklerin açığa çıkacağından korktuklarından cesetleri vermezler ve olay yerine gömerler.

Diğer yandan 7 Ağustos günü Erüh'un **Aval** (Tünektepe) köyü yoluna özel tim'in döşediği mayına çarpan **Besna Aksoy** adlı Kürt kadını parçalanarak ölür. Temmuz ayı içinde de Uludere'nin **Mijîn** (Akdamar) köyünde iki çocuk mayına çarparak ölmüşlerdi. Yine Mayıs ayı içinde Pervari'nin **Osyân** (Doğanca) köyünde de bir kadın mayına çarparak ölmüştü.

Türk sömürgecilerinin masum Kürt insanlarını öldürerek, onları çarpışmalarda "öldürülen teröristler" olarak gösterme taktiği yeni değildir. Hakkari'nin Yoncalı köyü ve Silopi'nin Derebaşı köylerinde yapılan katliamlar, Türk devletinin bu vahşetinin en somut ve açığa çıkan örnekleriydi.

Türk sömürgeciliği Yüksekova-Kloro Jorî katliamıyla Kürdistan halkına karşı soykırım savaşını daha da tırmandırdığını göstermiştir.

Tüm ilerici insanlığı, uluslararası insan hakları kuruluşlarını ve tüm basın-yayın kuruluşlarını Türk faşist-sömürgeci devletinin Kürt halkına ve masum insanlarına karşı geliştirdiği teröre ve katliamlara karşı durmaya ve seslerini çıkarmaya çağırıyoruz.

ERNK Avrupa Temsilciliği
11 Ağustos 1990

Türk sömürgeciliği kimi kandırabileceğini sanıyor?

Sömürgeci-faşist Türk rejimi, ulusal kurtuluş savaşımızın kitleselleşmesi ve yaygın bir güç haline dönüşmesi karşısında kendi çağdışı egemenliğini sürdürbilmek için başvurmadık özel savaş yöntemi bırakmıyor. Bir yanda kitle katliamları, göçertmeler, köy yakmalar, en vahşi baskı, işkence ve hakaretler, diğer yanda söyleyenin bile inandırdığı akıl almaz yalanlar, komplo, entrika ve sahtekarlıklar. Sömürgeci-faşist rejimin uygulama ve politikalarında bunları fazlasıyla bulmak mümkün. Elbette tüm bunlar, ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında artık daha fazla tutunabilecek güç-

te olmadığını, günün birinde ama mutlaka Kürdistan topraklarından defolup gitmek zorunda kalacağını bilmesinden, bunun yarattığı acizlikten kaynaklanıyor.

Özellikle PKK-ERNK ve ARGK'nin Kürdistan halkı üzerinde giderek gelişen otoritesi ve gençliğin kitleler halinde yoğun ve hızlı ARGK saflarına akını, halk ayaklanmalarında oynadığı büyük rol, Türk sömürgeciliğini ne yaptığını ve ne yapacağını bilemez bir duruma getirdi. Bu durumun önüne geçebilmek, Kürdistan gençliğinin ARGK saflarına akınını engelleyebilmek için elinden geleni yapıyor. Öyle ki, çoktan açığa çıkarılarak deşifre edilen yalanlarına, sanki bir "çözüm"müş, sanki yeni bir buluşmuş gibi sarılacak kadar komik ve zavallı durumlara düşebiliyor.

Bu amaçla Kürdistan'daki şehir merkezlerinin her tarafını, üzerini, düzenlenecek bir yarışmada kendisine dünya birinciliği getirecek yalanlarla süslediği el ilanları, afişler, pullarla işgal ediyor. Sömürgeci özel savaşın bir parçası olan bu pullar, afişler vb. üzerinde yazılanları tek tek ele alıp değerlendirmeye fazla gerek de yok. Çünkü bu 15 Ağustos 1984'ten bu yana süren bir durum ve defalarca çok kapsamlı bir biçimde değerlendirildi. Ve halkımız tarafından da Türk sömürgeciliğinin yalanları, çarpıtmaları çok iyi biliniyor. Yalnızca bunların asla unutulmaması, her an akılda tutulması ve gerçeklerle yalanların karşılaştırılarak bu ucubenin daha iyi tanınması için pul ve afişlerden bazı örnekleri aşağıda veriyoruz.

Doğu Perinçek'e tutuklama kararı

Kapatılan 2000'e Doğru dergisi Genel Yayın Yönetmeni **Doğu Perinçek**, geçen Şubat ve Mart aylarında Diyarbakır, Siverek, Nusaybin, Batman ve Van'da yaptığı konuşmalar nedeniyle açılan davanın 7.8.1990 günü yapılan ilk duruşmasında Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklandı.

Savcılık tarafından TCK'nin 142/3. maddesine göre 25 yıla kadar ağır hapis cezası istenen Doğu Perinçek, yaptığı savunmada; "**Batı'daki konuşmalarından ötürü hiçbir savcı soruşturma açmadı. Paris Kürt Konferansı'yla ilgili İstanbul DGM'de açılan davadan beraat ettim. Sihirli bir el dokunarak bu içerikteki konuşmaları Güneydoğu'da suç sayıyor. Bu da devletin bölgeye ve bu topraklara bakiş açısını çok iyi sergiliyor**" dedi.

Doğu Perinçek, savunmasında, "Kürt ve Türk halkının gönül birlikteliğini her zaman savunduğunu, hiçbir zaman bu düşüncesinden ödün vermeyeceğini" belirterek konuşmasını şöyle sürdürdü.

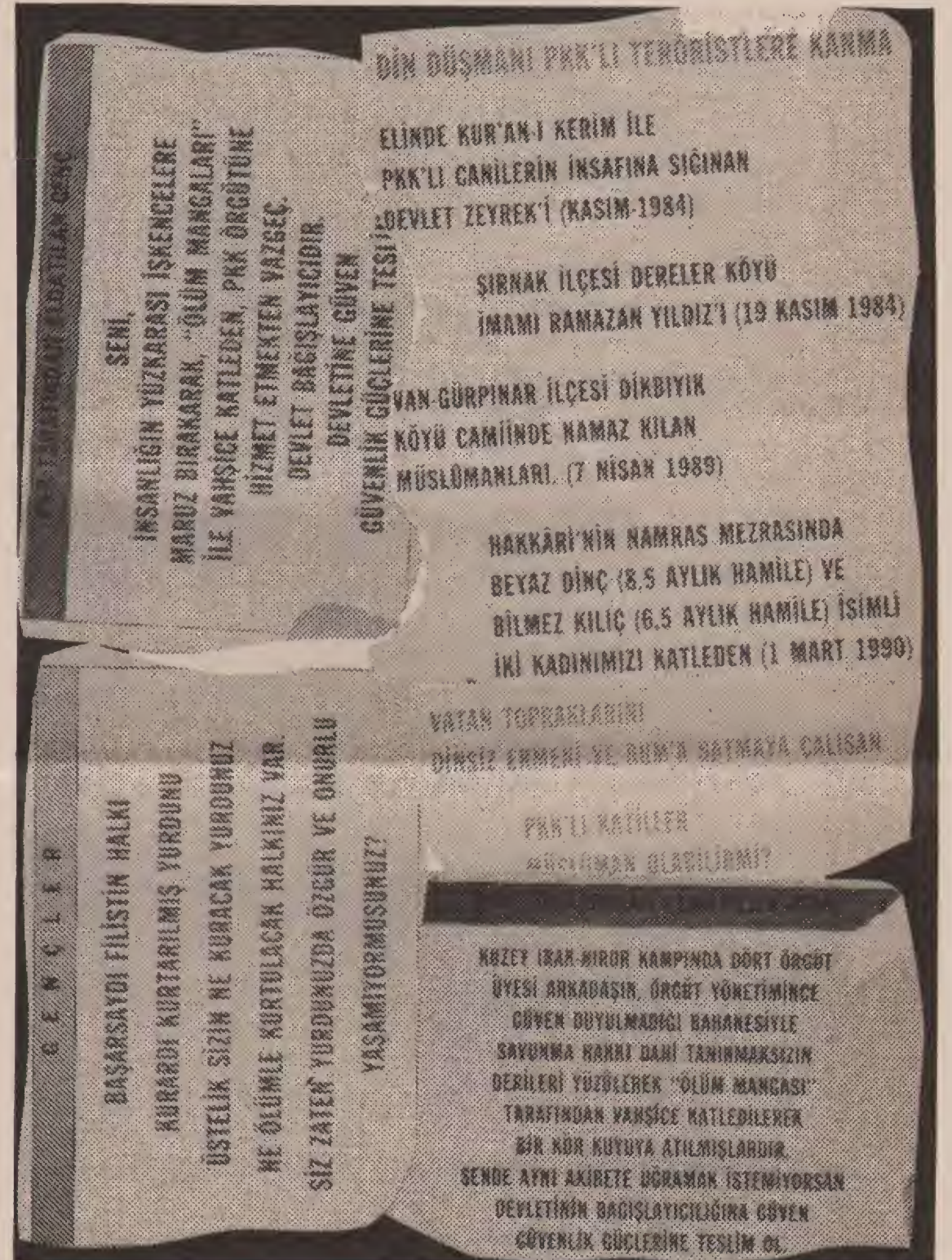
"Kürt meselesi, Kürt'e karşı çözülmez. Hele Kürt'ü ezerek, döverek hiç çözülmez. Kürt halkını benimsemeliyiz. Başbakan Yıldırım Akbulut gibi Kürtlerden 'onlar' diye söz etmemeliyiz. Benim için bir Kürt emekçisi, Türk emekçisi kadar önemlidir. Kürtlerin eşitlik ve demokrasi mücadelesini ülkemiz halkının demokrasi ve özgürleşmesinde çok önemli bir faktör olarak görüyorum. 'Kürt yoktur' diyen politik düşünce iflas etmiştir" diyen Doğu Perinçek, "Fikirlerimden vazgeçmem için kurşuna dizilmem lazım" dedi. Konuşmasının bitiminde tahliye ve beraatını isteyen Doğu Perinçek'i savunan çeşitli barolara üye 13 avukat da müvekkillerinin suçsuz olduğunu, yalnızca düşüncelerini açıkladığını söyleyerek tahliye talebinden bulundular.

Mahkeme heyeti duruşma sonunda "suç kanıtlarının toplanması" amacıyla Perinçek hakkındaki tahliye talebini reddederek tutukluluğun ve duruşmanın 29 Ağustos'ta devamına karar verdi.

Doğu Perinçek'in duruşması, Sosyalist Parti Genel Sekreteri Ferit İlsever, İHD Diyarbakır Şube Başkanı Hatip Dicle ve yönetim kurulu üyeleriyle 50 dolayında Diyarbakırlı tarafından izlendi.

Doğu Perinçek tutuklandıktan sonra cezaevine gönderildi.

Dünyanın hiç bir yerinde bir halkın kendi diliyle konuşması, Türkülerini söylemesi "suç" olarak kabul edilmemesi ve cezalandırılmaya çalışılmaması. Ne ırkçı Güney Afrika rejiminin siyah halka ne de siyonist İsrail'in Filistin halkına karşı bu türden baskıları ve yasakları vardır. Yüzyıllarca başka halklar üzerinde sömürgecilik uygulayan İngiliz, Fransız, İspanyol, Portekiz gibi

Çalıştığı gazinoda Kürtçe türkü söyleyerek "Kürtçülük propagandası yaptığı" gerekçesiyle halk müziği sanatçısı Beşir Kaya, Urfa'da çıkarıldığı mahkeme tarafından 6 Ağustos günü tutuklandı.

Diyarbakırlı sanatçı Beşir Kaya'nın dava dosyasının Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderilebileceği belirtiliyor. Ayrıca Kürtçe türkü söylediği gazino da Urfa Emniyet Müdürlüğü tarafından beş günlüğüne kapatıldı.

Bundan bir süre önce de İstanbul'da bir konser sırasında Kürtçe türkü söyleyen Ahmet Kaya, salt bu gerekçeyle gözaltına alınmış, daha sonra çıkarıldığı İstanbul DGM tarafından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştı.

Dünyanın hiç bir yerinde bir halkın kendi diliyle konuşması, Türkülerini söylemesi "suç" olarak kabul edilmemesi ve cezalandırılmaya çalışılmaması. Ne ırkçı Güney Afrika rejiminin siyah halka ne de siyonist İsrail'in Filistin halkına karşı bu türden baskıları ve yasakları vardır. Yüzyıllarca başka halklar üzerinde sömürgecilik uygulayan İngiliz, Fransız, İspanyol, Portekiz gibi

ülkelerin de egemenlikleri altında tuttukları halkın dilini ve Türkülerini yasaklama gibi bir uygulamaları yoktur.

Ama söz konusu rejim Türk sömürgeciliği gibi ırkçılık ve inkarcılıkta hiç bir sınır tanımayan bir güçse eğer, böylesi "yasaklar"a ve "suçlar"a rastlamak; ondan da öte her gün karşı karşıya gelmek hiç de şaşırtıcı olmamaktadır. Böylesine ucube bir rejim, çok rahatlıkla Kürt müziğini gaspedip Kürtçe sözler yerine Türkçe yazdırıp, söyletip piyasaya ve hatta tüm dünyaya "Türk müziği" diye sunabilmektedir. Yavuz hırsızın ev sahibini bastırmasını andıran bu durum, ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişimiyle birlikte aşılmağa da başlanmıştır.

Halkımız artık kendi diline, kültürüne, müziğine sahip çıkmakta, kullanmakta ve bunu yapabilmek için de sömürgecilikten icazet almaya gerek duymamaktadır. Bunun kendisinin en doğal ve meşru hakkı olduğunu gayet iyi bilmekte, doğuştan kazanılan bu hakkın sömürgeci baskı ve yasaklarla ortadan kaldırılamayacağını pratikte ortaya koymaktadır.

ARGK'nin 6. kuruluş yıldönümü coşkuyla kutlandı

Hannover:

4.8.1990 tarihinde Hannover Stadthalle'de düzenlenen, şanlı ordumuz ARGK'nin 6. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesine 5 bini aşkın Kürdistanlı yurtsever katıldı. Eyaletin izin döneminde olmasına rağmen bu güçlü katılımın yanısıra, çok sayıda Türkiyeli dost ve ilerici-demokrat Almanlar'ın da geceye ilgiyle katılmaları dikkat çekti.

Geceye, aralarında Lüneburg, Rensburg, Bremen, Celle ERNK taraftarları, YJWK Avrupa Merkezi, YJWK ve YKWK Bielefeld örgütleri, Ekim Yurtdışı Örgütü ve Almanlardan oluşan Kürt Halkının Dostları'nın da bulunduğu çok çeşitli örgüt ve grupların sunduğu mesajların yanısıra, hediyeler olarak verilen **PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN**, **Mazlum DOĞAN**, **Kemal PİR**, **Ali AGAL** ve **Zekiye ALKAN**'ın el işleme resimleri, Kürdistan halkının ulusal bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük mücadelesine yönelik birer dayanışma örneği idi.

Dünya ve Kürdistan devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başlayan gece, Hunerkom korusunun söylediği devrimci direnişçi marşlarla devam etti. Ardından Ozan Diyar ve Ozan Azad'ın söyledikleri devrimci coşku dolu türküler, geceyi daha da renklendirdi. Alkışlar ve gür slogan sesleri arasında günün anlam ve önemi üzerine yapılan siyasi konuşmanın ardından Hannover folklor grubu, kitlelere Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden en güzel oyunlarını sundu.

Tüm gece boyunca kitleler tarafından sabırsızlıkla beklenen Başkan APO'nun 1990'lı atılım yıllarına ilişkin yaptığı konuşma ve Kürdistan'ın tüm sınıf ve tabakalarına çağrısı, sık sık atılan "Biji Serok APO" sloganlarının eşliğinde ilgi ve dikkatle izlendi. Daha sonra gece Ozan Xelil Xemgîn, Hannover müzik grubu Koma Amed, Köln folklor ekibi, Ozan Meçhuli, Kürtçe siyasi ko-

nuşma, Ozan Şemdin, Ozan Şiar ve üç bölümden oluşan tiyatro ile devam etti. Tiyatro oyunu, Kürdistan'daki halk ayaklanmaları, Türk sömürgeciliğinin özel savaş yöntemleri ve bunlara karşı Kürdistan halkının direniş ve şehitlere sahip çıkışını yansıtıyordu.

ARGK'nin 6. kuruluş yıldönümü kutlama gecesi, Koma Berxwedan'ın direnişçi tüküleri ve geleneksel "Apo hate Hilvanê" türküsü eşliğinde çekilen halayla sona erdi.

Wuppertal:

11 Ağustos 1990 tarihinde Almanya'nın Wuppertal kentinde 4000 Kürdistanlı ve dost çevrelerin katıldığı ARGK ile dayanışma gecesi yapıldı.

Kürdistan'daki gerilla savaşının halklaşma sürecini konu alan özel program ile başlayan geceye, dünya ve Kürdistan bağımsızlık şehitleri anısına yapılan saygı duruşu ile devam edildi.

Koronun ve Ozan Şemdin, Zozan ile X. Xemgîn'in sunduğu devrimci marşlar ve halk türkülleri kitleleri büyük coşkuyla sevketti. Gecenin anlam ve önemini belirten Türkçe ve Almanca siyasi konuşmalar ardından Ozan Zamani, Şah Turna ve Şiar'ın söyledikleri devrimci türküler ve Koma Bêrivan müzik grubu kitlelerin beğenisini kazandı.

Kürdistan'da gelişen gerilla savaş, Serihildanlar ve Türk ordusunun içinde bulunduğu psikolojik durumu konu alan üç bölümlük tiyatro ardından, günün anlam ve önemini belirten Kürtçe konuşma yapıldı. Koma Bêrivan folklor ekibinin Kürdistan'ın değişik yörelerinde derleyip sergilediği halk oyunları ilgi ile izlendi. Ozan Seyitxan ve Koma Berxwedan'ın sunduğu devrimci halk türkülerinden hemen sonra, gece geleneksel **APO Hate Hilvanê** türküsü eşliğinde kitlelerin halaya kalkmasıyla son buldu.

Almanya

Kerboranlı tutuklu direnişçi kadınlarla dayanışma eylemleri

27-28.7.1990 günü YJWK (Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği) tarafından Almanya'nın bazı merkezlerinde Türk sömürgeciliğinin yargılamak istediği Kerboranlı direnişçi tutuklu kadınlarla dayanışma ve soykırım, sürgün ve sansür kararnamelerini protesto eylemleri yapıldı.

Stuttgart:

27.7.1990 günü Stuttgart'daki TC konsolosluğu önünde YJWK tarafından düzenlenen eylemle Kerboranlı yurtsever kadınların hemen serbest bırakılması talep edildi ve TC'nin çıkardığı son soykırım, sürgün ve sansür kararnameleri protesto edildi.

70 dolayında Kürdistanlı kadın ve çocuğun katıldığı eylemde sömürgeci TC'nin bayrağı ve Turgut Özal'ın fotoğrafı, kadınların zılgıtları ve attıkları sloganlar eşliğinde yakıldı. Ulusal kurtuluş sloganların atıldığı ve marşların söylendiği eylem sırasında Alman ve Kürdistan kamuoyuna yönelik eylemin amacını yansıtan çok sayıda bildiri dağıtıldı.

Berlin:

28.7.1990 günü şehrin en işlek yeri olan Gedenknis Kirche yakınında YJWK tarafından düzenlenen oturma eylemiyle sömürgeci-faşist Türk devleti protesto edilerek tutuklu bulunan Kerboranlı yurtsever kadınların serbest bırakılması talep edildi.

Eyleme yaklaşık 20 dolayında Kürdistanlı kadın ve çocuğun katılmış olmasına rağmen, çevrede yarattığı etki büyük oldu. Kürdistanlı kitlelere ve Alman kamuoyuna yönelik eylemin amacını anlatan bol miktarda bildiri dağıtıldı. Açılan bilgilendirme masası ve Kürdistan kadınının güncel gerçekliğini dile getiren yayın, afiş ve panolar özellikle Alman kamuoyunun yoğun ilgisini çekti.

Türk sömürgeciliğinin teşhir edildiği bu eylem 4 saat sürdü ve amacına ulaşarak sonuçlandırıldı.

Alman Der Spiegel Dergisi'nin Ortaya Çıkardığı Gerçek:

“Irak’a Kimyasal Silah Satımında Federal Alman Gizli Haberalma Servisi Aracılık Etti!”

F. Almanya’da yayınlanan haftalık Der Spiegel dergisi, 13 Ağustos 1990 tarihli 44. sayısında F. Alman silah firmalarının Irak’a verdiği kimyasal silahlara F. Alman Gizli Haberalma Servisi (BND)’nin aracılık yaptığını, somut belgelerle yayınladı. Bu yazının bir özetini yayınlıyoruz:

WIRTSCHAFT

IRAK'A VERİLEN HASSAS SAVAŞ MALZEMELERİ

Deutsche Lieferanten und Unterlieferanten von Produkten, die sich zur Herstellung von Rüstungsgütern eignen

Fabrika tezgahları ve zehirli gaz araştırma ve üretim tesisleri	Askeri araştırmalar
Karl Kolb, Dreieich	Gildemeister Projecta, Bielefeld
Pilot Plant (in Liquidation), Dreieich	MBB-Transtechnica, Taufkirchen
Water Engineering Trading, Hamburg	Karl Kolb, Dreieich
Preussag, Hannover	Integra Sauer Informatic ICME, Neumünster
WTB Walter · Thostl · Boswau, Augsburg	Degussa, Frankfurt
Heberger Bau, Schifferstadt	Carl Zeiss, Heidenheim
	Deutsche BP, Hamburg
Silah ve cephanes tesisleri	Blohm Maschinenbau, Hamburg
Ferrostaal, Essen	Mausier-Werke, Oberndorf
Buderus, Wetzlar	Aviatec (Rheinmetall-Tochter), Neuss
Schirmer-Plate-Siempelkamp, Krefeld	
Hochtief, Essen	Raketler / Helikopterler
Klöckner, Duisburg	MBB, München
Marposs, Krefeld	Leifeld, Ahlen
Mannesmann Demag, Duisburg	H + H Metallform, Drensteinfurt
SMS Hasenclever, Düsseldorf	
Dango & Dienenthal, Siegen	Nükleer teknik
Georg Fischer, Singen	Nukem, Hanau
TBT Tiefbohrtechnik, Deltingen	H + H Metallform, Drensteinfurt
LOI Industrieöfenanlagen, Essen	Saarstahl, Völklingen
Leybold, Hanau	Export-Union GmbH, Düsseldorf
Zublin, Stuttgart	
ABB, Mannheim	Transport
Lasco Umformtechnik, Coburg	Faun, Lauf
AEG, Frankfurt	MAN, München
Thyssen, Düsseldorf	MAN-Roland, Offenbach
Fritz Werner Industrie-Ausrüstungen, Geisenheim	Iveco Magirus, Ulm
Siemens, München	Daimler-Benz, Stuttgart
Maschinenfabrik Ravensburg, Ravensburg	Rhein-Bayern Fahrzeugbau, Kaufbeuren
Dynamit Nobel, Troisdorf	

DER SPIEGEL

Irak'a kimyasal silah satan ve fabrikasını kurmaya yardım eden Alman firmalarının adları. (Liste Der Spiegel'de yayınlandı)

– Darmstadt savcılığı, 1988 yılından beri Al Kahdi isminde 51 yaşındaki bir şahsa karşı bir kovuşturma yürütmektedir. Al Kahdi'nin yanısıra Preussag firmasının eski menajerlerinden bir kişi de bu kovuşturmaya tabi tutuluyor. Bu kişi, yani Al Kahdi, 1986-87 yılında Irak'ta Alman ajanı olarak tutuklanır ve ölüme mahkum edilir.

– Al Kahdi'nin tutuklanma haberi, Alman Haberalma Örgütü BND (Bundesnachrichtendienst)'nin merkezi Pullach'da büyük bir telaş yaratır. Çünkü Al Kahdi, BND'nin bir ajanıdır ve Irak uzmanıdır. Bunun üzerine Federal Almanya Cumhurbaşkanı Richard von Weizsäcker, Al Kahdi'nin affedilmesi için Saddam Hüseyin'e bir mektup yazar. Dışişleri Bakanı Genscher ise, Kasım 1987'deki Irak gezisi sırasında olaya müdahale eder ve Al Kahdi'nin ölüm cezası, ömür boyu hapse çevrilir. Çok geçmeden Al Kahdi serbest bırakılır. Ancak buna rağmen Almanya'da kovuşturmaya uğruyor. Çünkü Halepçe katliamı ardından kimyasal silahların üretiminde kullanılan mekanizmaların FAC'den satıldığı iddiaları ortada dolaşıyor. Yine ABD, bu konuda FAC'ne baskı yapıyor.

– Al Kahdi, Hamburg'da kayıtlı WET (WATER Engineering

GmbH) firmasının ortağıdır. Bu firma, kimyasal hammaddeleri zehirli gaza dönüştüren araçları Irak'a satar. Satılan malzemenin ismi: "Proje 33/85". Malzeme, Türkiye üzerinden Irak'ın Falaça bölgesine getirilir. Falaça askeri bir bölgedir. WET firması, ayrıca tonlarca Methylenchlorid ve Natriumfluorid maddelerini Irak'a satar. Bunlar, Tabun gazının yapımı için vazgeçilmez hammaddelerdir.

– Al Kahdi, Irak rejimi ile iyi ilişkileri nedeniyle WET firmasına başta danışman olarak yardımcı olur, daha sonra sorumlu müdür ve ortaklığa kadar yükselir. Sadece Proje 33/85 malzemesinin satışında aracılık yaptığı için 1.200.000 DM komisyon alır. Proje 33/85, günde 17.6 ton kimyasal silah için hammadde üretiyor.

– ABD, Irak'ın kimyasal silahları nerede ürettiğini, nerede depoladığını çok iyi biliyor. Dicle nehri kenarında bulunan Selman Pak'ta bir araştırma laboratuvarı, Falaça'da hammadde üretim tesisleri ve Samara'da kimyasal silah üretim tesisleri bulunuyor. Bu üç bölgede de Alman firmaları etkin bir biçimde yatırımında bulundu; bu kanıtlanmıştır. Irak, yılda birkaç yüz ton

Devamı 18. sayfada

“15 Ağustos Futbol Turnuvaları” yapıldı

B.Almanya-Hannover: 11 Ağustos tarihinde Kürdistan Yurtsever Gençlik Birliği-YXK tarafından düzenlenen 15 Ağustos Futbol Turnuvası'na katılan 6 takımdan **Bêrivanspor** birinci olurken, ikinciliği **Hêzîlspor** ve üçüncülüğü ise **Berxwedanspor** aldı.

Katılan takımların yanısıra çok sayıda Kürdistanlı genç de büyük bir coşku ve heyecanla turnuvayı izledi.

Fransa-Paris: Ağustos ayı ortalarında Kürdistan Yurtsever Gençlik Birliği-YXK, 15 Ağustos Futbol Turnuvası düzenledi.

Turnuvaya yurtsever Kürdistanlı gençlerin oluşturduğu 6 futbol takımı katıldı. Turnuva sonunda tüm karşılaşmaları kazanan **Botanspor** 15 Ağustos Kupası'nı alırken, **Dersimspor** ikinci ve **Bagokspor** ise üçüncü oldu.

Yurtseverlerin kır gezisi

Bielefeld:

21.7.1990 tarihinde Kürdistan Kültür Merkezi'nin düzenlediği kır gezisine çocuklar da dahil 100 dolayında yurtsever katıldı. Baştan sona büyük bir coşku içinde geçen gezide halaylar çekildi, yarışmalar düzenlendi. Gezi, yurtseverler arasındaki ulusal kurtuluşçu birlik ve mücadele ruhunu pekiştirdi. Kürdistanlı yurtseverlerin bu coşkulu birliği, çevrede oturan yabancılar tarafından ilgiyle karşılandı.

Savaş hayır kampanyası

“Ortadoğu ve savaş”

Yeni Halk Gerçeği gazetesi tarafından Ortadoğu'da giderek gerginleşen durum ve savaş tehlikesine karşı yapılan basın açıklamasında şöyle denildi:

“Ortadoğu'da yine kriz var. Saddam'ın Kuveyt'i işgal ve ilhaki ile birlikte Körfez yeni savaşlara gebe hale geldi.

Aklı Avrupa'da olsa da kendini bir türlü Ortadoğu ve Asya'dan ayıramayan TC bunalımın ortasına atlama manevraları yapıyor.

Türkiye'de savaş ve karşıtı cephele belirlenmeye başladı. Asil Nadir ve benzeri tekeliler savaş istiyor. Çünkü savaş yoğunlaşan tüketim demektir. Yoksa Kuveyt'in Emir El Sabah'ın yönetiminde olması ya da Saddam'ın işgali altında olmasından Asil Nadirlere ne? Bu arada savaş çığırları atanların başında Cengiz Çandar gibi köşe dönme potansiyeli taşıyan köşe yazarlarına şaşmamız gerekiyor mu? Cengiz'in devrimci diye yutturulmak

istenen geçmişi bellidir. Bu geçmişte en küçük değişikliğe gerek kalmaksızın bugünkü sonuçlar elde edilebilir.

Türkiye'de savaşa karşı çıkanlar da var. HEP, İHD ve pek çok sendika bu konuda açıklamalar yaptı ve kuşkusuz ki bu savaş karşıtı cepheye pekçok kişi ve kuruluştan katılım olacaktır.

Savaş karşıtı basın açıklamalarının ortak vurgu noktası, halkların barış içinde yaşaması gerektiği kadar savaş vesilesi ile ülke içinde insan haklarının ve özgürlüklerinin kullanılmasını tehlikeye düşürecek tasarruflara dikkat çekmektedir.

Nitekim daha savaşa girmemiş TC iki önemli görevi iki ay ertelemiş bulunuyor. Bu arada hükümetin ikiyüzlü tüm açıklamalarına rağmen zamlar petrol-den başlayarak yağmaya başladı. Bu hafta sonu yapılacak birkaç belediye seçimlerinden sonra kamu da zam furçasına katılmakta gecikmeyecektir.

İyi ama, tüm iştahına rağmen TC neden savaşa giremiyor. Öyle

ya, savaşa girmiş bir TC ülke içinde muhalefetsiz ve seçim talepsiz bir ortam kazanıp grevleri yasaklayan ve savaş zenginleri yaratan bir duruma gelebilecekken ve daha ilke dışında sırtı sıvazlanıp bazı kredi kapıları açılacak bir “jandarmalık” şansı doğmuşken ve de TC böyle bir durumu rüyalarında görse inanmazken niçin savaşa girmiyor? Daha doğrusu niçin girmiyor?

Çünkü TC zaten bir “savaşın” içinde. Evet TV hiç söylemiyor. Gazeteler yazmıyor. Yazılanlar çok eksik. Savaş bölgesine kimse sokulmuyor. Dünyadan gizlenmeye çalışılan bir savaş bu. Ama gerçek! (...)

“O nedenle TC, Ortadoğu'da savaşa ancak ikinci cepheyi açmayı göze alabildiği taktirde girebilecektir. Nitekim Meclis'ten savaş izni alma tartışmaları, Hükümetin henüz böyle birşeye hazır olmadığını ortaya koymuştur.”

Ortadoğu'daki son gelişme ve savaş olasılığına karşı Sosyalist Parti'nin dağıttığı bildiriyi yayınıyoruz:

“Türkiye'nin Ortadoğu macerasına hayır!”

Irak'ın Kuveyt'e saldırısını fırsat bilen Amerika, Ortadoğu'ya tehdit üstüne tehdit yağdırıyor. Arap halklarına fü-tursuzca kabadayılık taslıyor. Irak'a “ders verme”, “burnunu sürtme” sözcüklerini dilinden düşürmüyor. Tıpkı dünyanın ağası, beyi gibi...

Ortadoğu dünyanın petrol deposu. Amerika, Sovyetler Birliği'nin çökmesinden sonra gözünü bu bölgeye dikti. İstiyor ki, hiçbir çatlak ses kalmasın, herkes efendiliğini kabul etsin. Petrolü dilediği gibi yağmayabilsin. Dünyanın bu önemli bölgesinde stratejik noktaları elinde tutabilsin. Kendisine itiraz eden Suriye'yi, Irak ve Filistin'i bu yüzden bir süredir hedef tahtasına oturttu. Türkiye'yi de bu ülkelerin üzerine sür-

mek için elinden geleni yapıyor.

Amerika'nın Ortadoğu'ya müdahalesi zorbalıktır. Bölgedeki Amerikan hegemonyası ülkemiz için de tehdittir. Böyle bir zorbalık tüm Arap ve Filistin halklarını karşısında bulacak. Halkımız da Ortadoğu halklarının yanında yer alacaktır.

Bölgemiz için böyle kritik bir durumda Özallar ne yapıyor? Amerika'nın arabasına binmiş savaş türküleri söylüyorlar. İncirlik üssünün Irak'a saldırı için kullanılmasına izin veriyorlar. Yıpranan iktidarlarını Amerika'nın gözüne girerek güçlendirmeye çalışıyorlar. Türkiye'nin Amerika'nın dümen suyunda Ortadoğu'ya müdahalesi tam bir maceradır. Halkımızın Amerika'nın çıkarları uğruna kırılmaması

reddediyoruz. Böyle bir macerayla Türkiye'nin alınması yapışacak “Amerikan uşağı” damgasını uzun yıllar silemeyiz. Arap halklarıyla aramıza girecek kan davasını yıllar boyu temizleyemeyiz.

Ülkemiz böyle bir haksız savaşa katılırsa, içerde grevler durdurulur, toplantılar, gösteriler yasaklanır, basın üzerinde sansür ağırlaştırılır. Gelsin yeni karanameler, yeni sıkıyönetim uygulamaları. Hakkını arayan yurttaşın karşısına savaş bahanesi çıkartılır. Zaten kısıtlı olan özgürlükler iyice kısıtlı. Zaten küçülen ekmeğimiz iyice küçülür. İşte Özallar Ortadoğu bunalımının üstüne bunun için de atladılar. Böylece Genel Grev'e yönelmiş işçinin, memurun, yoksul köylünün önünü kesmek istiyorlar.”

İnsan Hakları Derneği, savaş karşı basın açıklaması yaptı

İnsan Hakları Derneği (İHD) Genel Sekreteri Akın Birdal'ın, basına dağıttığı 12 Ağustos 1990 tarihli açıklaması şöyle:

“Son Körfez krizini ve savaş olasılığını dikkatle izliyoruz. Yaşam ve barış hakkını yok edecek bir sıcak savaşın eşğine sürüklenişimizden derin kaygı duyuyoruz. Dünya Barış Günü 1 Eylül'e yaklaşırken ülkemizi karanlık ve sıcak bir tünele sokma çabaları var. Krize başkalarının gözü ile değil, kendi çıkar ve haklarımız açısından bakmalıyız. Bugün kriz atlatılsa bile, yarın bölge halk-

larını gerilime ve düşmanlığa itecek tutumlardan sakınılmamalıdır. Bölge dışında kalan yabancı çevreler bir gün geri dönmek ve biz bölgede komşularımızla barış içinde yaşamak zorunda kalacağız.

Irak'ın maceracı ve bölgedeki çıkarlarını üstün kılmak isteyen saldırgan emellerini gerçekleştirmek için kimyasal silahları kullanacak olmaları, sivil halkların yaşamlarını da yok edecektir. Bunu önleyebilecek girişimlerde bulunurken, yaşam ve barış hakkı hiçbir surette pazarlık konusu yapılmamalı ve Türkiye üzerinden destek sağlamayıp, üslerin kulla-

nlmasına izin verilmemelidir.

Bizler savaşa karşıyız. Türkiye bugün ve yarın barış hakkını tehlikeye sokacak girişimlerden kaçınmalıdır. İnsan haklarının ve özgürlüklerinin kullanılmasını tehlikeye düşürecek savaşlardan, faşist ve totaliter rejimlerden ülkemizi uzak tutmalıyız. Körfezdeki denetimini halkların ve insanlığın büyük zararları pahasına bir sürece sokacak başta Irak'ın ve diğer güçlerin savaş kışkırtıcılığına gelinmemelidir. Krize barışçıl çözümler ve diyaloglar aranmalı, başta yaşam ve barış hakkı korunmalıdır.”

HEP-Halkın Emek Partisi, “Savaş Hayır” kampanyası başlattı

Halkın Emek Partisi Genel Başkanı Fehmi Işıklar, TBMM'de yaptığı basın toplantısında “Savaş Hayır kampanyası” başlatacaklarını, bu amaçla siyasal etkinliklerde bulunacaklarını, miting ve yürüyüşler ile halkın bu konuda duyarlı hale getirilmesine çalışacaklarını açıkladı.

Fehmi Işıklar, 12 Ağustos günü TBMM'de aynı konuda konuşurken, TRT, Meclis'ten naklen yayını kesti. Sözkonusu günkü Meclis toplantısında hükümet, meclisten “gerektiğinde savaş kararı vermek için onay” aldı.

HEP'in başlatmayı kararlaştırdığı, “Savaş Hayır Kampanyası” vesilesiyle basın ve kamuoyuna dağıttığı 12.8.1990 tarihli Basın Bülteni'ni olduğu gibi veriyoruz.

“1990'lı yıllara insanlık daha çok barış, daha çok özgürlük ve daha çok demokrasi özlemi ve umudu ile başladı. ABD ile Sovyetler Birliği arasında silah indirimi, NATO ile VARŞOVA paktlarının karşılıklı olarak feshedilmesi tartışmaları, Batı Avrupa ülkelerinde demokratikleşme yolundaki ilerlemeler bu umudun güçlenmesini sağladı.

Bir yanda bu sevindirici gelişmeler yaşanırken, Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ortadoğu ise sıcak savaş alanı haline getirildi.

Uzun zamandan beri batılı ülkeler tarafından silah deposu haline getirilen Irak, nihayet Ağustos başlarında patladı ve işi Kuveyt'i ilhak noktasına varırmış oldu.

Şimdi de Türkiye bu sıcak savaşın içine çekilmek isteniyor. Olay bu nedenle NATO çerçevesinde çözülmek ve böylece de Türkiye batının jandarmalık görevine zorlanıyor.

Türkiye önce şu soruları dünyaya sormalı ve yanıtını almalıdır.

- Başta kimyasal silahlar olmak üzere Irak'a bunca silahı hangi ülkeler satmıştır, bundan kimlerin yararı olmuştur?
- Halepçe'ye atılan ve 5000 masum insanın ölümüne neden olan kimyasal silahı hangi ülke üretmiş ve satmıştır? Bu olaya neden batılı ülkeler yeteri kadar ses çıkarmamıştır?
- Ortadoğu'yu sıcak savaş alanı haline getirmek ve sürdürmek kimlerin işine yarayacaktır ve bu savaştan hangi halklar zarar görecektir?
- Ortadoğu'nun petrolü kimlerin denetimi altına alınmak istenmektedir?
- Türkiye'nin demokrasisini kim boğazlatmıştır, kendi iç sorunları ile boğuşur hale kim getirmiştir ve bu durumdan kimler yararlanmıştır?
- Olay NATO çerçevesinde ele alınır ve bu çerçevede çözülmek istenirse, bundan en çok hangi ülke zarar görecektir?
- Buna benzer daha bir çok soru varki, bizi bu savaşın içine itmek isteyen ülkelerden sorulmalı ve yanıtına göre hareket edilmelidir.

Genelde dünyayı özelde de Türkiye'yi bu kadar yakından ilgilendiren bu konu TBMM tarafından ele alınmalı, Siyasal Partiler, Sendikalar, Meslek örgütleri sürekli bilgilendirilmeli ve en doğru çözüm ortaklaşa bulunmalıdır.

Irak, hiç bir şart ileri sürmeden, koşulsuz olarak geri çekilmeli ve Kuveyt'in uğradığı zararları ödemelidir.

Olay Birleşmiş Milletler kapsamında ele alınmalı, öncelikle ekonomik yaptırımlar denenmeli ve bu yaptırımlar Birleşmiş Milletler tarafından denetlenmelidir.

Türkiye kendi potansiyeline, gücüne ve stratejik önemine uygun davranmalı, barışçı çözüm yollarını zorlamalı ve Türkiye açısından çok yaşamsal öneme sahip olan bu konu iç politika malzemesi yapılmamalıdır.

TBMM tatilini kaldırmalı, sürekli çalışma kararı alarak duruma el koymalıdır.

Halkın Emek Partisi olarak bu günden itibaren **Savaş Hayır Kampanyası'nı** başlatıyoruz.

Bu nedenle çeşitli siyasal etkinlikler düzenlenecek, özellikle miting ve yürüyüşle halkın bu konuda bilgileneceği ve duyarlı hale gelmesi sağlanacaktır.

Bütün barışseverleri, sorumluluk duyan herkesi ve tüm kurum ve kuruluşları **Savaş Hayır** demeye davet ediyoruz.”

★ Türkiye Barolar Birliği (TBB), Türkiye Mimar Mühendisler Odaları Birliği (TMMOB), Türk Tabipler Birliği (TTB), Türk Eczacılar Birliği (TEB), Türk Veteriner Hekimler Birliği (TVHB) ve Türk Diş Hekimler Birliği (TDHB) adına başkanları tarafından yapılan ortak açıklamada savaş kışkırtıcılığı yapılmaması istendi ve “İnsanımızın savaş korkusu olmaksızın barış ve sağlık içinde yaşamasını istiyoruz” denildi.

Düsseldorf PKK Davası'nda hukuk rezaleti devam ediyor

Dava savcılarının en büyük kozlarından ajan-yalancı-iftiracı şahit **Nusret Aslan**, yalanlarıyla hakim ve savcılar zor durumda bırakıyor.

Nusret Aslan adındaki piyon, 7 Ağustos tarihinden itibaren mahkemeye çıkarılmaya başlandı. Ancak bu tarihle birlikte olağanüstü denebilecek değişiklikler oldu. Mahkeme binası üstünde helikopterler uçuşmaya başladı. Bir helikopter Nusret Aslan'a tahsis edilmiş, bir tanesi de onu taşıyan helikopteri izliyor.

Nusret Aslan'ın mahkeme salonuna girişi de, bir başka olağanüstü değişiklikti. Sözde, piyonu korumak amacıyla kendisine kurşun geçirmez çelik yelek giydirilmişti. Sanki her an saldırıya uğrayacakmış gibi etrafına dört tane goril tipli tim elemanı yerleştirilmişti. Bunların gözleri sürekli olarak tutsaklar ve dayanışmacı izleyicilerin üzerindeydi. Avukatlar, silah kontrolünün yapılmasını istedilerse de, hakim bu isteği reddetti. Alman yasalarına göre mahkeme salonunda silah bulundurmak yasak olmasına rağmen, belli ki Nusret Aslan'ın iri kıyım korucuları silahlıydılar.

Federal savcı ve Nusret Aslan'ın avukatı, annesinin Kürdistan'da saldırıya uğradığını iddia ederek, konuşmasının annesi için tehlike yaratacağını ileri sürüp, Nusret Aslan'ın konuşmamasını istedilerse de, hakimler bu isteği reddetti. Nusret Aslan da aynı istekle savcılığa başvurdu. İddianın doğruluğunu ispatlamak için savcılık, BBC'den bilgi talep ediyor. BBC, Alman savcılığına verdiği cevapta, "Nusret Aslan'ın belirttiği tarzda bir haberin bültenlerinde geçmediği"ni bildiriyor. Böylece savcılık, Nusret Aslan'ın başvurusunun nedenini "anlaşılmaz" olarak değerlendiriyor ve geçersiz kabul ediyor.

Hakim ve savcılar, piyonlarının konuşmaması için hukuki kılıf bulamayınca, Nusret Aslan'ın "ifadesi"ne geçildi.

Nusret Aslan, yaptığı açıklamalarla salondaki herkesi gülmekten kırdı geçirdi. Sahtekar, rezil adamın ağzından tek doğru kelime çıkmadı, öyle ki, bu yalanlarıyla kendisine büyük umutla sarılan savcı ve hakimleri renkten renge soktu. Önce sesi çıkmadı, uyarıldı. Mikrofonlar ve tercümanlar değiştirildi, yine de piyonun sözleri anlaşılmadı. Hakim, yanlı açıklamalarıyla Nusret Aslan'a sürekli yardım etmesine rağmen, durum değişmedi. Piyonun avukatı, çaresizlikten olacak, müvekkilinin "mahkeme salonunun gergin ortamı içinde ifade veremeyeceğini" ileri sürdüyse de, bu bahane geçerli görülmedi. Piyonun sıkıştığı her anda hakimler, duruşmaya ara verdiler. Bu da fayda etmeyince, piyonun "dışının ağrıldığı"nı ileri sürerek duruşmayı erken bitirdiler.

Nusret Aslan, çıktığı dört duruşma boyunca aklı hayale gelmeyecek yalanlar sıraladı. Öyle ki, hakimler bile bu yalanlara itiraz etmek zorunda kaldılar.

Her oturunda Nusret Aslan, kendini "koruyan" goriller arasında, izleyicilerin "**Yaşasın PKK**", "**Vur Gerilla Vur, Kürdistan'ı Kur**", "**Yaşasın Direniş, Kahrolsun İhanet**" sloganlarıyla karşılandı ve uğurlandı.

Evet, burası sözde "demokratik hukuk devleti"! **Van der Lubbe**, Nazi rejiminin ürünüydü. Her yerde Nazi rejiminde bu tür ürünler doğaldı. Van der Lubbe'nin pabucunu dama atan Nusret Aslan da demokratik(!) Alman rejiminin ürünü. Kimler daha hünerli? Nazi savcıları mı, yoksa Düsseldorf davasının savcıları mı?

Dava avukatları, gazeteciler ve dayanışmacı izleyiciler, ömürlerinde bu kadar çok yalan söyleyen ve bunları bu kadar rahatlıkla dizen düzenbaz hiç görmediklerini sürekli ifade ettiler. İlginçlik şurada ki, PKK Davası, Nusret Aslan'ın yalanlarına dayanarak yürütülmeye çalışılıyor. Ve tutsak devrimci ve yurtseverler, iki yıldan uzun bir zaman bu yalan ifadelerle özgürlüklerinden yoksun kınıyorlar...

"...Halk bir kez inisiyatifi ele alırsa, sonunu da mutlaka getirecektir"

Uzun süredir size yazmadım. Gazetenin son sayısında PKK 2. Ulusal Konferansı'nın yapıldığı haberini okudum. 15 Ağustos'u Ulusal Konferansla karşılamak-tan daha anlamlı ve görkemli ne olabilir?

Halkımızın yüce Newroz başkaldırısını ancak Konferans gibi bir olay değerlendirebilir ve gelişmeler ancak böyle özüksenebilir. Bu açıdan yapılması gereken ve bizim de beklentimiz olan şey zamanında yapılmıştır. Bize sadece kutlamak ve bütün insanlarımızın bunun gereğini yerine getireceğine olan inancımızı belirtmek kalmıştır.

Konferansın, halkımızın ve ulusal kurtuluş mücadelemizin geleceğine ilişkin çizdiği görevler hakkında bilgimiz yetersiz, henüz az bilgi edinebildik. Ama Abdullah ÖCALAN yoldaşın önderlik ettiği her çalışmanın, halkımızın ve mücadelemizin yararına olan ve doğru ve yeterli kararları alacağını ve almış olduğunu biliyoruz. Buna her zaman inandık ve şimdi inancımız çok daha güçlü. Bu açıdan Konferansa tamamen katıldığımızı ve desteklediğimizi burada söylemek isteriz. Biz tutuklu arkadaşlar hepimiz böyleyiz. Konferansın Newroz ateşini daha da gür ve yaygın hale getireceğine ve halkımızı topyekûn bir başkaldırıya çekeceğine inanıyoruz. Gelişen mücadeleye görevleri dağıtıyor ve büyüyen görevler daha çok ve başarılı çalışmayı gerektiriyor. Bütün insanlarımızın Konferansın yolunda başarıyla yürüyeceğine inanıyoruz. 2. Ulusal Konferansın halkımıza kutlu

olmasını ve onu daha büyük başarılarla götürmesini diliyoruz.

15 Ağustos'un 7. yılını bir Ulusal Konferansla karşılamak son derece anlamlı ve umut vericidir. Silahlı direnişimizin yıldönümleri, her zaman daha ileri adımların atıldığı bir dönem olmuştur. İşte böyle bir döneme daha giriyoruz. Hiç unutmamak gerekir, ulusal kurtuluş hareketimiz sömürgeci karanlıkta el yordamıyla yürüyerek oluştu ve bugün dünyanın en çok üzerinde konuştuğu bir hareket durumuna böyle geldi. Ama şimdi yol apaçık ve her şey belirgindir. 15 Ağustos günleriyle şimdiyi karşılaştırmak her şeyi o kadar açık gösteriyor ki! Şimdiye kadar yıldönümleri silahlı direnişte atılım dönemleri olmuştur. Ama Newroz başkaldırısıyla artık durum değişti. Halkımızın bundan böyle Ağustosları ayaklanmalarla karşılayacağına inanıyoruz. Ağustoslar artık böyle yaşanacak. Bu durum belki bu Ağustosla başlayacak. Koşullar gelişmelerin böyle olduğunu gösteriyor.

Türkiye'de olanlara ve faşist-sömürgeci rejimin durumuna bir bakalım. Koşullar hiçbir zaman böyle olmamış, bugün yaşananlar hiçbir zaman yaşanmamıştır. SHP raporundan sonra Beşikçi de tahliye edildi. Artık rejimin üzerinde şekillendiği resmi ideoloji parçalanmıştır. Bu, sadece devrimci güçler düzeyinde değil, yönetici güçler kendi ideolojilerini savunamıyorlar, ciddi bir çözülmeyi ve yalpalamayı yaşıyorlar. Rejim temellerinden çatırıyor. Bir yıl önce Doğu Avrupa'da olanları hatırlayalım. Fark-

lı ideolojik-politik sistemler olsa da, çok önemli benzerlikler vardır. Faşist-sömürgeci rejim yıkım günlerini yaşıyor. Böyle bir durumda artık tartışmak, durumu değerlendirmeye çalışmak anlamsızlaşıyor. Her şeyi, önu asker ve polisle tutulmaya çalışılan kitlelerin, bu durumu kırarak çözmesi gerekiyor. Türkiye'de kitlelerin söz sahibi olması ve tam bir demokratizasyonun yaşanması ancak böyle olabilir. Koşullar, dayatanın tam da bu olduğunu gösteriyor. Bunu başaranlara ancak görev yapmış insanlar denebilir.

Şurası çok açık ki, bu durumu en iyi emperyalizm ve faşist-sömürgeci rejim görüyor. İpin ucunu kaçırılmamak ve rejime bir çare bulmak için her şeyi yapıyorlar. Amerika, bütün devlet organlarıyla kendini böyle bir çabaya hasretmiş bulunuyor. Bütün emperyalist devletlerin polis örgütleri, Türkiye'deki rejimi ayakta tutabilmek ve devrimci-demokratik gelişmeyi frenleyebilmek için adeta seferber olmuş durumdalar. Öyle anlaşıyor ki, Ağustos korkusu, Kürt halkıyla Türk halkının isyanı korkusu hepsini sarmıştır. Ama korkunun ecele faydası olmadığı söylenir. Halk bir kez inisiyatifi ele alırsa, sonunu da mutlaka getirecektir. Newroz bunun müjdesini verdi, umuyoruz ki Ağustos bunu ilerletecektir.

Ağustosta Konferansımızı yaşıtmak ve Konferansla 15 Ağustos'u karşılamak! 2. Ulusal Konferans ve 15 Ağustos halkımıza kutlu olsun!

Selahattin Erdem

ÇGD "Güneydoğu Anadolu Çalışma Grubu"

ilk raporunu yayınladı

Çağdaş Gazeteciler Derneği bünyesinde yaklaşık 4 ay önce kurulan "Güneydoğu Anadolu Çalışma Grubu", Kürdistan'da bu sürede ortaya çıkan gelişmelere ilişkin ilk raporunu yayınladı. Raporun girişinde çalışma grubunun amaç ve çalışma tarzı şöyle ifade ediliyor.

"Hükümet tarafından 'terör olaylarını önlemek' iddiasıyla çıkarılan 413 ve daha sonra da 424-425 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamelerin uygulamada basın özgürlüğüne büyük darbe vurduğunu saptayan bir grup gazeteci, Çağdaş Gazeteciler Derneği bünyesinde bir araya gelerek yaklaşık 4 ay önce Güneydoğu Anadolu Çalışma Grubu'nu kurdu. İstanbul, Ankara, Diyarbakır ve Güneydoğu Anadolu'nun çeşitli yerleşim birimlerinde profesyonel gazeteci olarak çalışan bu arkadaşlar, tamamen ve sadece mesleki ilke ve sorumluluklardan yola çıkarak, kamuoyunun habere özgürce ulaşmasına katkıda bulunmak amacıyla faaliyetlere başladı.

Amacımız, bir yandan basın mensuplarının habere serbestçe ulaşması bir yandan da kamuoyunun doğru, yansız ve çabuk bir şekilde gelişmelerden haberdar edilmesi idi.

Güneydoğu Anadolu konusunda uzman, uzmanlaşmaya çalışan ya da ilgi alanı bu bölge olan gazeteci arkadaşlar, başta sansür olmak üzere çeşitli gerekçelerle basına yansımayan gelişme ve olayları ayrıntılı bir şekilde yerinde incelediler. Bir yandan olayların kaydı tutulurken bir yandan da bir arşiv oluşturuldu.

Yörenin yapısı ama esas olarak sansür nedeniyle, sözlenti ile haber arasındaki sınırın kulpayı olduğu bir dönemde, haber ile fısıltı gazetesinin arasındaki farkı ortaya çıkarmak için yoğun çaba harcadık.

9 Nisan'da ilk toplantısını yapan Çalışma Grubu'nun üyeleri bugüne kadar bölgede geniş çaplı 6 gezi yaptı. Bunun dışında bölgede sürekli olarak çalışan arkadaşlarımız, gelişme ve olayları günü gününe bizlere aktardı. Bölgeye giden yabancı gazetecilere çeşitli hizmetler veren grubumuz bu yabancı meslektaşlarımızın izlenimlerini de derledi. Ayrıca dünya basınında konuyla ilgili tüm yazıları dosyaladı. Yine yurtdışında bulunan çeşitli kurum, kuruluş ve örgütlerin yayın organlarını tarayarak olayların gerçeğe en yakın olan şeklini ortaya çıkarmaya çalıştı.

Yörede çalışan toplam 6000 kişiye (Avukat, doktor, sendikacı, muhtar vs. gibi halkla yoğun teması olan kişiler) gönderilen mektup sayesinde çalışmalarımız yörede de duyuruldu. Yöreden gelen bilgi, belge, mektup, fotoğraf ya da telefonla iletilen her türlü gelişme habercilik masasına yatırıldı.

Çalışma Grubu'nun tüm profesyonel gazeteci olan üyeleri, kendi yayın organlarındaki mesailerini tamamlamalarının ardından yaptıkları çalışmalarla Gruba katkıda bulundular. Kimi zaman sabaha kadar süren tartışma ya da yazım ça-

lışmalarımız oldu.

Basının yöre konusundaki pasif hatta açıkça çekingen olarak niteleyebileceğimiz tutumu nedeniyle, gerek tüm kamuoyu ama özellikle Güneydoğu'daki insanların kendi bölgelerinde olup bitenlerden haberdar olmaması bizi kuşkusuz daha yoğun, daha programlı bir çalışmaya sevketti.

Sonuçta, ilişikteki üç aylık dönemi kapsayan bir döküm ortaya çıktı. Çalışma Grubumuz bundan böyle bu tür çalışmalarını aylık olarak kamuoyuna iletme kararı aldı. Yöre halkından istihbarat olarak aldığımız destek sayesinde, başta Türkiye'deki olmak üzere tüm dünyadaki yazılı ve görsel işitsel medyalara bölgedeki gelişmeleri düzenli olarak iletmeye çalışacağız. Bu ilk çalışmamızda gerek kapsadığı dönemin uzun olması gerekse ilk çalışma olması nedeniyle çeşitli eksiklikler olduğunu biliyoruz. Buna rağmen elimizde yığılan bu bilgileri bir an önce ilgili kamuoyuna iletmeyi bir görev bildik.

'Özel tim 40 katırı öldürdü', 'Devlet Kürdistan'da kadınları kısırlaştırarak yöre nüfusunu azaltmak istiyor' ya da 'Gerillalar 100 korucuyu öldürerek cinsel organlarını kestiler' türünden duyumların kol gezdiği bölgede, sansür var oldukça doğru, yansız ve çabuk haber alabilmenin güç olduğunu biliyoruz.

Görevimizi, yöredeki çeşitli güçler arasında kesin bir tarafsızlık, daha doğrusu çok yanlılık içinde sürdürmek karındayız. Çalışma grubumuz, resmi güçlerin ya da silahlı örgütlerin sözcüsü değil, sadece ve sadece profesyonel gazeteciler olarak gerçeğin sözcüsü olmaya çalışmaktadır."

Raporun son bölümünde ise son duruma ilişkin değerlendirme yapılmaktadır:

"Çevrimli olayın hemen sonrasında, Siirt, Şırnak, Mardin ve Diyarbakır'da incelemelerde bulunan gazetecilerin izlenimleri:

"Bölgede altı yıldır süren olaylar gazetecileri hiç de bu kadar şaşkın, ne yapacağını bilmeyecek duruma getirmemişti. Daha önceleri bir olay istihbaratı alan gazeteciler köylere serbestçe girip olayları araştırıyorlardı. Böylece halk Güneydoğu'da ne olup bittiğinden haberdar oluyordu.

Ancak Çevrimli olayıyla birlikte artık bölgede -özellikle kararname sonrası- hiç te rahat çalışılamayacağı ortaya çıktı. Başta İçişleri Bakanı olmak üzere tüm yetkililer yaptıkları açıklamalarda gazetecilere bölgenin yasaklandığını söylediler. Öylesine çelişkili açıklamalar yapılyordu ki, gazeteciler hangilerine inanacaklarını şaşırdılar. 'Köyde operasyon var', 'Çatışma çıktı', 'Köyde keşif var', 'Ulaşım kolay değil'.

Ve hedefe ulaşıldı. Çevrimli olayın ilk gün dışında gazetelerde büyükçe ve aykırı bir üslupla yer almadı. Ancak olaydan 11 gün sonra gazeteciler köye girebildi. Girdiklerinde de köyde hiçkimse yoktu. Köylüler göçmüştü.

Devamı 18. sayfada

Ülkemiz devrimi ile Türkiye devrimi arasında doğrudan, kesin ve sıkı bir ilişki ve bağlantı vardır. Bu olguyu, her gelişmede görmek ve saptamak olasıdır. Son gelişmeler, bu durumu bir kez daha doğrulamıştır.

Mücadelemizin Serihildan ile kazandığı aşama, siyasal rejimi daha sert ve katı karşı-devrimci önlemlere yöneltti. 413, 424, 425 Sayılı Kanun Hükmünde Karar-namelerle yasallaştırılan karşı-devrimci önlemlerin bir boyutu da Türkiye devrimci, toplumsal muhalefetine dönüktür. Ülkemiz-de katliamlar, sürgünler ve soy-kırımlarla gündemleştirilen **özel bastırma ve imha savaşı**, Türkiye işçi ve emekçi muhalefeti üzerinde de faşizmin daha da derinleştirilmesi, özel savaş koşullarına ve ihtiyaçlarına göre yeniden ayarlanması, fiili olarak kazanılan mevzilerin ve kazanımların yok edilmesi, yaşamın bütünüyle cendereye alınması biçiminde somutlaşıyor.

Bu son karşı-devrimci yönelimlerin öteki boyutu, iki ülke

devrimini birbirinden tecrit etmek, birbirlerinden etkilenmelerini önlemek, **birleşik bir mücadele cephesinde** buluşmalarını engellemeye çalışmaktır. Ayrıntıya girmeye gerek yok. Ancak, son karşı-devrimci yönelimlerle bir kez daha açığa çıkan gerçekleri saptamak, altını çizmek büyük bir önem kazanıyor. Bunları, satır başlıkları biçiminde şöyle sıralamak olasıdır:

Birincisi: Kürdistan politikasındaki gelişmelerin Türkiye siyasal rejimine ve toplumsal muhalefetine dönük boyutları ve bağlantıları var. Terside doğrudur. Yani, Türkiye toplumsal muhalefetine yönelik bastırma politika ve uygulamalarının, ülkemize de yansıyan kanlı boyutları var. Bu, tarihsel olarak sabit bir olgudur.

Örneğin, 1925 Şeyh Said ayak-

lanmasının ve bunu bastırmak için çıkarılan Takrir-i Sükun yasasının Türk siyasal rejiminin biçimlenişine, toplumsal muhalefete (burjuva muhalefet de dahil) yansıyan yönleri biliniyor. Bu yansıma, hiç de az önemli olmamıştır. Kemalist diktatörlük, her türlü muhalefeti ve "aykırı ses"i bütünüyle bastırmış ve suskunluğa mahkum etmiştir. TC'nin siyasal biçimlenişinde, Kürdistan'daki gelişmeler ve Kürdistan üzerindeki politikaların çok etkin, hatta kimi zaman belirleyici bir rolü olmuştur. Bu, dün olduğu gibi, bugün de geçerli olan ve pratik tarafından doğrulanan bir olgudur.

Türkiye devrimci gençlik hareketini bastırmak için tezgahlanan 12 Mart faşist darbesinin, ülkemize yansıyan boyutları da daha az kanlı olmamıştır. 12 Eylül ve sonrasını, yine günümüzdeki örnekleri uzun uzadıya açmaya gerek olduğunu sanmıyoruz. Son olarak SS kararnameleri, Türkiye ve Kürdistan'ın tarihsel ve güncel yaşamı arasındaki kesin ilişkiyi gözler önüne seriyor.

İkincisi: İki ülke tarihi ve güncel yaşamı -her düzeyde ve her boyutta- birbirini bu kadar yakından ve doğrudan etkilediğine göre, bunun bir sonucu olarak, iki ülke devrimleri arasındaki etki, ilişki, bağ ve bağlantılar sorunu da çok açık ve net biçimde ortaya çıkmış oluyor.

İşin teorik açılımına ve ayrıntılarına girmeden vurgulamalıyız ki, son karşı-devrimci önlemler (413, 424, 425 Nolu Kararnameler), Türkiye devrimci-demokratik hareketinin önüne enternasyonalist görevlerinin niteliğini, kapsamını ve aciliğini çok çarpıcı bir tarzda koymuştur. Bu görevler, herşeyden önce Türkiye işçi sınıfının ve emekçi yığınlarının kendi çıkarlarının bir gereğidir. Halkımıza ve ulusal kurtuluş mücadelemize yönelen her balyozun, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi yığınlarının da tepesinde inip kalkmasını getirdiği, güncel olarak da hissedilen bir gerçekliktir. Burada Türkiye devrimi açısından enternasyonalist görevlerle iç görevlerin ne kadar iç içe geçtiği, çakıştığı ve kopmaz bir bütün oluşturduğu ortadadır.

Bu bakımdan Türkiye devriminin enternasyonalist boyutu,

Bir parça özgür vatan toprağına

Merhaba!

Bedeli ne olursa olsun tarihe damgalarını vuran emek kahramanlarının emredici sesini yeni bir dünyaya ulaştıracağız. Yollar belki uzun, belki dikenli, belki de toprak kanlarımızla kızıl renk alacak, ama biz bir halkız, özgürlüğün bayramına varacağız.

"Bir parça özgür vatan toprağına" doğru "güneşimizin" aydınlatıcı yolunda yürümenin ve o büyük halk yaratımı coşkusunu sizlerle paylaşmanın sevinçle, sizleri selamlıyor, direniş çiçeklerimizi sunuyoruz.

9. ve 13. Koşuşlar adına;
Alaattin Aktaş, Yusuf Onat,
Şamil Batmaz
Aydın E Tipi Cezaevi

herhangi bir ülke devrimine ve halkına karşı duyulan bir sorumluluk olarak algılanamaz. **Türkiye devriminin enternasyonalist boyutu, devrimin dış ve dolaylı bir boyutu değil, iç ve dolaysız bir özelliği niteliğindedir.**

Türkiye devriminin yol alabilmesi, işçi sınıfının ve halk yığınlarının nefes alabilmesi Kürdistan sorununa doğru bir politik yaklaşımdan, enternasyonalist görevlerin eksiksiz, ikirciksiz, kararlı bir şekilde yerine getirilmesinden geçer.

Ülkemize, ülkemizde gerçekleştirilen bastırma ve imha savaşına, bunun bütün boyutlarına seyirci ve kayıtsız kalan Türkiye devrimci-demokrasi güçleri, kendi kölelik ve idam fermanını da hazırlamış oluyor. "Başka bir ulusu ezen ulus özgür olamaz" önermesi, Türkiye-Kürdistan ilişkilerinde bin kez daha doğru ve geçerlidir.

Türkiye'de enternasyonalist görevlerin, özünde, işçi sınıfının ve halk yığınlarının kurtuluş görevlerinin asli bir boyutu, olmazsa olmaz bir ögesi olduğu gerçekliğini kavramak, kavratmak ve bu kavrayış temelinde pratiğe yüklenmek oldukça önemlidir. Bu, aynı zamanda mevcut koşulların bir dayatması durumundadır. Enternasyonalizme doğru yaklaşımın özü de, bundan başka bir şey değildir.

Ülkemizde yürütülen özel savaşın ekonomik, siyasal, moral faturasını -hak etmediği halde-

Özgürlük gerçek anlamda olursa ve kişi halkıyla ulusuyla özgür olursa bir anlam ifade eder

Cezaevindeyken değerli dostlardan haber almak, yazışmak, ulusal kurtuluş mücadelemizin engin gelişimine onlarla ortak olmak, yüreğimizin en derinliğinde bu gelişmeleri yaşayıp taşımak insanın tek moral kaynağı olmaktadır. Esir bir devrimcinin en büyük merakı, uğruna mücadele verdiği devrimin haberleri, yoldaşlarının, dostlarının, halkının durumu olmaktadır.

... Özgürlük güzel bir şey, tabi gerçek anlamda olursa ve kişi halkıyla, ulusuyla özgür olursa bir anlam ifade eder. Günümüz koşullarında halkımız içeride ve dışarda katliamlara, sürgüne, işkenceye ve her türlü çağdışı baskılara maruz kalıyorsa hangi özgürlükten, demokrasiden, insan haklarından vb. den bahsedebiliriz ki? Bu kutsal kavramlara ve insanlığın kazanımı değerlere en çok düşman olanlar, bugün yüzlerine geçirdikleri maskelerle bu kavramlara sarılmakta bol bol demeçler vererek, ulusların kendi kaderlerini tayin etme, insan hakları, demokrasi ve özgürlüklerden dem vurmamın şampiyonluğunu yapmaktadırlar. Gerçekte ise, halkımıza düşmanlıkta sınır tanımayarak, peş peşe yayınladıkları raporlarla kin kusarak, kutsal bağımsızlık ve özgürlük davamızı nasıl boğup yok edeceklerinin planlarını yapmaktadırlar. Sömürgeci barbar Türk devletinin vahşetine alkış tutup, bugüne kadar sinsice destekleyip, besleyenler, şimdi fiili müdahaleye hazırla-

ödeyen Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri, herşeyden önce kendi öz çıkarları, kendi toplumsal kurtuluşları için ulusal kurtuluş mücadelemize ilgi duymak, izlemek, ona omuz vermek, destek ve dayanışmayı sürrekli kılmak durumundadırlar. Her gün enflasyonla, zamlarla soyulan, yoğun olarak sömürülen kitleler, bu soygun ekonomisinin önemli bir boyutunun özel savaş harcamalarından kaynaklandığını bilmelidirler. Şimdiye dek onlarca, yüzlerce evladının haksız bir savaşta, egemenlerin sömürgeci amaçları nedeniyle öldüğünü kavramalı ve buna durdeme cesareti ve kararlılığını göstermelidirler. Özel savaşın Türkiye halkına biçilen ekonomik, siyasal ve moral faturası, somut olgu ve verileriyle bilince kazındığı ölçüde, devrimci-demokrasi kavgasının kitleleşmesi ve enternasyonalize edilmesi gerçekleşme yolunda mesafe kaydedebilir.

Kısacası, Türkiye halkı, Kürdistan halkının ulusal kurtuluş davasını kendi öz davası olarak bellediği ölçüde, kendi sorunlarının, toplumsal-sınıfsal ve enternasyonalist görevlerinin bilincine ulaşmış olabilir. Kürdistan halkına yönelik enternasyonalist görevleri formüle etmeyen, güncel pratikte bu görevlerin üstüne gitmeyen bir Türkiye devrimci-demokratik hareketi felçli bir konumdadır demektir.

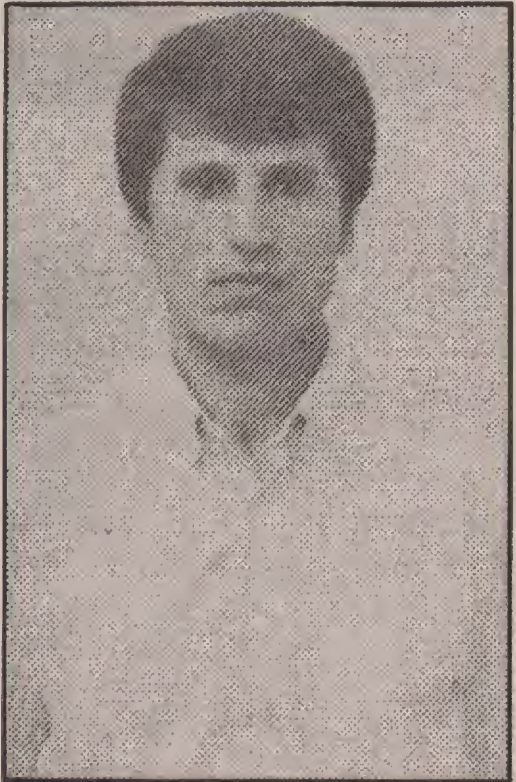
Bu yüzden, Türkiye devrimci-demokrasi hareketi ve mücadelesi **enternasyonalist** olmak zorundadır. Bu, bir tercih değil, olmazsa olmaz bir kaçınılmazlıktır.

Çanakkale
25 Haziran 1990

... Newroz'un ateşi ülkede bu sene gür yandı. Bu yangın öyle bir hal aldı ki, Türkiye'de 12 Eylül'le devam eden askeri diktatörlük, artık kimi çevrelerde "sivilleşmeye geçtik, demokratik haklar yavaş yavaş geri gelir, yumuşamalar olur" düşüncesi gelişmeye başladığı bir anda, ülkedeki halk ayaklanmaları iktidarı kabuğundan çıkardı. Tür-

... yaşamı ülke toprakları üzerinde sürdürmek gerekir

Gerçek halk sıcaklığını, halk özelliklerini yansıtan, ülke ile bağlarını koparmayan, aksine en iddialı tarzda güçlendiren ve savaştıran, bu anlamda

ülke için yaşayan insanlarımızı, yakınlarımıza karşı müthiş bir sevgi duyuyoruz. Onlarla olmak, yaşamı-kavgayı onlarla paylaşmak istiyoruz. Sizler de öylesiniz. Ama şu da var; ülkeden ayrılmak, ülke ve gerçek halk değerleriyle olan bağları zayıflatır, tüketir. Bu nedenle ülkeyi dolu dolu yaşamak, ülke için nefes alıp vermekten de öte ülkeye dönmek, yaşamı ülke toprakları üzerinde sürdürmek gerekir. Bugün bizler vatandan uzak, zindanlarda sürgün, baskı ve katı tecritlik ortamında yarattığımız değerler, güzelliklerle iç içe bir yaşam sürdürmemize rağmen müthiş bir ülke özlemi çekiyoruz... Bu özlem büyük ve bir o kadar da yakıcı.

Şamil Batmaz
22 Haziran 1990

Adil Aslan
Celle Cezaevi-Almanya

Baştarafı 1. sayfada

Saddam rejimi Kuveyt'i neden işgal etti? İleri sürüldüğü gibi, Kuveyt'in Irak topraklarından petrol çıkarması ve petrol fiyatlarının uluslararası pazarda düşürmesi midir gerçek neden? Çok açık ki, bundan gerçek neden değil, görünür nedenlerdir, daha doğrusu işgal için ileri sürülen ve yaratılan bahanelerdir. Saddam rejimi, "Saddam Hüseyin'in Arapların lideri olduğunu, diğer Arap devletlerinin emperyalizme ajanlık yaptığını" söylüyor ve tüm "Arapları ve müslümanları emperyalizme ve siyonizme karşı cihada" çağırıyor. İran'a karşı yürüttüğü sekiz yıllık savaşta Sovyetler Birliği'nden sonra en çok Fransa, İngiltere, ABD ve Almanya tarafından beslenen ve Ortadoğu'da emperyalizmin en önde gelen kuklalarından biri olan Saddam rejimi, ne zaman ve ne çabuk emperyalizm karşıtı oluverdi? Bugün dünya Kuveyt'i işgal ettiği için Saddam'a neden karşı çıkıyor? Kendilerinin saldırganlığına karşı ve uluslarının haklarından yana olduklarını söylüyorlar. Acaba gerçek bu mudur? Saddam rejimini yaratan, besleyen ve bu hale getirenler kimlerdir? Saddam rejimi Güney Kürdistan'da soykırım uygularken bütün bu güçler neredeydiler? Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Saddam Hüseyin Hitler'e benzetilmiş. Acaba bu yeni Hitleri yaratanlar kimlerdir? On yıldan beri Saddam rejiminin bütün uygulamalarını en başta destekleyen güç Birleşmiş Milletler değil midir? Belirli ki, ortaya çıkan durumda ne Saddam rejiminin ileri sürdüklere doğrudur, ne de şimdi ona karşı çıkmakta yarışan güçlerin söyledikleri. Onları doğru anlayabilmek için, söylenenlere değil, yapılanların gerçek nedenlerine bakmak gerekir.

Ortadoğu'da bugün ortaya çıkan durumun, Irak'ın Kuveyt'i işgalinin ve bunun yarattığı yeni savaş ortamının birçok temel nedeni vardır. En başta Ortadoğu'nun yapısını, varolan ulusal, toplumsal ve siyasal sorunları ve çözüm dayatan bu sorunların yarattığı mücadele, çatışma ve savaşları görmek gerekir. Ortadoğu'daki mevcut siyasal yapı birinci ve ikinci dünya savaşları arasında, savaşların galip devletleri tarafından ve kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Bu yapı Ortadoğu'nun ulusal gerçeklerine ve Ortadoğu toplumlarını çıkarlarına uygun değildir. Emperyalist paylaşım sonucunda Arap ulusu parçalanmıştır; Arap seyh ve emirlerinin yönetimi bir dizi kukla devlet yaratılmıştır; bunlar o toplumları temsil eden birer ulusal devlet değil, çeşitli emperyalist devletlerin çıkarlarını yerine getiren birer kukla ajan yönetimler durumundadır. Yine bir israil devleti türetilmiş ve Filistin halkı soykırımı tabii tutulmuştur. Birinci dünya savaşındaki emperyalist paylaşımın sonunda Kürdistan parçalanmış, Kürt ulusu değişik devletlerin sömürgeci egemenliği altına alınarak yoketilmek istenmiştir. Bundan kaçınılmaz olarak bölge sorunlarının en temelini oluşturan ciddi ulusal sorunları vardır: bölgenin Yeni-sömürgecilik koşullarında da olsa her alanda ortaya çıkan toplumsal gelişmeler, siyasal rejim sorunlarını gündeme getirmekte ve her devlet giderek büyüyen siyasal mücadelelere yol açmaktadır. Hem herulusun

- Irak, Kuveyt'i işgal etti.
- Saddam rejimi savaşı yaşayamıyor.
- ABD'nin bölgeye yönelik saldırganlığı artıyor.
- Faşist Türk devleti telaş içinde, uluslararası gerginlik ve savaş durumunu kışkırtarak varlığını sürdürmeye çalışıyor.

George Bush

Saddam Hüseyin

kendi içindeki, hem de bölge uluslarının arasındaki sorunlar derindir, bunlar ciddi mücadelelere ve savaşlara sahne olmaktadır. Arap-İsrail çelişkisi sürekli bir savaş halini yaşamaktadır, Arap-Fars çelişkisi sık sık savaş halini almaktadır, Türklerle her ulusun ciddi çelişkisi bulunmaktadır, geri düzeyde bir olan halini sürekli yaşayan Kürtler şimdi daha etkin olarak devreye girmektedir. Bütün bu çelişkiler bölgesle sürekli savaşlara yol açmaktadır ve bu sorunlar çözülmeden bölgenin savaşın kurutulması da mümkün değildir. Ortaya çıkan son gelişmelerin temelinde bölgenin bu durumu vardır.

İkinci bir neden olarak, Irak devletinin ve günümüzdeki Saddam rejiminin özelliklerine bakmak gerekir. Irak devleti de, diğer birçok Arap devleti gibi, emperyalizm tarafından yaratılmış kukla bir devlettir. Arap ve Kürt uluslarının birer parçası üzerinde birinci emperyalist paylaşım savaşında İngiliz egemenlik alanı olarak ortaya çıkarılmıştır. Bu devletin, diğer Arap devletleriyle, İran'la, Kürt ulusıyla sürekli sorunları mücadeleleri ve savaşları olmuştur. Otuz yıl öncesine kadar kendisi de Kuveyt gibi bir krallıktan, ondan sonra Arap milliyetçilerinin yönetiminde faşist ve sömürgeci bir diktatörlük haline gelmiştir. Geçmiş çelişkiler üzerinde bir de bu yapıyı kazananca sürekli dışa karşı saldırgan ve yayılmacı bir politika gütmeye başlamıştır. 1980 yılında İran-İslam devrimine saldırmada onun hem bu özelliği, hem de Arap gericiliği de emperyalist devletlerin kışkırtması ve desteği rol oynamıştır. Saddam rejimini, İran'a karşı yürüttüğü sekiz yıllık savaş boyunca, bugün kendisine karşı olduklarını söyleyen devletlerin tümü, başta Sovyetler Birliği ve Fransa olmak üzere, İngiltere, ABD, Almanya, Japonya, Mısır, Kuveyt, Suudi Arabistan ve diğer devletler her bakımdan desteklemişler, her türlü silah ve cephaneye besleyerek kendi de-

yimleriyle bugünkü "canavarı" yaratmışlardır. İran'la ateşkesin sonra bir süre Kürt halkı üzerinde soykırım uygulamak için kullanılan bu savaş makinesi kendisine iş arayan bir güç ve toplum üzerinde bir yük haline gelmiştir. Bu yükle savaşın yarattığı yıkımın yolaçtığı sorunlar, ağır dış borç ve benzeri nedenler de eklenince, Saddam rejiminin varlığını sürdürmesi ciddi zorluklarla karşılaşmış olmuştur. Rejim, tipki Türk rejimi gibi ve hatta ondan daha fazla dışa yönelik kışkırtma ve savaşı yaşayamaz, kendi iç sorunlarını çözemez hale gelmiştir. Irak'ın Kuveyt'e saldırısında bütün bunlar, rejimin yayılmacı ve saldırgan yapısı, ağır iç sorunlar, dış borç yükü vb. önemli bir rol oynamıştır. Saddam rejimi, bu saldırganlık ve toplumdaki sorunlardan uzaklaşmak, gelişme durumu gösteren nihalefet eğilimlerini buna dayanarak emek, dış borçlarından kurtulmaya çalışmak istemiştir. Nitekim savaşı içerisinde kendi muhaliflerine yönelik faaliyetleri en önde gelmektedir. Bölge ve dünyadaki kargaşa ve kararsız durumdan da yararlanarak böyle bir işgale rahatlıkla girişebilmiştir. Saddam rejimini bu duruma getirenler, şimdi bir de onun yaptıklarını önüne ilayüslülüğünü gösterebilmektedirler. ABD Panama'yı işgal ettiğinde, bir Sovyet sözcü, "Noriega ABD'nin orospu çocuğudur" demişti. Şimdi soramak gerekiyor: Peki Saddam kimin ya da kimlerin orospu çocuğudur? Dün Saddam rejimini her yönden destekleyerek bir "canavar" haline getirenlerin bugün ona karşı çıkmaya çalışmaları, ABD'nin Noriega ile uğraşmasına epeyce benzerdir.

Bir başka neden olarak petrol sorunundan söz etmek gerekir. Hem Irak'ın Kuveyt'i işgalinde, hem de ona karşı çıkanların temel amaçlarında bu neden vardır. Dar anlamda buna uluslararası petrol savaşını bile denebilir. Ortadoğu, dünya petrolünün önemli bir kısmının çıkarıldığı alan durumundadır. Saddam rejimi, Kuveyt'i alınca dünya petrolünün beştebirini denetler hale gelmektedir. Bu, sadece Saddam rejimini önemli bir kuvvet haline getirmekle kalmamakta, aynı zamanda petrol arzını ve fiyatını önemli ölçüde yönlendirir bir güç konumuna ulaştırmaktadır. Başta ABD olmak üzere diğer devletlerin ona karşı çıkışlarının önemli bir nedeni budur. ABD, petrol ihtiyacının yarısını Basra Körfezi üzerinden sağlamaktadır. Diğer devletlerin bir çoğunun durumu da bundan farklı değildir. Dünyanın en büyük saldırganı ve despotu olan ABD'nin "barış havası" kesilmesi ve herdeyse dünyanın çok büyük kesimi tarafından da bunun onay görmesi tam bir aldatmacadır. Ortada petrol kaynakları üzerinde yürütülen tam bir emperyalist savaş vardır.

Son olarak, Ortadoğu'da bugün ortaya çıkan durumu salt Irak'ın Kuveyt'i işgalı ve bir anda ortaya çıkan bir olay olarak

görmenin hatalı olacağını da belirtmek gerekir. Bunun, son yıllarda dünyada yaşanan değişimle önemli bağlantısı vardır. Nitekim 1980 yılında Doğu Avrupa'da yaşanan değişikliklerden sonra 1990 yılı başından itibaren gözler Ortadoğu'ya çevrilmişti. Doğu Avrupa ile Ortadoğu'nun birbirine benzer ve birbirini yansıtan etkiler özellikleri vardır. Bu iki alan, her iki dünya savaşının da iki odak noktası olmuştur. Doğu Avrupa'da meydana gelen değişiklikler ikinci dünya savaşının sonrası oluşan dünya sisteminin ve dengesinin değişmesi demektir. Bunun dünya savaşları ile kurulan Ortadoğu düzenini ve dengesini etkilememesi mümkün değildir. Nitekim daha Doğu Avrupa'da yeni yenilenmeler tamamlanmadan bile Ortadoğu bu etkiyi duymaya başlamış, emperyalist devletler hemen Ortadoğu'ya yönelmişti. Ortadoğu'da yeni gelişmelerin oluştuğu ve bunun gecikmeyeceği hemen her çevre tarafından kabul ediliyor ve bekleniyordu. Yılbaşından beri yaşananları ve ABD'nin faaliyetlerini hatırlayalım. ABD, bütün gücüyle Türk devletinin yönünü Ortadoğu'ya çevirmeye ve Türkiye eliyle kışkırtıcı faaliyetlerini geliştirmeye çalıştı. "Su sorunu", "irtica sorunu" ve en çok da "PKK terörü sorunu" gibi bahanelerle Suriye, Irak, ve İran üzerinde baskı ve kışkırtma unsuru olmak istemişlerdi. Ancak Türkiye'den bu durum yeterince geliştirilemedi. Newroz'da yaşanan halk ayaklanması bu tür oyunları bir süre için bozdu. Tam bu sırada Irak-İngiltere (ve tüm emperyalist devletler) arasında gerginlik yaratılıp tımandırılmaya başlandı. Öyle anlaşılıyor ki, ABD ve İngiltere, Türkiye üzerinden yeterince yapamadıklarını başka yerlerden yapmaya çalıştılar. Kuveyt ve benzeri alanlardan kışkırtıcı faaliyetlerini yürüttüler. Ve bu kışkırtma gelip Irak'ın Kuveyt'i işgaline kadar vardı. Burada Saddam rejiminin saldırgan ve gerici karakterini bir an bile gözardı etmeksizin, sorunun esas bu yanıya da görmek gerekir. Bütün bunlar, başta ABD olmak üzere emperyalist devletlerin kışkırtması ile gelişmiştir. Hatta bazıları, ABD ile Irak arasındaki dâişiklik dövüşü olarak bile bakmaktadır bu olaya. Bu durum kesin olmasa da, ortada emperyalist-gerici bir dâişiklik olduğu kesindir. ABD ve tüm emperyalist devletler, Ortadoğu'ya yönelik saldırganlıklarını daha da arttırabilmek, bölgeye daha açık müdahale edilebilmek ve bölgedeki egemenliklerini daha da geliştirebilmek için bu tür olayları kışkırtmışlardır. Tipki 1980 yılında Irak'ın İran'a karşı kışkırtıp saldırttıkları gibi. Bu nedenle, Saddam rejiminin saldırganlığına karşı çıkmak, fakat ondan daha çok ABD önderliğindeki saldırganlığa karşı çıkmak gerekir. Gerçek devrimci ve ilerici tutum budur.

Mevcut gelişmelerin nedenleri üzerine bunları belirttikten sonra, biraz da işgal olayından sonraki gelişmelere bakalım.

Irak Kuveyt'i işgal ederken İslam Konferansı Örgütü Kahire'de toplantı halindeydi ve dünyadaki gelişmelere paralel olarak İslam alemi için önemli kü-

Adana-İncirlik'te ABD üyesi

rarlar alacağı bekleniyordu. Bu beklentiler ve Kahire toplantısı işgal olayı içinde eriyip gitti, toplantı işgal olayı üzerine bile ciddi bir tutum almadı. Irak'ın Kuveyt'e saldırısıyla birlikte toplantıya çağrılan Arap Birliği Örgütü, herhangi bir tutum almak bir yana, toplantı bile yapamadı. Ancak Suriye ve Mısır'ın ısrarlı çağrılarını üzerine 10 Ağustos günü Kahire'de toplanabildi ve birlikte bir karar alamayarak dağıldı. Arap devletleri kendilerine göre değişik tutumlar ortaya koydular. Mısır ve Suudi gibi devletler Irak'a karşı ABD'nin bir yedeği durumuna girenken, Libya ve FKÖ gibi güçler Irak'tan yana tutum aldılar, bazı devletler ise sessiz kalmayı çıkartıcı için daha uygun buldular. İsrail her fırsatta savaşa hazır olduğunu belirtirken, İran işgal olayına karşı olduğunu, bununla birlikte ABD ve bölge dışı devletlerin bölgeye müdahalesine de karşı olduğunu açıkladı. Böylece bölgedeki eski ilişkiler ve dengeler tamamen değişikliğe uğramış oldu.

Sovyetler Birliği, işgal olayı üzerine yaptığı açıklamada, işgal olayına karşı olduğunu, Irak'ın hemen geri çekilmesini istediğini, yıllardan beri savaşta ve soykırımında kullandığı silahları Irak'a vermekten çekinmekten şimdi Irak'a silah satışını durdurduğunu belirtti. Sovyet sözcü, "yakın dostumuz Irak'a karşı bu kararı alırken zorlandık ve acı duyduk" demekten de kendini alamadı. Sovyetler Birliği bu açıklamayla da yetinmeyerek, işgal olayının ikinci günü ABD ile ortak bir açıklama yapma gereğini duydu. Sovyet politikasının gerçek niteliğini ortaya koyan bu durum, elbette birçok çevreye üzüntü verdi. Böylece, Doğu Avrupa'daki emperyalist saldırganlığa karşı sessiz kalan Sovyetler Birliği, zaten etkisiz olduğu Ortadoğu'da iyice etkisizleşmekten de öte ABD politikalarının bir yedeği durumuna düşmüş oldu. Her ne kadar soruna Arap dünyası ve Birleşmiş Milletler çerçevesinde çözüm bulunmasını istediğini söylüyorsa da, emperyalist saldırganlık karşısında bu tür sözlerin ciddi hiçbir geçerliliği bulunmamaktadır.

Baştan beri böyle bir ortam yaratmaya çalışan ABD, işgal olayının iyi bir fırsat olduğunu hemen kavrayarak ve en başta Sovyetler Birliği'ni de etkisiz kıl-

AVAS GERGİNLİĞİ

Ortadoğu hazir. Ağustos-1990

mayı sağlayarak bölgeye yönelik hemen harekete geçti. Irak'a karşı her türlü ekonomik yaptırım uygulayacağını, başta Kuveyt, Saudi Arabistan ve Basra Körfezi olmak üzere bölgenin güvenliğini kendisinin sağlayacağını, Irak'a hükettiği dersi vermekten geri durmayacağını açıkladı ve tüm dostlarını kendisiyle birlikte hareket etmeye çağırdı. Avrupa Topluluğu bu çağrıya geçirmeden olumlu karşılık verdi. ABD ve SSCB'nin ortak tutumu böyle belli olunca, dünyanın diğer devletleri de bu tutuma katılmaya başladılar. Bu noktada belli bir başarı sağlandığını gören ABD, ikinci adımı olarak bölgeye yeni askeri birlikler, savaş uçakları ve savaş gemileri göndermeye yöneldi. Bir uluslararası birlik oluşturulması çağrısı yapı ve bunu gerçekleştirmek için Türkiye'ye çağrı yapıldı. NATO'nun desteğini almaya çalıştı. ABD'nin bu çalışmaları NATO'lu dostlarından ve bölgedeki usaklarından gereken desteği bulmakta engellerle karşılaşmadı. Bu, gayet doğaldır. Fakat ihmal olan şey, bunlar dışındaki birçok çevre de, dünyanın en büyük saldırganı olan ABD'nin "barışı koruyacağım" adeta umar ve ABD girişimlerini destekler bir tutum takırmaktadır.

İşgal olayına karşı çeşitli devletlerin tutumu böyle gelişirken, devletler topluluğu olan Birleşmiş Milletler Örgütü de çeşitli tavırlar geliştirmekten geri kalmadı. BM Güvenlik Konseyi, ilk önce işgal olayını konadı ve Irak'ın kopulsuz geri çekilmesini istedi; ardından Kuveyt'in ilhak edilmesinin geçersiz sayıldığını açıkladı, en sonunda da Irak'a karşı geniş bir ekonomik yaptırım kararı aldı. BM Güvenlik Konseyinin bu etkin tutumu, uluslararası hakların koruduğu insanıyla çoğu çevreyi sevindirdi. Araba gerçek böyle midir? Birleşmiş Milletler Örgütü, Kuveyt'in işgaline karşı böyle etkin tutum alırken, Saddam rejiminin kimyasal silah kullanması ve Kürt halkı üzerinde soykırım uygulaması karşısında neden sessiz kalmıştır? Bir ulus üzerindeki soykırım girişimi, bir işgal olayı yindırı daha mı hafiftir? BM Güvenlik Konseyinin işgal olayı karşısındaki tutumunun uluslararası haklarını koruma ve savunma ile bir alakası yoktur; bu iki

farklı tutumuyla o, petrol tekelcilerinin ve emperyalist devletlerin yağmacı girişimlerinin koruyucusu olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu denli etkin ve birlik içinde çalışmasının nedeni budur.

Gelişmeleri böyle özetledikten sonra Türkiye'nin tutumuna gelebiliriz. Irak'ın Kuveyt'i işgal, kelimenin gerçek anlamıyla Türkiye'de büyük bir korku ve telaş yarattı. ABD tutumunu açıklanana kadar olay üzerine görüş belirtmediler ve Irak'a karşı tutum alamadılar. ABD'nin tutumunun gelişmesine göre Türk devleti de kendi tutumunu şekillendirdi ve açıkladı. Önce Irak'ın saldırısına işgal demediler, Irak'a karşı tutum almamaya çalıştılar, ne zamanki ABD ile iyice anlaşıldı işte o zaman Irak'ın ilhak kararına karşı olduklarını herkesten önce açıkladılar. Bütün korkuları PKK'nın bu gelişmelerden yararlanabileceği ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin fazla gelişebileceği nedeniyleydi. Tutumlarını buna göre belirliyorlar, Irak'la ilişkilerini bozmak istemiyorlardı. Bu ortamda ABD Dışişleri Bakanı Türkiye'ye gelince, Türk devlet yetkililerinin tutumu tamamen değişti, ABD'nin yönlendirmesine iyice girdiler ve Irak'a karşı kıskırtıcı tutumlarını hızlandırdılar. Birçok çevreden "stratejik önemimiz azalmamış" "Hati kapıları yeniden açıldı" denerek sevinç çığlıkları yükselmeye başladı. Ardından NATO olağanüstü toplantısı, "Türkiye'ye karşı olarak saldırıyı NATO'ya karşı bir saldırı olarak göreceğimizi" açıkladı. Bu kadar işbirliği ve satılmış bir politikayı dünyanın başka bir yerinde bulmak zordur.

NATO toplantısında, Ortadoğu'da askeri güç kullanma da dahil her türlü yonteme başvurulmasının kararlaştırılmış olduğundan kuşku duymamak gerekir. Ancak bu, gelişmelere göre ve uygun koşullarda yapılacaktır. Türkiye üzerine yapılan açıklamayı nasıl anlamak gerekir? Türkiye'ye yönelik dışardan bir saldırı ve savaş tehlikesi olmadığina göre, bunu Türkiye yapacak, savaşı kıskırtacak, ancak bunlar NATO çerçevesinde olacak ve NATO Türkiye'nin bu alanda doğan harcamalarını ve ekonomik yaptırım ile Irak'la ilişkilerinin bozulmasından doğan maddi kayıplarını karşılayacak demektir. Nitekim böyle bir güveneyi, daha doğrusu jandarmalık karşılığında maddi kazanı sağlayamayacağı görünür Türk yetkilileri sevinçten uçar hale gelmişlerdir. Bu durum, esas olarak ABD Dışişleri Bakanının Türkiye'ye gitmesine gerek yoktur; bu durum zaten anlaşılmalarda vardır ve daha da gerekiyorsa NATO toplantısı buna karar verebilir. ABD Dışişleri Bakanının ziyaretinde, ABD planı doğrultusunda Türkiye'nin savaşa katılması, Irak'a ve diğer Ortadoğu alanına Türkiye üzerinden askeri müdahale yapılabilmesi, kurumsa savaşında, gerekirse Türkiye üzerinden hareket edilebilmesi, bu

- Ortadoğu halkları Irak saldırganlığı karşısında.
- Kukla yönetimlere karşı halkların mücadelesi boyutlandı.
- Bölge halkları emperyalist müdahaleyi kabul etmiyor.
- Türk sömürgeciliğinin kısırtıcılığı ve felaket getirme çığlığı halkımızın direniş duvarına çarpıyor.

temelde Türk devletinin gerektiği kadar destekleneceği ve hatta gelişmelere göre Musul ve Kerbük'ün, yani Güney Kürdistan'ın Türkiye'nin eline geçebileceği konuşulmuş ve Türk devleti tarafından bunlar kabul edilerek karar haline getirilmiştir. Türkiye'deki durum bütün bunları açıkça göstermektedir. Türk ordusu alarmna geçirdiği ve Kürdistan'a kaydırılmıştır. Türkiye'deki özlere yeteri kadar ABD savaş uçağı aktarılmıştır. Türk hükümeti, savaşa ve seferberliğe karar verme yetkisini meclisten almıştır. Türk devleti tam bir savaş düzenine girmiş, kıskırtıcı faaliyetlerini geliştirmeye başlamıştır. Zaten uluslararası gerginlik ve savaş koşullarında yaşam olanağı bulabilen Türk devleti, kendisini Ortadoğu serüveni içinde yaşatabilmeyi umut etmektedir.

Bütün bunların sonucunda, önümüzdeki muhtemel gelişme olasılıkları nelerdir? Ortadoğu'da eski dengeler ve ilişki düzenleri tamamen parçalanmış ve nasıl sonuçlanacağı bilinmeyen gergin, çatışmalı ve bölgesel çapta savaş olduğu taşıyan bir süreç girilmiştir. Artık eskiye dönmek mümkün değildir, bir yığın değişime ve gelişme olacaktır. Irak yönetimi, ilk atakla belli bir kazanım sağlamıştır, ancak karşılarında çok geniş bir cephe bulmuştur; bu kazanımı temelinde sonunu yatırmaya çalışarak, başarısızsa yeni serüvenlere de girmekten kaçınmayacaktır. Zaten birlik olmayan Araplar iyice bölünmüştür, bu durum bölgeye yönelik emperyalist saldırı için elverişli bir ortam sunmaktadır. Bölgede dış müdahalelere karşı herhangi bir ittifak ve dayanışma görünüm, topluluğunun bulunmaması, ortamı emperyalist devletler için daha da elverişli kalmaktadır. Kukla Arap devletlerinin büyük bir kısmı ABD'nin emri altındadır, birisi var, Türkiye var, İran iyice zayıf düşürülmüş durumda, Sovyetler neredeyse yedekte alırmış gibi, ve bu koşullarda NATO destekli bir ABD saldırısının Irak'a ve tüm Ortadoğu'ya yönelik gelişmesi işten bile değildir. ABD, ABD olarak kalabilmesi için, Ortadoğu'da askeri güç kullanımına başvurmayla mahkum hale gelmiş gibidir. Eğer bu durum şimdiye kadar geciktirse ve biraz daha da gecikirse, bunun nedeni askeri güç kullanımının nereye varacağını ve ne tür sonuçlar doğuracağını yeterince kestirilemiyor olmasıdır. Askeri güç kullanımından korkulmaktadır. Daha doğrusu, ABD, Irak'ta bir yıkım ve dağdına yaratmaktan korkmakta ve böyle bir durumu istememektedir. Böyle bir durumun bölgede daha geniş savaşlara yolaçabileceğinden, mevcut yapıyı ağır bir tahrip götürerek köklü değişiklikleri gündeme getireceğinden, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi hareketlerinin bu ortamda gelişeceğinden korkulmaktadır. ABD, hem dünyaya görünüş göstermek, hem bölgede büyük değişikliklere mey-

Salim el Sabah

Yıldırım Akbulut

dan vermeden emperyalist egemenliği güçlendirmek, hem de Saddam'ı yıkmak ama Irak'ı koruyarak kendine bağlı bir yönetimi işgalına getirmek istemektedir. Bu nedenle, geniş ekonomik ambargo ve askeri abluka ile Saddam rejimi zorlanmaya ve bununla Irak'ta bir iç darbeyi oluşturmaya Saddam'ı düşürmeye çalışmaktadır. Bu gerçekleşirse ABD için en tercih edilen şey gerçekleşmiş olacaktır. Eğer bu durum uzarsa, o zaman önce hava saldırılarıyla sonuç alınmaya çalışılacak, daha da olmazsa savaş büyütülecektir. Mevcut yönetimlerden anlaşılan budur. Hangisi olursa olsun, artık Ortadoğu'daki eski statüko önemli ölçüde parçalanmıştır, bu durum daha da gelişecek ve yu-karıda belirttiğimiz sorunlar köklü çözülmedikçe istikrarlı bir yapıya ulaşamayacaktır. Bu sorunların en önemlilerinden biri de Kürdistan sorunudur. Bu gelişmelere Kürdistan sorununun çözümünü dayatmak gereklidir ve Ortadoğu'da yeni girilen süreçte sorunun çözümünü sağlamak mümkündür.

Mevcut gelişmeler Kürdistan'ı nasıl etkilenmektedir? Bugünkü gerginlik ve gerçekleşirse muhtemel savaşa en temel alanlardan birinin Kürdistan olduğu ve de olacağı kuşkusuzdur. Halkımız bu gerçek çok iyi görmeli ve daha yüksek bir ulusal bilinç ve mücadele azamıyla ulusal kurtuluş mücadelesine sarılmalıdır. Gelişmeler ne olursa olsun, bizim için tek ve bir tek çıkar yol, kurtuluş yolu ulusal kurtuluş mücadelesini güçlendirmektir. Gerginliği ve emperyalist-sömürgeci savaşı böyle karşılamamız, buna ulusal kurtuluş savaşını büyüterek karşılık vermeyiz zorunludur. Bundan kaçınırsak, gerginlik ve savaş bizim yarattığımız şey değildir, bizim dışımızda gelişiyor ve biz bunun içinde kayboluyoruz. Eğer bu gelişmeler büyüyün ulusal kurtuluş mücadelesiyse karşılamazsak, o zaman hem koşulları değerlendiremiyoruz oluruz, hem de böyle bir durum bizim için daha büyük bir

felakete yol açar. Oysa bu gelişmeler ulusal birlik ve kurtuluş mücadelesini yükselterek karşılarsak, mevcut gelişmeleri kendi lehimize çevirebilir ve girilen süreçten yararlanabiliriz.

Savaş olursa Kürdistan'ı sömürgeci almış bütün devletler çeşitli biçimlerde yıkım ve dağılmaya uğrayacaklardır. Bugünkü durum bile, Kürdistan üzerindeki sömürgeci varlığı en çok çetkili ve çatışmalı hale yaşamıştır. Irak yönetiminin karşı karşıya bulunduğu durum ortadadır. Türk, İran, Irak ve Suriye devletleri arasındaki ilişkiler bu denli kopuk, çetkili ve çatışmalı hiç olmamıştır. Türk devleti, Kürdistan'a karşı en fazla birlik oluşturduğu Irak devletiyle karşı karşıyadır ve bu durum sürecektir. Türk devletinin Irak'tan da bu denli kopuşu çok önemlidir. Bunun karşısında emperyalizmin desteğini almak o denli önemli değildir. Bu desteği zaten alıyordu, alacağı bundan ileri fazla bir şey olmayacaktır. Ayrıca emperyalizmin bu denli açık truva atı olması ve bunu da komşularına karşı, bölgeye karşı kullanması, onun zayıf yamı olacaktır. Mevcut koşullarda bile ydık zararını bu milyar dolar olarak belirtilmektedir ki, emperyalist devletler ne kadar yardım ederlerse etsinler Türkiye'nin ekonomik bunalımının çok derinleşeceği açıktır. Savaş koşulları ise, kendisini kısa sürede altından kaldırmayacağı bir yapıya içine sokacaktır. Bütün bunlar, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesi için elverişli koşullar demektir ve müedeleniz bu koşullardan yararlanacaktır. Mevcut durum, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişme olanaklarını daraltmamakta, tersine daha da çoğaltmaktadır. Bu ortamı ve olanakları ustaca değerlendirmeyi bilmeniz gerekir.

Bütün bunlar, PKK'nın 1980'den beri Ortadoğu üzerine yaptığı olduğu ayrıntılı değerlendirmeleri tamamen doğrulamıştır ve doğrulamaktadır. Bu nedenle, mevcut gelişmeleri parti ve halk olarak en doğru temellerde karşılayan güçlerden biri, hatta en önde gelenlerinden biri biz olmaktayız. PKK'nın Kürdistan sorunu için öngördüğü ve dayattığı çözüm, bölgede yaşanmakta olan çıkmazları çözümlen gerçek ve doğru yoldur. Bu çözümün daha çok dayatmanın ve geliştirilmenin ortamı daha da açıkmaktadır. Bu temelde Ortadoğu sorunlarını çözüme olayı giderek daha da gelişecektir. Emperyalizme ve bölgedeki usaklarına karşı halkların çözüm yolu böylece daha çok gündeme gelecektir. Bizim savaşımız ve bu doğrultuda gelişen Ortadoğu mücadelesi tamamen birlik ve çözümleylektir. Saddam'ın ve ABD ile usaklarını haksız ve felaket getiren çabalarına da ortadan kaldırarak tek güçtür. Bu gerçekle güvenc bölge ve dünyadaki daha çok güç anlayacaktır.

Emperyalizmin ve Türk, Arap ve İsral sömürgecilerinin bölgeye felaket getirme çabalarına karşı savaşmak, her Ortadoğu insanının ve halkının görevidir. Mevcut gelişmeler, PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesinde daha çok birleşmek ve ulusal kurtuluş savaşımıza yükselmek için halkımıza yönelik bir çağrı olarak görülmelidir. V yurtsever her Kürt insanı görevi bu temelde yerine getirmelidir.

İŞÇİ YIĞINLARI ARASINDA ÖRGÜTLENME TARZIMIZ NE OLMALIDIR?

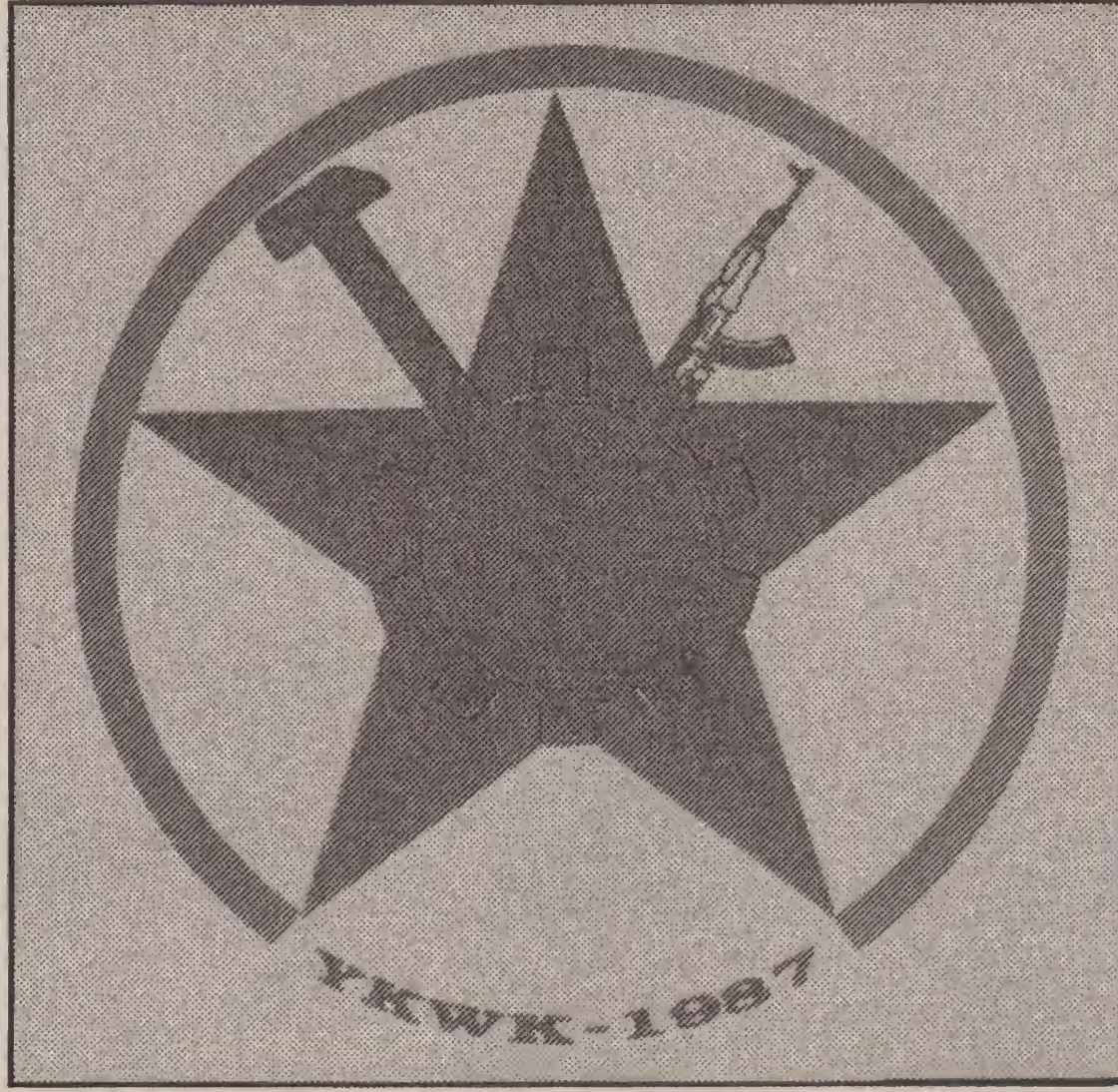
Ulusal kurtuluş örgütlenmesi ve mücadelesinde konumu en net ve diğer halk kesimlerine göre örgütlenme tarzı en berrak olan toplumsal kesim işçilerdir.

Tarih, sömürge ülkelerde ancak işçi sınıfı ideolojisine, politikasına ve mücadele tarzına dayanarak ulusal kurtuluşu mümkün görür. Bu gerçeklik 15 yılını dolduran Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi pratiğinde bir daha ispatlanmıştır. İşçi sınıfının enternasyonalistliği onun ulusalçı karakteriyle çelişmez. İşçi sınıfı kendi ülkesinde devrimi gerçekleştirmek misyonunda milli bir sınıftır. Özellikle Kürdistan gibi ulusal ve sınıfsal kurtuluşun iç içe girdiği ülkelerde, işçi sınıfı için enternasyonalizm-millilik ayrımı yapılamaz. Çünkü, **PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan**'ın deyimiyle *"Kürdistan orijinalitesi, en radikal sınıfsal tutum takınma ve devrimci olma şansından başka hiç bir seçeneğe yer verdirmiyor. Sosyalist devrimci olmak dışında hiç bir seçenek tutarlı yurtseverliğe, halkseverliğe götürmüyor."*

İşçi sınıfının tarihi ve güncel olarak bu devrimci öncü objektif konumu ayrı, işçi yığınlarını örgütleyip bu objektif konumlarına uygun mücadeleciler bir konuma getirmek ayrı bir sorundur. Objektif konum teorisi ve programa ait bir konudur. İşçi yığınlarını ulus ve sınıf bilinci ile donatma, örgütlenme ve mücadele ettirme ise tümüyle devrimci mücadele, örgütlenme ve eylem gücüne dayalı süreçtir. Asıl becerilmesi gereken de bu sürecin görevleridir.

Yoksul ve orta köylülükle birlikte ulusal kurtuluş devrimimizin temel gücü işçi sınıfını sömürgeci egemenlik altında örgütlemeye ve buna karşı topyekün mücadeleye çekmek, becerememiz gereken temel görevdir.

Türk sömürgeci burjuvazisi, Kürdistan işçi yığınlarının rollerini oynayamamaları için çok değişik politika ve önlemlere başvurmuş ve ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişimine bağlı olarak her geçen gün yeni yeni önlemler almaktadır. 12 Eylül faşist askeri darbesinin getirdiği baskılar, hayat pahalılığı, ücret düşüklüğü, sendikal haklara getirilen yasaklamalar ve yeni baskı yasaları olduğu gibi işçi yığınlarına yansımıştır. 1984'le hayata geçirilen sömürgeci özel savaşta işçiler de paylarını almış, tüm işyerlerinde ulusal kurtuluş örgütlenmesine karşı katı önlemler alınmıştır. 1987 Temmuz'unda kurumsallaştırılan sömürge valiliği ile zaten varolmayan grev ve gösteri hakkına yeni yasaklamalar getirilmiş, işçi alımı ve işten atma sömürge valisinin denetimine verilmiş, sürgün yasallaştırılmıştır. Bu tarihten itibaren iş yerlerinde "sivil savunma" adı altında açık ve gizli milis örgütü oluşturulmuştur. Ceylanpınar Üretim Çiftliği'nde silahlı korucular vardır. Batman Petrol İşletmeleri'nde ise her iş birimine milisler yerleştirilmiştir. Bunların görevi işçileri izlemek, yurtsever çalışma içinde olanları tespit etmektir. Benzer milis-ajan-muhbir örgütlenmesinin en küçük iş yerinde de olduğu kesin gibidir. Nisan 1990 ayından itibaren çıkarılan 413, 424 ve 425 sayılı kararnameler, işçi sınıfı için çok katı kayıtlar getirmiş, 50.000 kişilik bir milis kad-

rosu açılmış, işten atma ve sürgün kanuni itiraz yolu kapalı olan günlük bir işlem haline getirilmiştir. Büyük devlet işletmelerinde işçi alımı merkezi sisteme bağlanmış, sendikalar tümüyle devreden çıkarılmıştır. En küçük bir ihbarla gözaltına alınanların işten atılma işlemleri hemen yapılmakta ve aklansalar bile tekrar işe girmeleri yasaklanmıştır.

Bu yasakların ve baskıların yanında sömürgeci burjuvazi, işçileri ulusal mücadeleden uzaklaştırmak için, diğer emekçi kesimlere nazaran ekonomik ayrıcalıklarla donatmaktadır. Özellikle petrol vb. büyük devlet işletmelerinde çalışanlara verilen ücret, toplumun ağırlığının açlık çektiği koşullarda oldukça büyük meblağdadır. İşçi yığınlarının örgütlenme sorunlarına yaklaşırken 1980'den günümüze Kürdistan işçi yığınlarının özgül durumundaki bu değişmeyi ve işçiler üzerinde katılan sömürgeci egemenliğin uygulamalarının temel ölçülerinden biri olarak almalıyız.

Sömürgeci özel savaş politikası sonucu köylerden boşalma milyonları kapsayan bir akına dönüşmüştür. Bu göçe yol açan baskı, açlık ve korucu olmama çabasıdır. Sömürgecilerin amacı ortadadır. Köylülüğü geriladan uzaklaştırmak istiyorlar. Göç sürecinin başka bir sonucuda vardır: Proleterleşme. Kırdan göçün yönü Kürdistan şehirlerine, Türkiye metropollerine ve belli bir kesimi de Batı Avrupa ülkeleri ile Ortadoğu Arap ülkelerinedir. Bu şekilde her yıl Kürdistan işçi sınıfına birkaç yüzbinlik katkı demektir. Ortaya çoğu özellikle riyle köylü olan, dinsel ve aşiretçi etkileri büyük ölçüde taşıyan, işçiliğe adım atan, fakat istikrarlı bir iş de bulamayan milyonlar çıkar. İşsizliğin hüküm sürdüğü koşullarda bu eğitimsiz ve bir yerde "sabıkalı" yığınların, inşaat, tarım, tablacılık, çıraklık, hammallık vb. dışında işçilik yapmaları söz konusu değildir.

Uzun sözün kısası, işçi örgütlenmesine yaklaşırken büyük işletmelerdeki nispetten kararlı işçi sınıfı yanında bu büyük potansiyeli örgütlemeyi de temel alacak ve bunların örgütlenme sorunlarına yaklaşırken dağınık, dinsel-aşiretçi etkiler altındaki ve her türlü güvenceden yoksun çalışma koşullarını diğer bir te-

mel ölçü olarak alacağız.

Sömürgeci devlet, kapitalist gelişmeyi tıpkı göç gibi asimilasyon, kitleleri ulusal kurtuluş mücadelesinden uzaklaştırma ve sömürgeci kurumsallaşmasını güçlendirme yönünde kullanmak istemektedir. Bu, Türk burjuvazisinin hedefi. "Güneydoğu Anadolu Projesi-GAP"a beslenen sömürgeci umudun önemli ve temel bir yönü budur. Ancak proleterleşme, ulusal kurtuluş mücadelesini zayıflatmaz tam aksine güçlendirir. Proleterleşme, ulusal kurtuluş örgütlenmesi ve mücadelesinin sınıf temelini ve kararlılığını güçlendirir. Haliyle sömürgeci planı bozmak ve sömürgecilerin aleyhine gelişmelere yöneltmek mümkündür. İşçi örgütlenmesinde temel almamız gereken diğer bir öge de budur.

Sömürgeci politikalar hem halkımızı ve ülkemizi bölmüş, hem de halkımızın önemli bir kesimini başka ülkelere sürmüştür.

"Demek ki işçiler arasında çalışırken dikkatimizi sendikalar üzerinde değil, işçi yığınları üzerinde yoğunlaştıracamız. Ne kadar güçlü de olsa bir sendika yönetimini sömürgeciler rahatlıkla devirebilirler, ancak örgütlü işçileri asla deviremezler. Unutmayalım ki işçilerin ulusal kurtuluşçu bilinci şu ya da bu sendikanın çalışmasının değil, aralarında yürütülen ulusal kurtuluş propagandasının ürünüdür."

Örneğin Türkiye'de bugün milyonlarca Kürdistanlı vardır. Batı Avrupa ülkelerindeki Kürdistanlı sayısı 1 milyon civarındadır. Lübnan, Libya ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde de önemli sayıda Kürdistanlı kitle vardır. Bu kitlenin ağırlığı işçidir. Ülkesinden uzaklaştırılan ve bulunduğu her ülkede başka devletin uyrukluğunu taşıyan işçilerin ulusal kurtuluş cephesi içinde örgütlenmesi hedefi, işçi yığınlarının örgütlenmesinde ölçü almamız gereken diğer bir temel ögedir. Çünkü, farklı alanlar öзде bir olan örgütsel görevlerin hayata geçirilmesinde farklı biçimleri zorunlu kılar.

Fililen 1974 yılından beri Kürdistan işçi yığınları arasında ulusal kurtuluşçu çalışmalarımız vardır. Bu çalışma 1980 sonrası süreçte dış alanlardaki işçi yığınlarını da kapsadı. Emekçi halk kesimleri arasında en çok işçiler

arasında örgütlenebilir. 1980 öncesi dönemde büyük işyerlerindeki sendikalar yurtseverlerin eline geçti. Örgütsüz işçilerin bir çok yerde örgütlenmesi sağlandı. Örgütlü işçi grevleri geliştirildi. İşçi saflarından sayısız ulusal kurtuluş kadrosu, savaşçı ve kahramanı çıktı. Mevcut durumda da ulusal kurtuluş mücadelesinin etkisi en çok işçiler üzerinde mevcuttur. Ayrıca 1987 yılında **Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği-YKWK** kuruldu. Tam çalışma tarzı ve örgütsel kalıplarına oturtulmamasına rağmen, birlik çalışmalarında önemli bir yığınsallık sağladı ve önemli bir deneyim sahibi oldu. **PKK II. Ulusal Konferansı**'nın verdiği kararlardan biri de "İşçi Birliği'nin örgütsel kurumsallaşmasını sağlamak ve Kürdistan'ın tüm işçi yığınlarının topyekün örgütlenme ve mücadelesine varmak" oldu.

Peki bu görevi nasıl başaracağız? Hayatın her örgütsel alanında olduğu gibi en çok hatayı ve yetersizliği örgütlenme ve mücadele sürecinin içinde tekrarlıyoruz. Kürdistan'da örgütlenmeye en yakın toplum kesiminin dağınıklık ve zaafına rağmen, işçi yığınlarına Kürdistanı sathında eylemsel ve siyasal güç kazandırmak zorundayız. Başarı ya da başarısızlığımızı bu eksen içinde değerlendireceğiz.

İşçiler ve sendikalar

İşçi örgütlenmesi belli bir biçimle sınırlı değildir. İhtiyacımız olan siyasal örgütlenmedir. Birlik bu kapsamdadır ve işçi örgütlenmelerinin yekünunu kapsar. Bunun yanında ekonomik, kültürel ve sosyal örgütlenmeler de zorunludur. Çoğu kez bu tür örgütlenmeler olmadan işçi örgütlenmesinden bahsedilemez. Ve çoğu kez de bu örgütlenmelerin önemi o kadar artar ki, tümüyle

Sendikalar, işçileri birarada tutar, dayanışma ile birlik duygusu aşılar. Bu zemin siyasal çalışma için de en uygun zemindir.

Sendikaların bu önemi vurgulanırken, Kürdistan'daki özgül konumları unutulmamalıdır. Kürdistan'da sendikalar mücadele sonucu elde edilmiş mevziler değildir. Sendikaların milli bir karakteri yoktur. Kürdistanlı işçiler, Türkiye işçileri adına kurulan sendikalarda örgütleniyorlar. Kürdistan'da işçilerin çok az bir kesimi ancak sendikalıdır. Yakın döneme kadar tüm sendikaların başında ya ajanlar ya da sosyal-sovenerler duruyordu. Bugün bile birçok sendika aynı karakterdedir. Kürdistan'da sendikaların bu dar işlevi günümüzde daha da daraltılmıştır. Baskı ve yasalar, sendikacılara hemen hemen hiç inisiyatif bırakmamıştır.

Demek ki sendikal çalışma sözkonusu olunca, konuya başka ülkelerdeki sendika ölçülerıyla yaklaşamayız. Zira bizde ulusal sendikal çalışmaya yaklaşım sömürgeci devlet tarafından şiddetli tepki görmektedir.

Bu, sendikalara önem vermem anlamına gelmemelidir. Vurgumuz, sendikalara Kürdistan'da objektif rollerinin ötesinde rol atfetmemek içindir. Öte yandan hangi koşullarda olursa olsun sendikalar işçilerin elinde güçlü bir mevzidir. Yeter ki bu mevziyi kullanmasını bilelim.

Bu noktada sendikal çalışmanın hastalıklarına dikkat çekmek istiyoruz. Yığın kuruluşları olan sendikalar doğal olarak legal kuruluşlardır. Sendika illegal de olsa çalışması ağırlıklı legaldir. Örneğin Rusya devrim mücadelesi döneminde hiç bir zaman legal sendikalar varolmamış. Fakat illegal sendikal hareket sürekli varolmuş ve sendikal çalışma da bu illegallığa rağmen sürekli legal zeminde olmuştur. Haliyle sendikal çalışma polisin izlemesine ve ajanların sızmasına her zaman açıktır. Bu konuda geçmiş deneylerimiz de var. Sendikal çalışma iyi kullanılmadı mı, gizli kadroları ve gizli kalması gereken devrimci çalışmayı legale çeker, açığa çıkarır, siyasi polis için varılabilir hedefler haline getirir. Çalışma tarzındaki bu yetersizlikten yol açtığı kayıpları 1980 öncesi pratikte Batman, Antep, Ceylanpınar vd. yerlerde gördük.

Çoğu kez sendika ile parti aynılaştırılıyor. Yönetimi ele geçirmek işçi yığınlarını kazanmakla eşdeğer görülüyor. Anlayış bu olunca devrimcilik adına sendikaları darbeye de ele geçirmek meşru görülüyor. Özellikle Türkiye sol güçlerinde görülen bu anlayışın pratiğini 1980 öncesi süreçte gördük. İşçi yığınlarını bir kenara itip yönetimlerle uğraşıldı. Örnek olması açısından **DİSK** ve **TKP**'nin durumunu verebiliriz. Sayıya vurduğumuz çok sayıda sendika sözde devrimcilerin elinde olduğu halde faşist darbeye karşı sessiz kalındı. Çünkü, işçi yığınları arasında devrimci örgütlenme yoktu veya çok azdı. İşçi bilinci ve mücadelesi sendikal mücadelenin sınırları içine hapsedilmişti.

Sendikalarda yönetimler her zaman bürokratlaşmaya ve aristokratlaşmaya yatkındırlar. Güçlü bir devrimci anlayış ve denetim olmadı mı, sendikacılar maddi ortamları gereği işçiden kopma-

aynı olmamakla birlikte siyasal ve ekonomik örgütlenme aynıdır. Bu tür işçi örgütlenmelerinden bahsederken ilk akla geleni sendikalarlardır.

Nedir sendika? Genel tanımında sendika, işçilerin emek güçlerini patrona pahalı satmak ve uygun çalışma koşullarına varmak için kullandıkları ekonomik ve sosyal kurumdur. Bu evrensel tanımıyla sendikalar, ekonomik kurumlardır. Sendikal mücadele ile sınırlı bir mücadele siyasal değil, ekonomik mücadeledir. Ekonomik mücadelenin kapsamı dardır. Siyasal iktidarı hedeflemez. Biz ise iktidar yani siyasal mücadele veriyoruz. Bu mücadele sendikal mücadelenin sınırlarını çok aşar. Yine de siyasal mücadele ile sendikal mücadelenin sınırları net değildir, giriftir. Özellikle ülkemizde böyledir. Yine de iki olgu ve iki mücadeleyi birbirine karıştırmamak gerekir.

ya yatkındırlar. Bu eğilim sömürgecilerin ajanlaştırma faaliyetleri için birebirdir. Koltuklarını kaybetmemek için her hilekarlığı yapanlar, gerektiğinde sömürgecilere çalışmaktan da çekinmezler.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin işçiler üzerindeki yılları alan etkisine rağmen, işçiler arasındaki örgütsel çalışmamız özellikle son birkaç yıldır ivme kazanmıştır. Arada bir boşluk vardır. Bu boşluk sürecinde sömürgeciler harıl harıl çalıştı. Bazı sendika ağaları, deneyleriyle acemi devrimcileri tuzağa düşürebilirler. Eğer uyanık olunmazsa bu tuzaklar ciddi kayıplara da yol açabilir.

Sendikal çalışmada özellikle sol-sekter yaklaşım ve anlayışlardan kaçınılmalıdır. İşçi ve sendika gerçekliği ölçü alınmadan, kaldıramayacakları görevler ve çalışma tarzını dayatmak, ortaya biçimsel bir örgütlenmeyi çıkarır ki, neticede legal zeminde çalışabilecek birçok insan yeteneklerine uymayan çalışmaya çekilir ve böylece bir çalışmada kısa sürede çalışanlarını cezaevlerine postalar. Bu açıdan legalle illegalin sınırı ve hangi güçlerin hangi araçla hangi zeminde daha verimli olabilecekleri iyi tespit edilmelidir. Ulusal kurtuluşun otoritesini sekter bir tarzda kullanarak, yanlış çalışma tarzını dayatmak tepki yaratır ve olumsuz sonuçlara yolaçar.

Demek ki işçiler arasında çalışırken dikkatimizi sendikalar üzerinde değil, işçi yığınları üzerinde yoğunlaştıracağız. Ne kadar güçlü de olsa bir sendika yönetimini sömürgeciler rahatlıkla devirebilirler, ancak örgütlü işçileri asla deviremezler. Unutmayalım ki işçilerin ulusal kurtuluşu bilinci şu ya da bu sendikanın çalışmasının değil, aralarında yürütülen ulusal kurtuluş propagandasının ürünüdür.

Tabanda örgütlenme ne demektir? Büyük ya da küçük her işyerinde işçi örgütü yaratmak demektir. Nerede işçi varsa mutlaka oraya girebilmeli örgütlenme ve propaganda çevresi örgütlemeliyiz. Bilindiği üzere çevre eğitim ve propaganda grubudur. Buradan hareketle hücreler, temsilcilikler ve komiteler kurabilmeliyiz. Hücre eğitimi ve örgütlü grup demektir. Belli bir çalışma tarzı ve sorumluluğu vardır. Komiteler, çalışma alanına göre aralarında belli bir işbölümüne giden daha mükemmel örgütlerdir. İster çevre, hücre, temsilci yada komite olsun işçiler arasında yaratılan tüm örgütlenmelerde çalışma tarzı ve görevlerin esasları birdir. Propaganda, yayın dağıtma, yardım toplama, eğitim, işçileri birlik örgütlenmesine kazanma ve işçi mücadelesine çekmeyi vb. görevleri içerir. Örgütün biçimi ne olursa olsun işçiler arasında kurulan bu taban örgütlerinde gizlilik esastır. Eğer tabanda böylesi bir çalışmada tutturulur ve yaygınlaştırılırsa, herhangi bir tutuklanma ürkütücü olmaktan çıkar, kayıplar da rahatlıkla giderilir.

Genellikle işyerlerinde çevrelerimiz var. Ancak dağınıklar ve deneyimsizler. Örgütlenmek ve mücadele etmek istiyorlar. Ya onlara varamıyoruz ya da bilinç ve deneyimimizle onlardan geri kalıyor, kısa sürede içlerinde eriyor veya sekter yaklaşımımızla onları ürkütüyoruz. Planlı ve sabırlı bir çalışma içinde olmamız gerekiyor. Örgüt kurma sanatını iyi kavramamız gere-

kiyor. Çevre içinde insan seçmek, seçimi isabetli yapmak ve isabetli görevlendirmek, eğitmek, denetlemek ve adım adım yayılmak gerekiyor. Aksi durumda örgütlenmede başarı elde edemeyiz.

Tanımımız illegal sendikacılaşma uyuyor. Sömürgeci yasaklara rağmen her işyerinde birliğin bir yönetim komitesi hedeflenebilmelidir. Böylesi bir çalışma salt profesyonel devrimcilerle yürütülmez. Birlik yapısı gereği yurtsever işçileri görevlendirmelidir. Bunun için de eğitim ve örgütsel deneyim kazandırmak gerekmektedir. Illegal bir

ulusal ve demokratik talepler, işçileri örgütlenme ve mücadeleye her an çekebilir. Sorun temel talepleri, güncel taleplerle birleştirilerek işçileri örgütlemeyi becerip-becerememe sorunudur.

İşçi yığınları arasında çalışırken işçilerin toplumun diğer kesimleri üzerindeki etkisini de göz önüne almalıyız. Çoğu alanda işçiler örgütlenirken, diğer emekçi toplum kesimleri de örgütlenmektedir. Örneğin bir Batman ya da Ceylanpınar işçi potansiyelleri üzerinde kurulmuştur. Birkaç bin kişilik işçi kitlesi örgütlenirken bir şehir örgütlenmektedir.

“...Kürdistanlı işçilerin, ulusal kurtuluş örgütlenmesi içinde yer alması, Kürdistanlı ve Türkiyeli işçilerin ortak mücadelesine engel değildir. Tam aksine halkının ulusal sorununa sahip çıkan bir işçi sınıfı, Türkiye işçileri için daha güvenilir ve güçlendirici bir müttefik olur. Kürdistanlı işçilerin ulusal talep etrafında Türkiye’de örgütlenmesi ile Türkiyeli işçilerin Kürdistan’da örgütlenmesi arasında dağlar kadar fark vardır.”

sendika ulusal bir sendikanın işlevlerini yerine getirir. Legal sendika bunun yansıması olarak örgütlenilebilir. Sömürgeciler istedikleri kadar yönetimleri devirsınler ya da tutuklasınlar. Asıl örgüt varolduktan sonra legal yansıması bir daha rahatlıkla kurulabilir.

Demek ki gücümüzü tabanda birlik örgütü kurmaya yönelteceğiz. Önemli bir hedef de ulusal sendika birliği yaratmak olmalı. Bu hedef kaçınılmaz olarak alınmak zorundadır. İşçi yığınları ortak talepler etrafında birleştirilebilir. İşçi yığınlarının ulusal ve uluslararası alanda temsili açısından bu birlik zorunludur. Yurtsever İşçiler Birliği, bu görevi üstlenmiştir. Ancak görevi üstlenmek ayrı, görevi pratikte yürütebilmek ayrı bir konudur. Birlik, tüm işyerlerine hitap etmeden, pratikte işçi yığınlarına hitap etmeden, işçi sorunlarına egemen olmadan, işçi sınıfını uluslararası alanda temsili olanaklarını yaratmadan ulusal bir sendikal birlik temsilinden de gerçekten söz edilemez.

İşçileri ortak örgütlenmeye ve mücadeleye çekecek o kadar çok temel talepler vardır ki, sendikal haklara getirilen kısıtlamalar, yasaklar, düşük ücretler, işsizlik, keyfi işten atmaların yanı sıra tüm ulusu ilgilendiren temel

tuluş cephesi bu işçi kitleleri içinde de güç durumuna getirilmelidir. Birlik, bu görevleri becermek için bu kesimlerin sorunlarını bilmeli, onlar içinde propaganda ve örgütlenme tarzına egemen olmalıdır. Bu da aktif yönelim ve bu işçi kesimleri içinde yerleşmekle mümkündür. Birlik, bu değişik alan ve özelliklerdeki işçi kesimlerinden yurtsever kadrolar kazanmadan onları örgütleyemez. Bu kesimleri örgütlenme ve mücadeleye çekecek talepler çoktur ve somuttur. Çoğu sendikasızdır, çalışma koşulları son derece kötüdür, ücretler düşük ve keyfidir, göç vb. uygulamaların etkilerini en çok bu kesimler taşımaktadır. Bu taleplerden biri bile örgütlenme ve mücadele için yeterlidir. İnşaat işçileri için bir ücret saptaması bile, geniş işçi yığınlarını harekete geçirebilir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin siyasal otoritesi yeterli bir güçtür, yeter ki bu otoriteyi örgütlenmeye çevirebilelim.

Türkiye’de sayıları birkaç milyon aşan ve Türkiye politik ortamının vazgeçilmez ögesi haline gelen Kürdistanlı kitleler içinde işçiler en kalabalık ve en etkin kesimi oluşturmaktadır. Bu, işçilerin yönü ulusal kurtuluş cephesidir. Bu güç şimdiye kadar Türkiye sol güçleri tarafından suistimal edildi. “Enternasyonalizm” suistimal edilerek Kürdistanlı işçilerin dikkatleri ulusal sorundan çevrildi. Kürdistanlı işçilerin, ulusal kurtuluş örgütlenmesi içinde yer alması, Kürdistanlı ve Türkiyeli işçilerin ortak mücadelesine engel değildir. Tam aksine halkının ulusal sorununa sahip çıkan bir işçi sınıfı, Türkiye işçileri için daha güvenilir ve güçlendirici bir müttefik olur. Kürdistanlı işçilerin ulusal talep etrafında Türkiye’de örgütlenmesi ile Türkiyeli işçilerin Kürdistan’da örgütlenmesi arasında dağlar kadar fark vardır.

Keza Ortadoğu Arap ülkeleri, Avusturalya ve Batı Avrupa ülkelerindeki Kürdistanlı işçilerin de birlik kolları şeklinde örgütlenmesi temel bir hedeftir. Bu hedef doğrultusunda çalışma yürütüldüğü ve gelişme kaydedildiği de somut bir sonuçtur. Ancak amatörlik ve amatörlikte direnme yüzünden tekdüze bir çalışmadan kurtulamıyoruz. Eğitimde, örgütlenmede ve eylemde ilerletici olmayan aynı biçimleri aşamıyoruz. Halbuki bu alanlardaki örgütlenme, alanların legal

olanaklarından yararlanarak ilerletilebilir, iyi bir örgütsel deney elde edilebilir ve birlik, tüm Kürdistan işçi yığınları adına geniş siyasal bağlantılar kurabilir ve güçlü bir siyasal temsil sağlayabilirdi. İşçiler güçlü eğitilmeliydi, sıhhatli seçimle her birlik üyesi işçiye görev verilmeliydi, işçiler işyerleri ve sendikalarda aktif olmaya teşvik edilebilirdi.

Neden bunlara varamıyoruz:

İşçi Birliği yönetimi kendi içinde istikrarlı bir bileşim ve örgütsel devamlılığa varamıyor. Birlik yönetimi kendini eğitmiyor. Birlik sorunları üzerinde profesyonelleşmeyi planına alamıyor. Deneylerden ders çıkarmıyor, işçileri eğitemiyor, görev vermesini, komite ve çevre kurmasını, temsilci atmasını bilmiyor. Atasa bile denetlemiyor ya da çalıştırmamasını bilmiyor. Birlik yönetiminin durumu bu olunca, o istenen güçlü çıkışı yapamıyor ve yığınları açılmıyor.

Birlik yönetimi:

- Kendi içinde güçlü bir bileşime gidebilmelidir. Birlik yönetimi, önüne en temel görev olarak kendi eğitimini koymalıdır. Birlik propagaması özellikle Kürdistan’da tüm temel iş alanlarına ulaştırılabilmelidir.

- Birlik yönetimi, önüne ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişim aşamasına uygun bir planlama koymalıdır. Birlik planlamada Kürdistan’daki işçilerin örgütlenme sorunlarına eğilmelidir.

- Kürdistan’da farklı özelliklerdeki işçi yığınlarının sorunlarını kavrayabilmelidir. Bunun için de aralarında olmalıdır.

- Bu görev ortaya bir işçi bülteninin varlığını çıkarıyor. Bu bülten her alandaki Kürdistanlı işçilerin durumlarını, sorunlarını, örgüt ve mücadele görevlerini işlemelidir.

- Birlik yönetimi, tüm alanlarda işçi birliği adına yürütülen çalışmaları kendisinde merkezileştiren bir çalışma tarzı ve kapasitesine varabilmelidir.

- Birlik, üyelerini gizli koşullarda çalışabilecek, çevre ve komite kurabilecek tarzda eğitmelidir. Tüm temel alanlardaki aktif bilinçli işçilere varmayı hedefleyebilmelidir. Bunlara görev vermeli, bunları birlik çalışmasıyla sorumlu kılabilirdi.

- Birlik yönetimi, birlik programını tüm alanlara ve yurtsever işçilere ulaştırabilmeli, işçileri onunla eğitmeli, işçi sorunlarını araştırmalı, bunları broşürler haline getirebilmelidir.

- Birlik yönetimi, ülkedeki gelişmeleri yakından izleyebilmeli, işçilerle ilgili önemli gelişmelere karşı anında tavır almalı, bu tavrı bildiri, afiş, toplantı ve gösterilerle sergileyebilmelidir.

Yönetimden başlayarak, birlik çalışmalarında tutturulacak bu görevleri yerine getirme temelinde yetkinlik, içine düşürülen ve bir yerde müzminleşme durumunu yansıtan tek düzelğin ve darlığın aşılmasını sağlayacaktır. Aksi durumda gelişmeler çok geride izlenecektir. Dönem mücadele ve örgütlenme dönemidir. Yıgınsal mücadelede işçi sınıfına temel bir görev düşmektedir. Örgütlenen, direnen, her işyerinde sömürgeci talanın önüne geçen, diğer toplum kesimlerini de harekete kaldıran yığınsal bir işçi mücadelesine varmak için devrimciler ve yurtseverler olarak hepimizin bilinçlenme, hatalardan arınma, örgütlenme ve mücadele seferberliği içinde olmamız gerekir.

Bir şehit anasıyla söyleşi:

“Oğul, hep hayır içinde olasin, cennet mekanın olsun!”*

Soru: Ülkeden yeni geldiniz. Ülkedeki mücadelenin durumu hakkında ne söyleyebilirsiniz? Halkın mücadeleye olan yakınlığı ne derecededir; ne gördünüz, ne yaşadınız?

Cevap: Neler görmedik, neler geçirmediğimiz ki! Dostluk ve insanîyetle birlikte ihanetler de yaşadık, gördük. Bunların yanında, gerilla kıyasıyla bir kavga ve mücadele içindedir. Önceleri Kürtlük diye birşey kalmamıştı. Kimsenin Kürtlüğe inancı yoktu. Kürtlük artık yok deniliyordu.

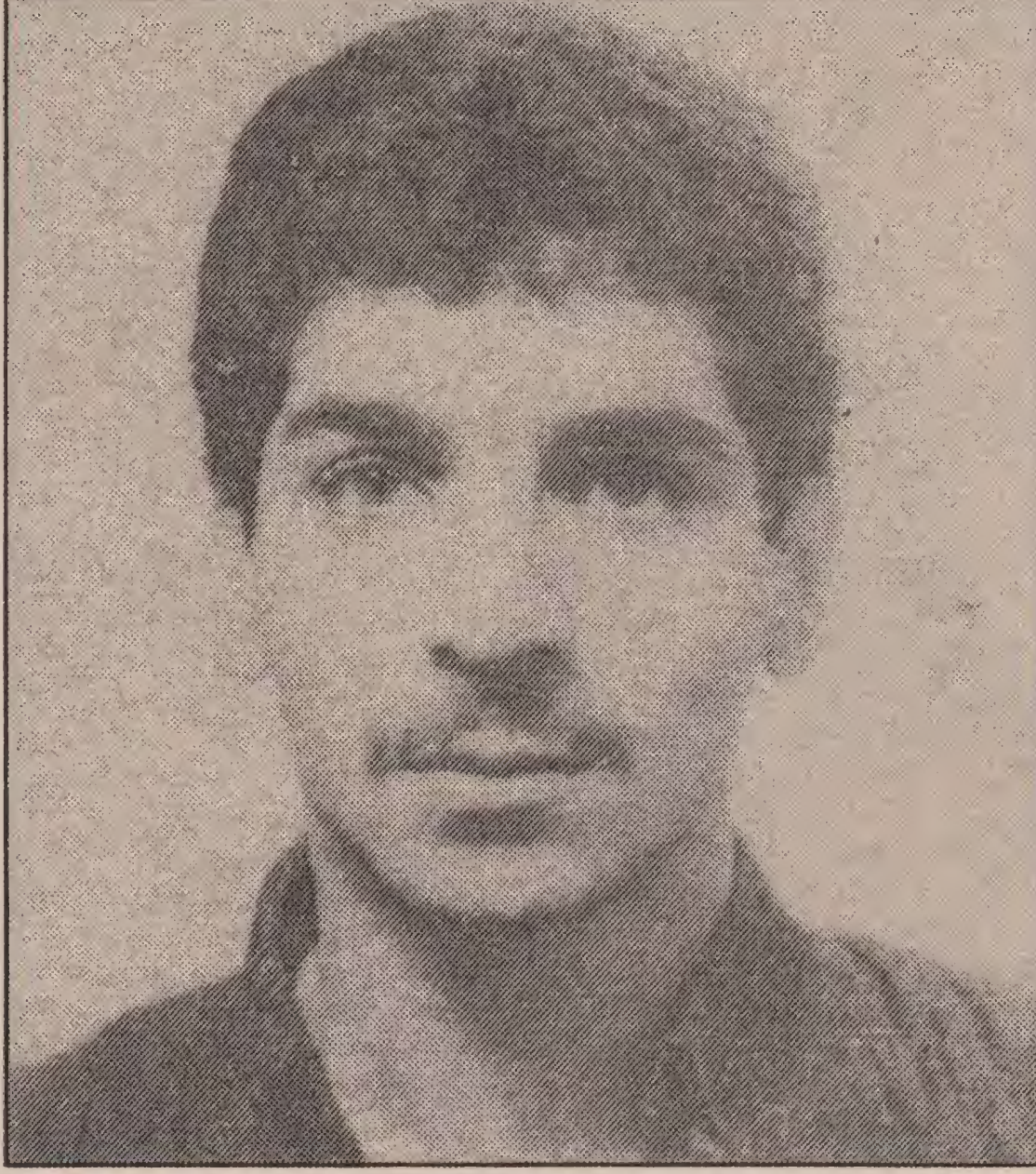
Fakat bugün devlet ve elalemin gördüğü gibi Kürtlük tekrardan yeşermiştir, can bulmuştur. Şu içimizdeki hainler de olmasaydı, zaten Kürtlük şimdi çoktan amacına ulaşmıştı. Halk, şimdiye kadar uyutulabildi. Halkımız arasındaki cahillik oldukça koyulaştırılmıştı. Halen de bir kısım insanımız Kürt davasını anlayamıyor. Tırko'nun (Türk devletinin -bn.) yaptığı propaganda gibi, dağlarda haklı bir dava uğruna kanını döken evlatlarımıza “terörist”, “Ermeni”, “Allah-peygamber tanımıyorlar!” vb. tanımlamalara kanabiliyor. Ama okumuş, bilinçli kesimler bu tür saçma sıfatlara hiç bir şekilde kanmıyorlar. Devlet cahil kesimin kafasına, “Apocular namaz kılmazlar”, “Oruç tutmazlar” gibi olguları yerleştirmeye çalışıyor.

Bu oyuna alet olanlara soruyorum: Dağda savaşanlar hangi namazı kılsınlar? Neyin orucunu tutsunlar? Ülkesi özgür olmayan, insanı özgür olmayanın ibadeti nasıl kabul görür?

Gerillalar, bazen köyümüze de uğurlardı. Doğru dürüst bir yiyecek dahi yanlarında görmez-dik. Kurtarıcılarımızın bu duruma üzüldü, evimizde ağırladık. Ama bazı komşularımız ihanet edip şikayette bulunabiliyorlardı. Beni gerillaya yardımcı olmaktan iki kez, kocamı üç kez tutukladılar. Sonra oğlum da bu haklı yolda şehit oldu. Şüphesiz oğlum, vatan toprağının namus ve şerefi için şehit olmuştur. Oğlum ne kumarbazdı ne de içkiçi. O ülkesinin şerefli ve haklı davası için düşmana karşı mücadelede şehit düşmüştür. Oğlum, **Kazım, Sabri, Seyid Beşir ve Kamuran**'dan daha değerli de değildir. Kendilerini gördüğüm oğlumun bu yoldaşları, ayrıca şehit **Ekrem** ve şehit **Davut** ve niceleri, birer kahraman önderimizdi. Oğlum bunlardan daha değerli değildir elbette. Bunu böyle bildiğimden, hiç de ağlayıp gözyaşı dökmeye çalışmadım. Düşmanı sevindirmedim. Ajan ve muhbirleri sevindirmedim. Onlara ağlamayacağımı gösterdim. Babasına, düşman karşısında bir yanlışlık yapmamasını, zaaf göstermemesini de söyledim. Benim iki çocuğum daha var. Bu uğurda yetişecektir. Kürt halkı ya haklarını alır ya da ben bunları da onun izinde vatan için ölümden yaşamı yaratmaya göndereceğim.

Soru: *Bozan ve arkadaşları şehit düşünce olay, halkın üzerinde ne gibi bir etki bıraktı?*

Cevap: Kerboran'daki bacısına telefon etmiştik. “Ana, kardeşimin cesedini Kerboran karakoluna götürmüşler” dedi. “Kaç ki-

Kerboran şehidimiz **Halil TUNÇ (Bozan)** yoldaş

şidirler?” diye sorduk. “*Biri Derik'ten, biri Ruha'dan* (Urfa -bn.) ve neresi olduğunu bilmediğim başka bir arkadaşı olmak üzere dört kişidirler” dedi. “*Yüce Allahım!*” dedim. “*Ne olursa olsun, güzel oğlumun cesedi pis ve gaddar düşmanın eline geçmesin!*” diye yalvardım. Midyat'a geldik. Kepenkler daha açılmamıştı. Birine sordum, ne olmuş diye: “*Kerboranlı veya çevre mantıkadan birini vurmuşlar*” dedi. Orada olan başka biri, “*Valahi bravo kendisine... yiğitçe karşı koydu.*” Ben de, “*Oğlum ihaneti kabullenmediği, boyun eğmeyi kabul etmediği için dağa çıktı. Halkının namusu ve şerefi için şehit düştü*” dedim. Yine başka birisi, “*Bacı gerçekten senin istediğin gibi oldu. Namus ve şerefimiz için baş koymuştur. Helal olsun O'na!*” dedi.

Sonra köye gittik. Köyde bacısına, “**Çek zılgıtı!**” dedim. “*Çek de ajanlar duyusun, muhbirler duyusun. Çünkü yüreğim zılgıt çekmeye şimdi dayanamaz. Onun için sen çek*” dedim. Bacısı ağlayınca babası, “*Ağlama köyde düşmanlar, ajanlar, hainler var*” dedi.

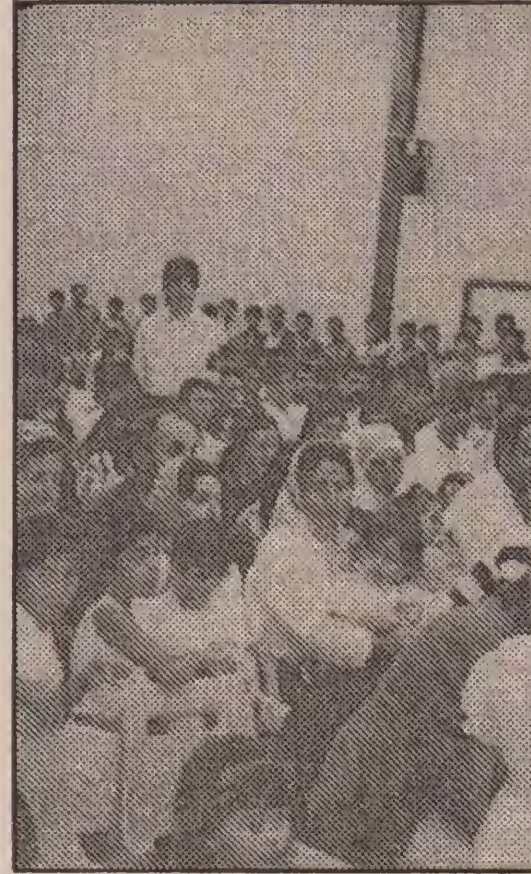
Baktık, köyümüze akın akın asker giriyor. Cesedi Mardin'den köye getiriyorduk. Araç ve halk yoğunluğundan köyde boşluk alan dahi kalmamıştı. Ceset camiye getirilmişti. Tabut kapağını kaldırdığımızda, tatlı bir uyudaymış gibi uyur bir hali vardı. Tatlı ve güzel bir renge, pembe bir renge bürünmüştü çehresi. Bu durumda babası da ağlayınca, “*Kendini şaşırma!*” diye yine uyardım. Camiden cenazeye ayrılmaya gençlerin sloganları duyulmaya başladı. Sloganlar eşliğinde halk camiden çıktı. Mezarlığa geldiğimizde halk yığılaydı. “**Yaşasın Kürt şehitlerinin anısı!**” diye haykırılıyordu. Gömdüklerinde şunları dedim, “**Yavrum, hep hayır içinde olasin, cennet mekanın olsun! Allah istediğin gibi yaptın, seni namus ve şeref uğruna gönderdi. Sen de Kürdistan şehitlerine tabi oldun. Biliyor musunuz Kürtlük namus, şeref ve**

onuru için, ne kadar şehit vermiyiz? Oğlum, hayır içinde kalasın! Uğurlar ola yavrum! Cemaat, başım ve gözüm üstüne buraya kadar geldiniz!” Mezarlıkta binlerce kişi vardı.

Ondördüncü gün babası, “*Türbesini yaptıracağım*” diyerek köyden ayrıldı. Sonra türbesini de yaptık. Bayrağını (ERNK bayrağı -bn.) O'nun mezarı üstüne bıraktık. Kısa bir süre geçmeden askerler gelip bizi tutukladı. Kızım ve yeğenimin kızı askerlere taşlarla saldırdılar. Üç asker ve bir çavuşun başını yardılar. Onlar da yeğenimi alıp dövdüler, işkenceye aldılar. Babasını da yine tutukladılar.

Soru: *Gerillalar şehit düşünce, halk onlara nasıl sahip çıkıyor? Onları nasıl toprağa veriyor?*

Cevap: Oğlum, gerçekten halk şehitlerine iyi sahip çıkıyor. Ömer vurulduğunda halk büyük

Şehit **Halil TUNÇ** yoldaşın anısına Fransa-Paris'te düzenlenen geceden

bir törenle O'nu gömdü. Devlet **Bozan**'ı da vurduğunda, adını önce vermeye cesaret etmedi. Fakat halk, çocuğu-çocuğuyla, kadını-kızıyla gidip cenazelere sahip çıkıyor. **Bozan**'ın durumunda halk cesedi vermek istemeyen 50 kadar askere taşlarla

saldırdı. 20'sinin başını yardı. Şehitlerin naaşını, başlarına belala oluyor diye ve halkın tepkisinden korktukları için istemeyerek de olsa vermek zorunda kalıyorlar. Yoksa bütün şehitlerin naaşını ya çukurlara gömer ya da yakarlardı. Bagok Dağı'nda şehit düşen gerillaların cesetlerini buldozerlerle çukurlara doldurmadılar mı?

Soru: *O dönem durum farklıydı ama, şimdi...*

Cevap: Tabi artık durum eskisi gibi değildir. Gün geçtikçe mücadele büyüyor, genişliyor ve halk bilinçleniyor. Şerefli olanlar haksızlıklara göz yumuyorlar, şerefsiz olanlarda ise durum farklı. Düşmandan aldıkları kemikler karşılığında alçalıyor, uşaklaşıyorlar.

PKK ortaya çıkmadan önce durum başkaydı. Acaba kadınlarımız Türk askerinin korkusundan bir yere çıkabiliyorlar mıydı? Kadınlarımız, Türk askeri namuslarına dokunur, saldırıp tecavüz edebilecekleri korkusuyla bir köyden bir yere gidebiliyorlar mıydı? Fakat bugün kadınlarımız bütün dağlarımızda serbestçe gezebiliyorlar. Gönümüz ferahtır. Türk askerlerinden zırnık kadar korkuları yoktur artık. Çünkü kadınlarımız çok iyi biliyorlar, hangi dağa giderlerse Apocular vardır orada ve ayrıca intikam da alacaklardır. Bu nedenle gönümüz rahattır, Türk askerleri korku içindedir.

Soru: *Cizre ve Nusaybin Serihildan'ları nasıl oldu?*

Cevap: Evdeydim o zaman yavrum. Eğer Cizreliler'in yaptığını bütün ülke yapsaydı, o zaman çoktan ülke kurtulmuştu. Midyatlılar da kepenklerini o dönem indirdi. Batmanlılar iki gün kepenk indirmişti. Estelliler (Midyat'ta müslüman Mihelmi-Arapları'nın oturduğu bir mahalle -bn.) eyleme katılmadı. Türk gazeteleri Estelliler'in hristiyan olduklarını yazmıştı. Fakat bildiğiniz gibi onlar da müslümandır, üstelik ezilmiyorlar da. Ama yazık, Türk devletini destekliyorlar. Cizreliler 17 gün boyunca dükkanlarını kapalı tuttu. Midyat'ta askerler kapalı dükkanların köşebaşlarında dururlarken çocuklar, onlarla alay edip kışkırlarına sopalara hedefliyorlardı... Ne Midyat'ta ne Silopi'de, ne Cizre'de, ne Şırnak'ta açık hiç bir dükkan kalmamıştı. Tamamıyla bir birlik oluşturmuşlardı. Cizre'de bir çocuk da vurulmuştu. Çocuğun bacısı ve anasının resimleri Türk gazetelerinde yayımlandı. Ana şöyle diyordu, “**Yavrum, Yusuf'um, kızım kimse vurulmadı! Şehit oldu benim oğlum şehit... O ölmedi yaşıyor hala!**” Evet, gerçekten herkes Cizreliler'in yaptığını yapmış olsaydı, bugün çoktan kurtulmuştu ülkemiz. Cizreliler, hiçbir ajani içlerinde bırakmıyor. Hepsini gebertiyorlar.

Soru: *Yani, sizce Cizreliler yiğitler mi? Yoksa içlerinde arkadaşlarımız mı çok?*

Cevap: Evet Cizre'de arkadaşlar da çok. Fakat Cizreliler'in aslı da temizdir. Aslında ülkemizin her bir tarafı çoktan Cizre

gibi olmalıydı şimdi. Sanki diğer yerlerde Parti az mı çalışıyor? Düşman ve hain yüreklere az mı korku salıyor? Partinin yarattığı insanlık az mı halkın yüreğinde yankılandı? Neden diğer yöreler de Cizre gibi yapmıyorlar? Bu defa, Nusaybin de var gücüyle kendini bu işe verdi, iyi yaptı. Qamişlo Kürtleri de yiğitlik ettiler. Yazın ortasında 17 gün dayanışma amacıyla işi bıraktıklarını, kepenklerini indirdiklerini duydum. Yığınlarla sınır tellerine saldırdılar. Ayrıca Nusaybin'de Kürt bayrağı da dalgalandırıldı. Diğer iki çocuğum Hozan ve Yavuz da yanımdaydılar. Bayrak dalgalanırken resmini çekmeyi düşündüm. Ama askerler her tarafı sarmıştı. “**Yasak!**” deyip beni durdurdular. “*Neden yasak, bu yasağınız neyin nesi*” diye sordum. Kısaca; beni yanıstırmadılar. Halk arasında, “**Aman ne kadar da güzel bir bayraktı o öyle! Yazık doğaya göremedik!**” deniliyordu. Bazıları da, “*Şöyle gördük, böyle gördük*” deyip anlatıyorlardı Kürt bayrağını... mutluluklarını dile getiriyor, imrendiriyorlardı yanındakilerini.

Kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve gençler Serihildan'a topyekün katılmıştı. Köylerde de kimse kalmamıştı. Cizreli ve Nusaybinli insanlarımızın yaptığı yiğitliği bugüne kadar hiç kimse yapmamıştır. Sonra iki tankı da tahrip ettiler.

Halk, otobüslerle gelen askerleri taşıyıp defolun diye bağırıyordu. Cizreliler'in gösterdiği yiğitlik az mıydı? O zaman eşim Ramazan'a, “*Hadi malı-mülkü satıp Cizre'ye yerleşelim. Hiç olmazsa arkadaşlar eve geldiğinde buradaki komşular gibi ihbarda bulunacak soysuzlar yoktur orada*” dedim. Komşu olduğumuz, aynı toprağı ve suyu paylaştığımız halde, bu bedbahtlık ve ihanet niye, anlayamıyorum!

Soru: *Halkın devrime katılım durumu nasıldır? Halk gerillaya verdiği desteği arttırmaya başladı mı? Biz burada kiler ne yapabiliriz?*

Cevap: Oğlum, hain ve ihbarcılar sorunu halledilmeden ne yapılabilir ki? Onlara karşı nasıl hareket edilmesi gerekiyorsa öyle yapılmalıdır. Yüreklere korku salmak gerek. Eğer halk böyle direnişler gösterebiliyor, birliğini sağlayıp bu şekilde ayağa kalkabiliyorsa, Türk devletinin bunun karşısında yapacağı hiç birşeyi kalmamıştır demektir. Halkımızı para, rüşvet, ikramiye vb. şeylerle satın alıp kendilerine bağlamaya çalışıyorlar. Halkımızdan onlara kananlar da oluyor. Onları tehdit ederek, ikna ederek düşmandan uzaklaştırmak gerekir.

Bazıları da bir günde amaca ulaşmak istiyorlar. Yanlış bir tutumdur. Halkımızın durumunu bilmiyorlarmış gibi davranıyorlar. Önce hainler yaptıklarından caydırılmalı. Düzelmeyenlarsa, o zaman onları ya ölüm ya da ateşler içinde yanma beklemelidir. Bir dönem İstanbul'daydık. Nerele olduğumuz soruluyordu. “*Kürdüz, Mardinli'yiz*” diyorduk. “*Ha demek Süryani'siniz*” deniliyor.

Devamı 18. sayfa

Tarım ve sanayi merkezi bir beldemiz

DİLÛK

(Antep)
-П-

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

YERLEŞİM ALANLARI VE NÜFUS DAĞILIMI

Antep şehrimiz Kuzey Kürdistan parçasının Güney-Batı Eyaleti içerisinde yer alır. Aynı zamanda Güney-Batı Kürdistan ve Türkiye ile de bir sınır şehrimizdir. Güneyden Güney-Batı Kürdistan, doğudan Urfa, kuzeyden Maraş, batıdan ise Türkiye'nin Adana ve Hatay illeri ile sınırdır.

Ortalama olarak denizden yükseltisi 500 ile 1000 metre arasında değişir. Sınırları vadi, ova ve dağlarla çevrilidir. Toprakları az engebeli ve yerleşime elverişlidir.

Antep, nüfus olarak Kuzey Kürdistan'ın en büyük şehridir. Türkiye şehirleriyle de orantılandığında sayılı büyük iller arasında yer alır.

tadır.

Araban'a bağlı 38 köy vardır. Araban Ovası üzerinde kurulan ilçenin ekonomisi tarıma dayalıdır.

İslahiye: Antep'in batısında kurulmuştur. Merkez, Kilis ilçeleri, Hatay, Adana ve Maraş şehirleri ile sınırdır. Alanca, Merkez ilçeden sonra Antep'in ikinci büyük ilçesidir.

Nüfusu 85.605. Yüzölçümü 1.513 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 57 kişi. Nüfusun %26'sı ilçe merkezinde yaşamaktadır.

İslahiye'ye bağlı 2 bucak ve 70 köy vardır.

İlçenin önemli bir bölümü İslahiye Ovası'nda yer almaktadır. Bu, beldenin en verimli bir ovasıdır. Ovada pamuk, tahıl, baklagiller ve sebze yetiştiriciliği yapılır.

Kilis: Beldenin güneyinde ku-

kareye düşen nüfus yoğunluğu 71 kişi.

Nizip'e bağlı 1 bucak ve 117 köy vardır.

İlçenin güney kesiminde tarıma elverişli küçük ovalar bulunur. En önemli tarım ürünleri antepfıstığı ve zeytindir. Nizip çıkardığı sabunla da tanınır. Alanda işçi sınıfı da önemli bir yoğunluktadır.

Oğuzeli: Antep'in güneyinde kurulmuştur. Güney-Batı Kürdistan, Nizip, Merkez ve Kilis ile sınırdır. Antep'in küçük ilçelerindendir.

Nüfusu 37.903. Yüzölçümü 475 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 80 kişi.

Oğuzeli'ne 2 bucak ve 88 köy bağlıdır.

İlçe ekonomisi tarıma dayalıdır. Tahıl, sebze, üzüm, zeytin ve fıstık yetiştirilir.

ketimiz, sömürgeci düşmanın bu ilk ve sert yöneliminde, ya geleceğe doğru yol alacaktı, ya da geri adım atarak yok olup gidecekti. Çünkü, Hareket henüz grup aşamasında; mensupları tecrübesiz ve hem de tüm maddi olanaklardan yoksundu. Düşmana ve ajan örgütlenmelerine, ideolojik ve politik karşılık vermek sorunu vardı. Tüm engellere ve yoksunluklara rağmen, Hareketimiz dönemi başarıyla atlatır. İşte, bu zor ve tarihi dönemde Parti Önderliğinin belirleyici rolü olacaktı. Politik uyanıklığı sayesinde Hareketimiz tasfiye olmaktan kurtulur.

Aslında **Haki** yoldaşın katledilmesi, ulusal kurtuluş hareketimize ağır bir darbe olur. **Haki** yoldaş katledilmekle kalınmaz, düşman tarafından Hareketimiz içine ajan unsurlar sızdırılır, "Apo-

Antep, Kürdistan proletaryasının en yoğun olduğu bir alandır. Bunu da dikkate alan Hareketimiz, bölgeye büyük önem verdi. **Haki KARER** yoldaş, ulusal kurtuluş düşüncesini ilk olarak Antep'e taşıran yoldaşımızdır. Gerek **Haki** yoldaşın döneminde, gerekse daha sonraki süreçte yürütülen ulusal kurtuluş çalışmaları güçlü sonuçlar ortaya çıkardı. Bölgeden çok sayıda kadro çıkarıldı. Bölge proletaryasına küçümsenmeyecek düzeyde işçi sınıfı bilinci verildi. 12 Eylül dönemine kadar Antep, Hareketimizin en güçlü gelişmeler yarattığı şehirler arasındaydı. 12 Eylül askeri darbesinden bu yana gelişmeler kesintiye uğradı.

Bu dönemde Antep'te başarılı çalışmalar, yürüten ve daha sonraları şehit düşen yoldaşlarımız vardır. **Haki KARER, Kemal**

Haki KARER

Yüzölçümü 7.642 kilometrekare olan Antep'in barındırdığı nüfus 808.697'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 106 kişidir. Bu nüfus yoğunluğu, kuzey Kürdistan ortalamasının çok üzerindedir.

Merkez İlçe: Antep'in ortasında kurulmuştur ve Araban dışındaki diğer tüm ilçelerle sınırdır. Beldenin alan, nüfus ve nüfus yoğunluğu olarak en büyük ilçesidir.

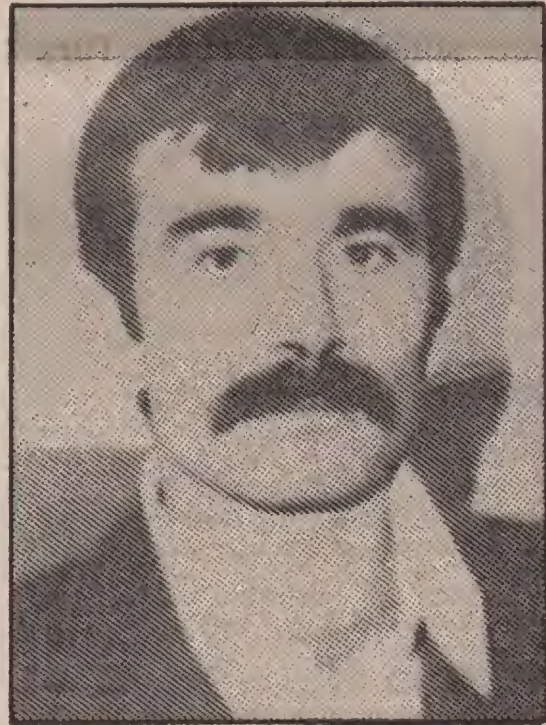
Nüfus 449.392. Yüzölçümü 2.105 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 213 kişi. Nüfusun %85'ine yakını merkezde yaşamaktadır.

İlçeye bağlı 1 bucak ve 143 köy vardır.

Merkezde sanayi ve ticaret gelişkin bir düzeyde. Köylerde ise genellikle bağcılık, fıstık ve sebze yetiştiriciliği yapılır.

Araban: Beldenin kuzeyinde kurulmuştur. Yavuzeli ilçesi, Urfa, Adıyaman ve Maraş şehirleri ile sınırdır. Beldenin üçüncü küçük ilçesidir.

Nüfusu 26.868. Yüzölçümü 496 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 54 kişi. Nüfusun %81'i ilçede yaşamak-

Kemal PİR

rumuştur. Güney-Batı Kürdistan, Oğuzeli, Merkez İlçe, İslahiye ile sınırdır. Merkez ve Nizip ilçesinden sonra nüfus ve nüfus yoğunluğu bakımından Antep'in üçüncü büyük ilçesidir.

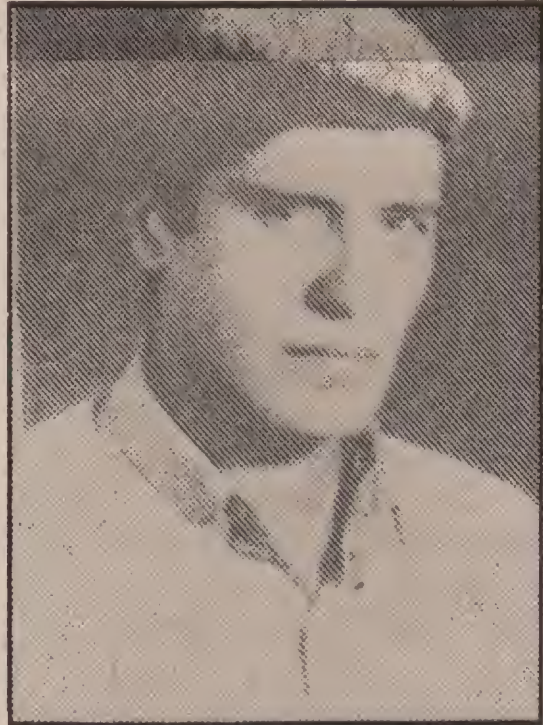
Nüfusu 95.419. Yüzölçümü 1.243 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 77 kişi. Toplam nüfusundan 58.335 kişi ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçe merkezi bu nüfus sayısıyla Merkez İlçe'den sonra ikinci sıradadır.

Güney-Batı Kürdistan'a 10 kilometre uzaklıkta olan Kilis'e bağlı, 1 bucak ve 106 köy vardır.

Halep üzeri Ortadoğu'ya açılan karayolunun önemli bir kavşağında bulunması ve Güney-Batı Kürdistan'a sınır olması nedeniyle ilçe ekonomisinde ticaret önemli bir yer tutar. Aynı zamanda kaçakçılığın da yoğun olduğu bir ilçedir.

Nizip: Antep'in doğusunda kurulmuştur. Güney-Batı Kürdistan, Urfa, Yavuzeli, Merkez ve Oğuzeli ile sınırdır. Nüfus bakımından Merkez'den sonra ikinci büyük ilçedir.

Nüfusu 96.367. Yüzölçümü 1.348 kilometrekare. Kilometre-

Sait ŞİMŞEK

Yavuzeli: Antep'in kuzeyinde kurulmuştur. Urfa, Araban, Maraş, Merkez ve Nizip ile sınırdır. Nüfus ve yüzölçümü bakımından beldenin en küçük ilçesidir.

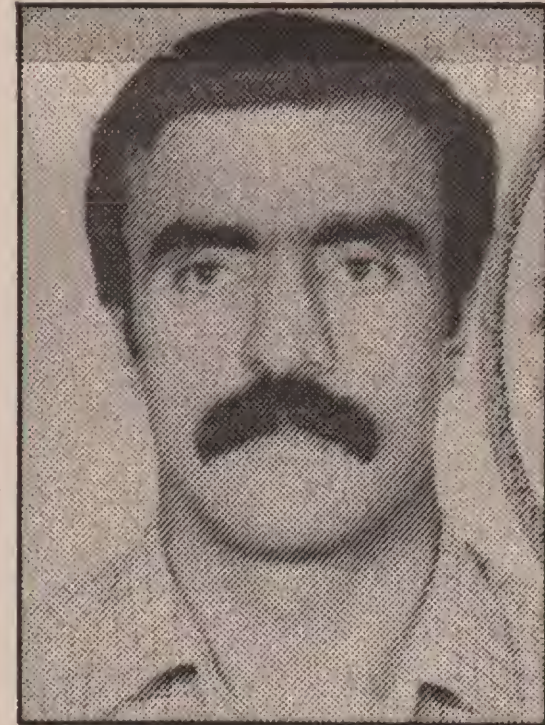
Nüfusu 17.143. Yüzölçümü 463 kilometrekare. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 37 kişi.

Yavuzeli'ne bağlı 30 köy vardır. İlçe topraklarının önemli bir bölümünü Yavuzeli Ovası oluşturur. Tahıl, baklagiller, sebze, meyve, üzüm ve zeytin yetiştirilir.

(Yukarıda verilen istatistikler 1980 yılına aittir.)

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YERİ

Antep denilince, Parti hareketimizin ilk şehidi, değerli enternasyonalist **Haki KARER** yoldaş akla gelir. **Haki** yoldaşın kanı, ulusal kurtuluşçu düşüncenin çağdaş önderliğinin dökülen ilk kanıdır. Antep'te, sömürgeci Türk devletinin oluşturduğu ajan örgütlenme olan "Sterka Sor" adlı örgüt tarafından katledilen **Haki** yoldaşın şehadeti, Hareketimizi tarihi bir kararlar karşı karşıya getirmiştir. Hare-

Sabri GÖZÜBÜYÜK

cular, Hakicilerin başını öldürdü" propagandası geliştirilir. Hareketin mensupları çok çeşitli biçimlerde düşürülmeye çalışılır. Dönem oldukça sancılıdır ve Hareketin önderliğini oldukça zorlar.

Zorlu ve yaman döneme karşı kısa denilebilecek bir dönemde toparlanma sağlanır. **Haki** yoldaşın anısının da bir gereği olarak Parti Programı çıkarılır ve bu şهادet olayının yaklaşık 1,5 yıl sonrasında PKK'nin kuruluşu gerçekleştirilir. Bu gelişme, düşmanın karşı-devrimci darbesine karşılık devrimci bir intikam olur.

Antep, Hareketimize yönelik saldırıların yoğun şekilde düşman ve sosyal-şovenler tarafından yürütüldüğü bir alandır. Hareketimizin çıkışından 12 Eylül askeri darbesine kadar, bu saldırılar yoğun şekilde devam etti. Hareketimizin önde gelenlerinin hemen tümü bölgede bu yoğun saldırılar ortamında çalışmalar yürüttü. Bu saldırılar daha çok önder yoldaşlarımızın imhalarını hedefliyordu. Bu imha mantıklı saldırılarla birlikte yoğun bir teşhir ve tecrit kampanyası geliştiriliyordu.

Ali Kamber DEMİR

PİR, İsmet DOĞRU, Sait ŞİMŞEK, Sabri GÖZÜBÜYÜK ve Ali Kamber DEMİR, Antep'te ulusal kurtuluşçu çalışmalar yürüten ve mücadele içinde şehit düşen yoldaşlarımızdır.

Partimiz, Antep'te 12 Eylül öncesinde yarattığı ve 12 Eylül ile birlikte durgunlaşan ulusal kurtuluşçu potansiyele yeniden ulaşmıştır. Bu potansiyele ulaşma hem kırsal kesimde ve hem de şehirsel alanlarda gerçekleşmiştir. Bölgedeki gelişmeler, olumlu bir seyir izlemektedir...

Antep, geçmiş pratiğinde de görüldüğü gibi ulusal kurtuluş mücadelemizin güçlü gelişmeler yaratabileceği bir konuma sahiptir.

Antep şehrimiz de sömürgeci düşmandan kurtulacaktır. O gün geldiğinde **Haki** yoldaşın anısı daha anlamlı ve yaygın olarak yansıtılacaktır. **Haki** yoldaş, ulusal kurtuluş ideolojisini Antep'e ilk taşıran militan ve bu devrimci ideolojinin alana ilk dökülen kanın sahibi ve kahramanı olarak anılacaktır.

Gelecek sayıda:
SERHEDAN (Kars)

Oğul, hep hayır içinde olasin...

Baştarafı 16. sayfada

du. *"Kürtler de kimmiş"* diye soruyorlardı. Evet, Kürtler'in adı sanı bile yoktu. Ama bugün açık alınla, *"Kürdüz"* diyebiliyoruz. Dün, Kürt yoktu ki adı olaydı! Ama bugün adımız, hatta artık "devletimiz" bile vardır. Bu yeni bir gelişmedir. Belli sınırlar içinde faal olan bir devletimiz olmasa da, adımız ve sanımız bellidir.

Soru: *Avrupa'daki Kürtler'e ilişkin ne düşünüyorsunuz? Onlardan bir istediğiniz var mı? Ülkede, Avrupa'daki Kürtler'den gelen bir yardım gördünüz mü? Bir aydır buradasınız, Avrupa'ya nasıl görüyorsunuz?*

Cevap: Doğrusu ülkemdeki gerçeklikle burada yaşananlar arasında dağlar kadar fark gördüm. Buradaki bizim Kürtler neredeyse ülkelerinde olanlara aldirdıkları bile yok. Bu kadar şehit var, bu kadar çok insan kanını dö-küyör, buradaki bizim Kürtler ise dört kuruşunu esirgiyor. Partinin gidip resmen yardım istemesi doğru olur mu hiç? İllahi Cephe komiteleri veya derneklerin gidip istemeleri mi gerekir? Nerede olursa olsun, her Kürt insanı, Kürt adı yaşatıldığı için şükretmesi gerekmez mi? Adımız, varlığımız tarihten bile silinmiyor muydu? Bunlar uğruna o kadar çok şehit verildi, bu bilinmek zorundadır! Ama halen de bazıları Avrupa'da yalan-dolan konuşabiliyor, hayret doğrusu! Geceler düzenliyor, bilmem parti-marti kuruyorlar... Bu ne yalancılık? Bu ne rezalet? Hem Avrupa'da olanların daha çok çalışması gerekmiyor mu? Çocuklarının yiyecek ve ihtiyaçlarından fazlasını mücadeleye aktarmaları gerekmiyor mu yani? Bu kadarı yiyeceğe, bu kadarı giyeceğe ve şu kadarı da dağlarımızdaki arkadaşlara demeleri gerekmiyor mu? Bir de şehit çocukları Fransa'dan gelecek yardımlara kalsalar zaten aklıktan göçüp giderler. Şehit çocukları sadece Almanya veya başka yerlerdekilere yardımlarına muhtaç olsalardı, halleri fenaydı. İyi ki şehit çocukları muhtaç değildir.

Soru: *Daha önceleri Avrupa'dakiler sadece ekonomik yar-*

dımlarda bulunsunlar yeterlidir deniliyordu. Ama bugün ülkedeki mücadele koşullarına göre hareket edersek, insanlarımızın sizce nasıl davranmaları gerekir?

Cevap: Eğer bu iş bana kalsaydı, şöyle yapardım: İki veya üç kişilik ailelerden birer kişi kazanır ülkeye yollardım. Eğer tek çocuklu aile olsa, onlardan da mali destek vermelerini isterdim. Çünkü ülkedeki direniş, vatan kavgası büyülmüştür. Vatan sana muhtaç, vatan seni de bekliyor. Vatanına destek olandan Allah da razı olsun. Salt sözde yardımcı olanın da yüzü her zaman karadır.

Soru: *Ülkede gerillalar nasıl savaşıyor, iyi savaşıyorlar mı?*

Cevap: Onlarla karşılaştığım her fırsatta aralarına aldıklarına çok dikkat etmeleri gerektiğini söyledim. *"Bazen deliler, ahmaklar, hatta MİT ihbarcıları aramıza girebiliyor... Bunlara dikkat etmeniz gerekiyor"* di-yordum. Bir gerilla grubu sorum-lusu bana şöyle demişti: *"Ana, dediklerinin tümü doğrudur, biz de bunları biliyoruz. Fakat biz onları iyi tanıyor ve düşmana karşı tutuyoruz. Nihayet onlar da insanımızdır. Onlara doğru yolu göstermeye çalışıyoruz. Yaptıklarının doğru olmadığını canlı örnekler göstererek onlara gerçekleri öğretmeye çalışıyoruz. Halkımız yoğunla tahribatlara maruz kalmış ve çokca yolunu şaşırmıştır. Bu nedenle, halktan yolu şaşıranlara da sahip çıkarız. Ne yapalım ana..., halkımız zavallı duruma düşürülmüştü. İnsanları bu durumdan kurtarmamız gerekiyor, zaten görevimiz de budur."*

Soru: *Serok APO'ya iletceğiniz bir isteğiniz var mı?*

Cevap: Allahıma bin şükürler olsun ki, oğlum Serok'un gösterdiği yolun şehidi oldu! Allah oğlunun ömrünü de Serok'a ihsan eylesin! Hepimiz o mutlu güne kavuşuruz inşallah! O gün ki, artık Kürt ve Kürdistan özgür-

dür! **Bozan** oğlumun gönlünde kalan muradına O'nun adına bari ben erseydim! Ben **Bozan**'ın annesi, Serok Apo'ya sonsuz selam ve sevgilerimi iletir, gözle-rinden hasretle öperim. **Bozan** Serok'un öğrencisiydi. Serok'un yanında ders ve talim gördü. Serok, **Bozan**'ı doğru bir yol ve dava için, namus ve şeref için hazırladı. Bunun için önce Allah'tan sonra Serok'tan memnunum. Oğlumu bu doğru yola, namus ve vatan yoluna koyduğu için ondan sonsuz derecede memnunum. İki çocuğum daha var. **Bozan**'ın adını doğacak çocuklarımıza vereceğiz elbette. **Bozan**'ın ülkemiz ve halkımız uğruna yaptıklarının bilincinde olanlar, daha şimdiden çocuklarına onun adını vermeye başladılar bile.

Serok ve cemaatine selamlarımı sunarım. Ülkemiz insanları şimdiye kadar ahmakça baş eğdiler. Misto-Koro (Mustafa Kemal -bn.) babalarımıymış gibi dizdiler besteleri ona. Fakat bugün artık kimin halkımızın başı olduğunu herkes öğrenmiştir! Keşke bir defa Serok'un sesini duysaydım, ne olurdu! Bozan mezardan kalkıp yanıma gelmiş olurdu o zaman! Daha dün kadar biz

Kürtler ve Kürtlüğümüz ölüydü. *"Kürt de neymiş?"* diyorlardı. Ama bugün Allah'ın ve Serok'un sayesinde adımız, kimliğimiz kabul görmüştür. Halkımız artık eski halk değildir... elini haksızlığı yıkmak için kaldırıyor... haksızlığa kalemiyle karşı koyuyor... haksızlığa karşı her şeyiyle direnıyor. Fakat halen hain ve kalbi kötüler aramızda dolaşabili-mekteler. Öyleyse, kurtuluşu sağlayana kadar çok çalışmalıyız. Bugün askerler köyümüze geldiğinde korkmaktadı. Bugün yolumuzu, bayrağımızı, Serok'umuzu tanıyoruz. Serok'umuzu tanıyor, kim olduğunu biliyoruz. Kürtler şimdiye kadar Atatürk'ün "himayesinde" değiller miydi? Kimdi bu Atatürk? Kimin çocuğu olduğu belli olmayan, onun bunun çocuğu biri... Şükür Allah'a ki bugün kendimizin himayesindeyiz.

Bir defasında Diyarbakır Cezaevi'ndeki tutukluları ziyarete gitmiştik. Mahkeme günüydü. Birisi gelip mahkemenin olmaya-cağını söyledi. Esirler, *"Türkçe konuşmayacağız... 'Kürt ve Kürdistan devletinin üyeleri sizin yerinizde olsaydı karşımızda ancak o zaman ifade verirdik"*

Irak'a kimyasal silah satımında...

Baştarafı 8. sayfada

kimyasal silah üretiyor ve bu konuda en çok Alman firmaları tarafından destekleniyor.

– Silahsızlanma Araştırma Merkezi SİPRI'nin raporlarına göre, süper güçlerin hemen hepsi Irak'a maddi destek sundu. Hatta bu listeye göre FAC 20.sırada. Başta SSCB, Fransa ve Çin geliyor. Ancak dağılım açısından FAC en başta yer alıyor. Yani tüm silah üretim fabrikalarında Alman teknisyenleri eğitim olarak faaliyet yürütüyor. Örneğin Irak'ın Askeri Araştırma Merkezi SAAD 16'ya bir zamanlar 38 Alman firması eğitmen göndermiş. Bu eğitmenler, tüm silah üretim tesislerinin-mühendis ve teknisyen olarak vazgeçilmez birer unsurları oldular.

– CIA'nın verdiği bilgilere göre, Mısırlı bir tüccar Almanya'da Irak'ın bakteriyel silah üretimi için hammadde alış verişini girişimlerinde bulundu. Irak, kimyasal silahların yanısıra bakteriyel silah üretimine ağırlık verdi. Çünkü bu silahlar, kimyasal silahlardan yüz kat daha etkilidir.

– Irak, özellikle mantar zehirlerinin peşinde. Çünkü bunlar, genetik müdahale sonucu tek taraflı kullanılabilir; yani kullanan güç, kendisini bu silahlara karşı iğnelerle koruyabiliyor. Bu tür zehirli maddeler, gerektiğinde çok sınırlı bir tarzda da kullanılabilir.

– Irak'a zehirli madde satışında en çok Alman firmaları katıldı. Josef Kühn isminde bir şahıs, Aşağı Saksonya bölgesinin Neustadt am Rüberberg kentinde bulunan bir firmanın Irak'a bu malzemeleri satmasına aracı oldu.

– Ancak bu konuda CIA'nın bilgisi dahi kıtmış, yani oldukça gizli bir tarzda yürütülüyor, Irak'ın bu konuda ne kadar ilerlediği tam olarak bilinmiyor.

– BND ve Federal Hükümet

bu tür silah ticareti hakkında ABD'den sürekli bilgi almasına rağmen fazla bir girişimde bulunmuyor. Örneğin SPD'nin silahlanma uzmanı Norbert Gansal'ın verdiği bilgilere göre, yılda 1000 kere somut bilgi veriliyor.

– FAC'nde her yıl 75.000 ihracat dilekçesi veriliyor. Bunları kontrol etmek mümkün olmadığı için kanun gereğince şüpheli durumlarda 'serbest ticaret' lehine karar alınması gerekiyor. Üstelik hem askeri hem de sivil amaçlar için kullanılabilecek malzemelere yönelik hiç bir engel yok. Ki kimyasal maddeler böyledir.

– Silah satımı konusunda FAC'nin önünde uluslararası engeller bulunduğu için silah satmanın diğer bir yöntemi, silahların ve hammaddelerin diğer bir NATO ülkesinde bulunan yavru firmalara satılması ve bunlar üzerinden aktarılmasıdır. Örneğin, F. Alman MBB firması, İspan-

demişler savcı ve hakimlere. Eğer bizler de esirlerin yaptığının yarısını yapmış olsaydık, Cizre ve Nusaybinliler'in yaptıklarının yarısını yapmış olsaydık, **Bozan, Davud ve Ekrem**'ler gibi Kürdistan şehitlerinin yolunda olsaydık, bugün Kürdistan çoktan kurtulmuş, düşman kahrolmuştu.

Dilo, Allah Serok'un yardım-cısı olsun! Üç kişiydiler, Türk devletine meydan okudular ve nihayet bizi yine Kürt yaptılar. Bizi ordulaştırdılar, Kürdistan'ı yaşattılar. Kültürümüz, müziğimiz de artık serbesttir. Yakalansak da, ölsek de ne yazar. Partimiz var, ordumuz var, savaşımız var. Sloganlarımız, mısralarımız, dizelerimiz Kürt ve Kürdistan içindir artık. Düşmana baş eğmek yok artık. Sıkıştığımızda Mahsum KORKMAZ Akademisi gibi kamplarımız var gidecek... Serok'umuza ulaşabiliyoruz. Avrupa'ya geleceğimize, ordumuz saflarına katılabiliriz. Bundan böyle Türk devletinin egemenliğinde yaşamayı kabul etmiyoruz, etmeyeceğiz!

* Bu söyleşi Kürtçe'den tercüme edilmiştir.

ya üzerinden Irak'a savaş helikopteri sattı. Milan-Hot ve Roland roketleri, Euromissile altında Alman-Fransız ortaklığı üzerinden satıldı. Iraklı subaylar, İran-Irak savaşı sırasında Almanlar tarafından uçaksavar roketlerinin kullanımı konusunda eğitildi. Kimyasal silah satımına ise, WET firmasının yanı sıra Karl Kolb ve Pilot Plant firmaları katıldı. Bu malzemelerin resmi olarak gübre üretimi için satıldığı bildirildi.

– Olay şimdi bu denli açığa çıktıktan sonra kovuşturmaya uğrayan WET firması, hemen iflas ettiğini ilan etti. Ayrıca kovuşturmayı yürüten Darmstadt savcılığı, araştırmalar sırasında her tarafta engellerle karşılaştığını bildirdi. Federal Ordu dahi bilgi vermeyi reddediyor, böylece de belge toplanamıyor.

– Geçen yıl H.H. firması Irak'a bazı özel metal tesisleri sattı. Araştırmalar sonucu bu metal tesisleri içinde Uranyum 235 maddesinin üretiminin mümkün olduğu ortaya çıktı. Uranyum 235 atom silahının temel maddesidir.

ÇGD ilk raporunu...

Baştarafı 10. sayfada

Olaydan sonra çeşitli çevrelerin öne sürdüğü 'katliami PKK yapmadı' savları gazeteciler köye serbestçe girmediği için netlik kazanmadı.

Bunun dışında bölgede artık gazeteciler, sadece olay bölgelerine değil, bölgede seyahat ederken bile güçlüklerle karşılaşılıyorlar. Daha önceleri kimlik kontrollerinde rahat olan gazeteciler, artık didik didik aranıyor, adeta 'neden Güneydoğu'ya geliyorsunuz' sorularıyla karşılaşılıyorlar.

Bölgede, halk arasında bir tedirginlik göze çarpıyor. Yurttaşlar özellikle sürgün işleminin yaygınlaştırılmasından korkuyorlar. Kent merkezlerinde, kasabalarda, köylerde olası sürgün

listeleri kulaktan kulağa yayılıyor. Şimdilik sadece memurların sürgünü gerçekten başlamış durumda.

Siyasi partilerde Cizre olayları ve kararnamelelerin çıkmasından sonra başlayan suskunluk sürüyor. Hatta, büyük umutlarla kurulan ve ilk başlarda doğudaki eski SHP'iler tarafından desteklenen HEP'de, artık ilgi görmüyor. SHP'nin prestijini kurtarmak amacıyla hazırladığı Kürt Raporu olumlu tepki almıyor.

Bunların yanısıra, bölgede yerli ve yabancı insan hakları savunucularının, parti gözlemcilerinin ve milliyetine bakılmaksızın tüm gazetecilerin seyahat ve haber alma özgürlüğü tehdit altında."

BERXWEDAN Abone fişi

Adı, Soyadı:
Adres:

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30

Almanya dışı:

DM 35

Abone hesap numarası:

Bfg.-Bonn

Konto Nr.: 1205242100

BLZ: 380 101 11

1 yıllık

Almanya içi:

DM 60

Almanya dışı:

DM 70

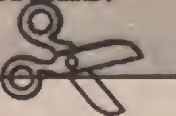
Yazışma adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 15 31

5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukardaki yazışma adresine gönderiniz.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £.
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Destpêk di rûpela dawî de lê siwar bûbû, bi tevayî hat rûxandin. Pêşmerge, destur nedan ku navgîna duwemin bikaribe xwe nêzîkî cihê şerî bike.

Koma ku bûye hedefa êrişê, komeka şerê taybetî bû. Weke dagirker ji dîbejin, ev kom, li gundan axiftinên "aşîyê" dikira.

Lê belê em gelê Kurd, gelekî baş dizanin, "aşîya" wan dihê çî wateyê. Li hemû êrdimên bakurê Kurdistanê, ji sala 1984'an vir ve, komên bi vê nolê hatine avakirin.

Ev kom diçin gundan, gundiyan dicivnin ser hevûdu, wan tehdît dikin, PKK û pêşmergeyan gunehbar û tewanbar dikin û ji gundiyan dixwazin ku bibin cerdevanên ceşş. Xebatên vê nolê karûbarên wan ên bingehi ne. Komên vê nolê pêşmergeyan diçin wan gundan, ku alikariyên aktif didin têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan.

Xebata van komên şerê taybetî, xebata timên xweser tewaw dikin. Gava timên xweser dixwazin bi terore bigihin armancên xwe, ev ji bi azîneyên nermiji dixwazin xwe bigihînin eyni armancan. Ev bikaranînkare ramyariya şekir û darê zorê ne, ku ji aliyê gelê me ev ramyarî gelekî baş dihê na-

derdorê dest bi operasyoneka berfirê kirine. Gava em li van operasyonan binêrin, eşkere dibe, ku subay hîna di destê pêşmergeyan de ye.

Di domana vê êrişê de pêşmergeyên me yê rizgariya netewî çî hundabûnekê nedane û lédan nexwarine. Herweha pêşmerge, dest danine ser gelek çekên serbazên dijmin ji.

Êrişeke pêşmergeyan çû ser avahiya hikumetê li navçeyê

QILABAN-ÇOLAMERG: Şeva 13'ê Tebaxê pêşmergeyên me yê rizgariya netewî, êrişeke bi rokêtan birin ser avahiya hikumetê ya li navenda navçeya Qilaban. Sê rokêt li avahiyê ketin. Avahî heya birekî pêwîst şewiti.

Sê polisên li pêşîya avahiyê nobedari dikiran, birindar ketin. Birinên polisan gelekî xedar in.

Pêşmerge dozerek û du navgînan rûxandin

EBEX û ELBAK-WAN: Roja 8'ê Tebaxê li ser rîya Ebex (Ozalp) û

bi rokêtan hilweşandin. Di şer de pêşmergeyên ARGK ên bi navên **Bêrivan**, **Seyda** û **Remzî** û gundiye welatparêzê bi nava **Abdî**, ku biryara li kêleka pêşmergeyan şerkinê dabû, şehid ketin. Miriyên ji nava rêzên dijmin çend kes in, hîna em agahdar nebûne. Piştî şer serbazên dagirkeran gelek gundi girtin. Xaniyê welatparêzêkî ji, yê bi navê Şexoyê Emikê, dan ber agirî û şewitandin. Herweha dest ji danin ser biqasî 50 milyon lîrê vi welatparêzî, ku diravên wî di xênî de bûn.

Mayîna pêşmergeyan panzêreke leşkerî firand

SÊRT: Roja 6'ê Tebaxê pêşmerge mayinan vedan ser rîya gundê Çêlikan. Panzêreke leşkerî ji ser mayînekê derbas bû. Bi peqîna mayîne panzêrî fîrî baniyan. Panzêra ji ser mayîne derbas bûbû, bi tevayî şewiti û rûxi. Serleşkerêk û çar serbazên di panzêre de bi xedari birindar ketin. Dagirker wan, bi ambulansan birin nexweşxaneyê bajarê Sêrtê. Heya niha hîna em agahdar nebûne, ka ev serbazên dijmin mirine yan ne.

ya dijmin eşkere û şîrove kirin. Ji gundiyan xwestin, ku nebin navgîna vê ramyarîyê.

Piştî çalakîyê serbazên dagirkeran ji hatin gund. Neh "parêzkarên" dest li ser çekên wan hatibû danin, girtin. Weke nûçeyên ji êrdimê digihin me, kesên ku dest li ser çekên wan hatiye danin, disa standina çekan napejirînin û gundi li ber xwe didin. Lê hinekan ji, hejmareka gelekî kêmtir, disa çekên dijmin standine.

Li dora gundê Payî navçeya Xizxêrê herweha hinde şerên çekdari ji, di navbera pêşmergeyên ARGK û yekeniye dijmin de çêbûne. Ev şer cih bi cih rojek û nivê domane. Di van şeran de du polisên girêdayê komên taybetî hatine kuştin û pênc ji bi xedari birindar ketine. Dagirker, hejmara kuştîyên ji nava rêzên xwe yê di vî şerî de veşartî hiştin, lê hejmara kuştîyên ji pêşmergeyan çar dan bihiştandin. Lê weke nûçeyên ji êrdimê û cihê şeran gihane me, eşkere dibe ku ev daxweyaniya dijmin ne rast e û di şer de tenê pêşmergeyek şehid ketiye. Di van şeran de herweha zarokêk ji bûye hedefê berikên komên xweser û hatiye kuştin. Welatparêz ji êrdimê agahî gihandin me, ku xebatên pêş-

Motkan, yekeniye HRK livbaziye rêzbirêz ên tolehildanê pêkhanin. Paşê, ji bo demekê, xebatên me yê rizgariya netewî li vê derdorê hatibûn rawestandin.

Lê niha ARGK disa xwe li vê derdorê bi cih kiriye. Lédanên dijwar li dagirkeran û li hevxebatkarên wan dixe. Ev ji xwehdanên sar ji eniya û patika wan dihêne xwarê. Dagirker ji Xizxêr, mîna xeteki di navbera êrdimên Botan û Xerzanê de dizanin, lewma pêwîstiya ku serê xwe didin Xizxêrê. Xebateka pêşmergeyan a li derdorên Xizxêr û Motkan bi cih bûye be, dihê wê maneyê, ku pilanên dorpeçana Botanê yê dijmin di avê de çûne û wê biçin.

Civîneka gundan û livbaziya cezakirî ya pêşmergeyan

ARICAK-MAZRA: Şeva 11'ê Tebaxê, pêşmergeyên me yê rizgariya netewî çûn gundê Çavuşdere navçeya Aricakê. Civîneka mezin û berfireh li gund pêkhanin. Pêşmerge herweha keyê gund ji pişange kirin, ku li gund sixurî dikir. Keyê gund dixwest "parêzkariya" lu gund ji pêş ve bibe. Herweha bikarhanina "parêzkariyê" ya dijmin ji hate pişange kirin.

Civînen li gundan, ji wê xebatê birek in, ji xebata afirandîna rêxistinên gundan a bi destê pêşmergeyan û tevgera paqijkirina gundan ji hevxebatkarên dijmin. Ev xebat ji bikarhanîneke berfireh û tund e. Hema hema li çar aliyên bakurê Kurdistanê civînen vê nolê çêdibin. Lê ev livbazi û xebat gelekî kêmtir xwe dispêrin weşan û rojnameyan. Lê belê civînen li gundan ji şeweyên livbaziye pêşkêşî ne û gelekî pêwîst û bi naverok in. Bîrek in ji xebatên pêşmergeyî. Li gundên ey xebatên ramyarî yê pêşmergeyan çêdibin, otorîteya dijmin belav dibe. Li şûna otorîteya dijmin, otorîteya rizgariya netewî bi rîya **Komên Gel** avadike.

Li navenda bajêr sixurekî sergardiyan hate cezakirin

CIZÎRA BOTAN: Komeke pêşmergeyên ARGK, şeva 7'ê Tebaxê, li navenda bajarê Cizîra Botan, sergardiyanê girtigeha Cizîrê yê bi navê Mehmet Atak, li pêşîya xaniyê wî, wî da ber berikan û bi mirinê cezakir. Bêbextê hatî cezakirin, bi xebatên xwe yê sixurî (ajani) li Cizîrê bi nav û deng bû. Mehmet Atak ne tenê nobedari û gardiyaniya girtigehê dikir, herweha di girtigehê de şikenceyan ji çêdikir, girtiyan û mirovên girtiyan bi bartilê dişêland, tevli operasyonên dagirkeran dibû, welatparêzan dida girtin, di navbera serleşkerên artêşa dagirkeran de diçû û dihat û bi vî rîyê ji bartilên mezin ji welatparêzan digirt.

Bi vî livbaziye, otorîteya ARGK li navenda bajarê Cizîra Botan li ser girsên bajari bêhtir hate tekûz û xurtkirin.

Çekên çar "parêzkarên" din jî hatin standin

GUMGUM-MÛŞ: Roja 3'ê Tebaxê li qopaniya Çaylar navçeya Gumgumê (Warto), pêşmergeyên me yê rizgariya netewî, dest danin ser çekên çar "parêzkarên" gundan. Berî niha ji pêşmerge li gundên navçeya Gumgumê dest danibûn ser çekên "parêzkarên." Ev bûyer tev şanî me dikin, ku li derdorên navçeya Gumgumê otorîteya pêşmergeyên ARGK, her diçe xurttir dibe, hejmara cerdevanan ji gelekî kêmtir bûye û edî kêmtir kes çekên dijmin distinin.

sîn. Komên taybetî yê vê nolê hinde xwixwar û hov in, weke ku mirov nekaribe bawer bike. Da bizanibin û derêxin holê, ka pêşmerge hatine gund an ne, jinên pêşmergeyan didin ber muayeneyên nemirovî. Miftiyên di van koman de ji, ol dikin navgîna di destê xwe de û bangêşîya faşîst û dagirkeriyê birêvedibin.

Ma fê kesên xebatê ji bo armanceka hevqasî hov û dirinde ya dagirkeriyê birêvedibin, tenê û tenê mirin e. Pêşmerge ji, bi êrişa xwe cezaya ku mafkiribû, da vê komê.

ARGK bi êrişa xwe yekeniyeke dagirkeran belav kir

GIRGÊ AMO (SILOPYA): Roja 2'ê Tebaxê pêşmergeyên ARGK êrişekê birin ser gundê Hesenan, ku dikeve kendal û dêmênên Çiyayê Cûdi. Êriş rastûrast çû ser qereqoleka dijmin. Di vê êrişê de rokêt ji hatin bikarhanin. Avahiya qereqolê bi tevayî hate hilweşandin. Di vê êrişê de yekeniyeke dijmin bi tevayî hate têkbirin û belavkirin. Di vê êrişê de sê serbaz hatin kuştin 13 ji birindar ketin. Weke nûçeyên me ji welatparêzan girtine, ku ew ji ji pêşmergeyên li derdorê girtine, eşkere dibe ku serleşkerê yekeniya dijminê e subay ketiye destê pêşmergeyan. Li ser encama vî subayî hîna çî agahî negihane me. Dagirker, piştî êrişa pêşmergeyan, li

Elbakê (Başkale) li nêzîkî gundê bi navê Turan pêşmerge avêtin ser şantiya çekirîna rîyan. Dozerek û du navgînan dan ber agirî û rûxandin. Dagirker, da bikaribin li hemberê xebatên pêşmergeyan xwe rabigirin, li êrdimê gelek rîyên bi armancên leşkerî çêdikin. Rîyên çêdikin tev ji bo karên leşkerî bikardihênin.

Pêşmerge, bi karkerên li şantiyê re ji peyivin, ku hejmara wan hindik bû. Ji karkeran re gotin, ku livbazi ne li diji wan, li diji dagirkerên Tirk e.

Di şerê li gundê Dehşîkê de sê şervanên ARGK û gundiye kî welatparêz şehîd ketin

KOSAR-MÊRDÎN: Komeke pêşmergeyên ARGK a ji çar kesan, ku li derdorên navçeya Kosarê (Kiziltepe) xebatan birêvedibir, di encama giliyekê de, li gundê Dehşîkê ji aliyê yekeniye dagirkeran ve hate zivirandin. Komên xweser ji tevli vî livbaziya dorpeçanê bûn. Roja 1'ê Tebaxê dora saet sisîyan, serê beyanê, şer destpêkir. Biqasî sê saetan doma. Pêşmergeyên hatibûn dorpeçandin, li hemberê êrişa dijmin bi dirûşmeyên serfiraziye heya berika xwe ya dawî bi mîrxasî li ber xwe dan.

Dagirker di êrişa xwe de rokêtan ji bikarhanin. Xaniyê ku pêşmerge lê bûn,

Li ser rîya gundên Gurzuvan û Mexesê mayîna pêşmergeyan

BERWARÎ-SÊRT: Roja 8'ê Tebaxê kerwanekî leşkerî yê dijmin ji navçeya Berwarî derket. Navgîna kerwanê ya pêşmergeyan, li ser rîya gundên Gurzuvan û Mexesê ji ser mayînekê derbas bû, ku pêşmergeyan vedabû. Lê heyî niha em agahdarî encamên vê bûyerê hîna nebûne.

Gundek din ji cerdevanan hate paqijkirin

XIZXÊR-SÊRT: Roja 2'ê Tebaxê pêşmergeyên ARGK êrişekê birin ser "parêzkarên" gundê Mercê navçeya Xizxêrê (Şîrvan). Dest danin ser çekên neh "parêzkarên" li gund, ku hejmara wan bi tevayî deh kes e. "Parêzkarê" dest li ser çeka wî nehatiye danin, di domana êrişa pêşmergeyan de ne li gund bû. "Parêzkarên" dest li ser çekên wan hatiye danin, li hemberê pêşmergeyan li ber xwe nedan. Gotin, ku nedixwestin çekan bistin, lê dagirkeran bi kotekê çekan xistine destên wan. Gava sund xwarin, ku disa çekên dijmin nastin, pêşmerge ji serî nedan çî livbaziyeke cezakirî.

Pêşmerge di nava gund de civînekê ji pêkhanin. Ramyariya "parêzkariyê"

mergeyan li gundên Xizxêrê her diçe zêdetir dibin û "parêzkarên" li derdorên navçeyê kom bi kom çekên dijmin ji destên xwe dihavêjin. Lewma dagirker ji ber vî pêşveçûnê ketine nava tîrseke mezin û lewma ji li dûv hevûdu daxweyaniyên weke "... hevqasî pêşmerge hatin kuştin" didin belav kirin.

Weke dihê zanin, di sala 1983'an de komên me yê rizgariya netewî li derdorên navçeya Xizxêrê xwe bi cih kiribûn. Di mîjûya 15'ê Tebaxê 1984'an de komeke HRK (Hêzên Rizgariya Kurdistan) a piçûk di bin serleşkeriya hevrêyên **Ramazan KAPLAN** û **Abdulkadir BÎÇÎM** avêtibû ser navenda navçeya Xizxêrê. Paşê li vî derdorê çalakîyên berfireh û tund bibûn karên rojane. Li Xizxêrê rêhevalên **Ali UGUR** û **Veli YAŞAR** ji xebatê kirine û ev serleşkerên me yê mezin, di nava gelê êrdimê û rêxistinên rizgariya netewî de girêdanên nekaribin werin lerizandin danibûn. Di mehên zivistan û bihara sala 1985'an de ji ber giliya xayîne bi navê **Remê Şêrikê Hurmizî** û xayintiya **Ali Ozansoy**, li êrdimê hinde şerên rêzbirêz çêbûn. Di van şeran de **Ramazan KAPLAN**, **Ali UGUR**, **M. Sait YILDIRIM**, **Ekrem GUNDUZ**, **Ahmet AYDIN** û **Abdulkadir BÎÇÎM** şehid ketin. Di nava wan de rêhevalê **Sabri OK** ji, çend şoreşger, birindar ketin destê dijmin.

Di sala 1985'an de li Xizxêr û

Daweyên li hemberê welatparêzan didomin

Daweyên li hemberê welatparêzan didomin

SÊRT û ÊLIH: Ji destpêka nivê meha Tirmehê pêve, li bajarê Êlihê (Batman) hinde welatparêz hatibûn girtin. Mehkemeya 17 kesên ji wan, roja 8’ê Tebaxê li bajarê Sêrtê çêbû. Di celseya yekemin a dadgehê de, bili welatparêzê bi navê Siddîk Tan, 16 welatparêzên din hatin berdan. Ji bo girti hiştina Siddîk Tan, çî derfeteke gunehkar kirinê di destê dagirkeran de nebû û nekarin “suceka” wî şanî bikin an jî bi lêv bikin. Advokat û welatparêzên hatine berdan, gotin, ku hemû girtin dilxwazî bûn; jî ber ku Siddîk Tan bavê şehidekiye wî berne-dan. Dagirker li hemberê wî xwedî rik û hêrs in. Hemû welatperwerên hatine berdan, gotin, ku di dirêjahiya hefteyekê de rasti şikenceyan bûne, birçî hatine hiştin û bi berdewamî rûberê livên nizm bûne.

Artêşa dagirkeran şewitandina gundan didomîne

DIH, ŞIRNEX, BERWARÎ û ŞAX: Roja 29’ê Tirmehê li dora gundê Gurzuwan navçeya Berwarî pêşmerge, kerwanekî dijmin tevli serbazên di navginan de tunekiribûn. Piştî dawî bûna şerî, dagirker destpêkiribûn, ku berê xwe bidin gundên derdorê. Weke nûçeyên gihane me, gundên bi navê Ilisu, Înceler, Hol û Kal hatine valakirin û sohtandin.

Yekeniyên artêşa dagirkeran li Şir-nexê jî pênc zivingên gundê Avyanê valakirine û dane ber agirî. Zivinga Girê Siran û du zivingên din ên gundê Torkizê jî, ku dikeve ser rîya Şirnex û Dihê (Eruh), bi tevayî şewitandine.

Li navçeya Dihê jî deverê daristanî yê li dora Çiyayê Reş (Çiyayê Şex Emer) û zevî, dehl û beqxeyên gun-diyan jî aliyê hêzên artêşa dagirkeran hatine şewitandin.

Herweha agahî gihan me, ku li der-dorên navçeya Qilaban (Uludere) jî dagirker, gelek gundan şewitandine.

Gundên Şaxê yên bi navên Govkan, Alêkan û Kelakê jî hatine valaki-rin. Govkan bi tevayî hatiye valakirin. Li Alêkan çend mal mane û li Kelakê jî tenê 150 mirov mane.

Komên xweser zarokekî 13 salî kuştin

XEBÛR-GIRGÊ AMO: Şerê tay-betî yê dagirkeriyê li Kurdistanê li teviya hovîtiya xwe didome. Ki der-keve pêşiya dijmin, jin-zarî û jî kijan temenî be, tenê gava Kurd be, dihê kuştin. Dijmin hema dixwaze hemû jindarên li Kurdistanê tune bike.

Niha xelekeke nuh tevli kirinên dijmin bû. Faruk Aktugê 13 salî jî aliyê komên xweser ên dagirkeran hate kuştin.

Faruk Aktug zarokekî dibistana bingehin bû. Lê wî xebat dikir, da keda xwe tevli debarîya malbata xwe bike, jî ber ku hemû dewlemendiyên welatê wî jî aliyê dagirkeran talan bûne. Bi wî temenê xwe yê piçûk dixebitî; lewma jî ew, herweha miro-veki mezin bû.

Roja 5’ê Tebaxê, kesên li ser Pira Xeburê bûn, pira ku tixûbe di navbera başûr û bakurê Kurdistanê de dixize, ditin ku komên xweser ên nêçirvanên mirovan in, reşandin ser zarokên li ser pirê hêk û nan difirotin rêwiyan. Faruk Aktug jî di nava van zarokan de bû. Zarokên din revin û karin xwe rizgar bikin. Lê Faruk hate kuştin. Du zarokên jî ber qirkirina komên xweser reviyabûn, derbasî axa başûre Kurdis-tanê bûn. Heya niha jî, çî agahiyek li ser herduyan nehatiye bihistin.

Bavê Faruk Aktug ê bi navê Haci bi nameyeka gilîyê seri da sawciyê Girgê

Amo (Silopya). Xwest ku daweyek li diji xwinxarên kurrê wî kuştine, were vekirin.

Weke dihê biran, di domana seri-hildana me ya geli de, di biharê de jî, li Cizîra Botan Abidin TUNCER’ê 11 salî jî aliyê dagirkeran hatibû kuştin. Hingê serbazên dijmin panzêrên xwe ajotibûn ser gel û pêl Abidin jî ki-ribûn û wî bi perçiqandini kuştibûn.

Artêşa Tirk a dagîrker dîsa li Kurdistanê mirovên bêguneh kuşt

GÊWER-ÇOLAMERG: Roja 6’ê Tebaxê ajansên nûçeyan û radyoyên Tir-kan, li ser bingeha daxweyaniyeka “Wa-liyê Rewşa Şitandî” Hayri Kozakçioğ-lu, dan bihistandin, ku li dora gundê Klora Jorî navçeya Gêwerê, heft “te-rorist” di şer de hatine kuştin û yek jî birindar hatiyê girtin. Li gora nûçe-yan ev, bersîva banga hêzên parastinê yên xwe-bi- dest-dayinê nedabûn û lew-ma di şerê derketi de hatibûn kuştin.

Roja 9’ê Tebaxê jî rojnameyên Tir-kan bûyerê li gora daxweyaniyên Hay-ri Kozakçioğlu weşandin. Hiç hewce ji neditin ku pirsyariyekê bikin û he-rin cihê bûyerê jî. Bûyerê weke “şere-ki” û yên hatine kuştin jî weke “enda-mên PKK” dan belavkirin.

Rojnameya “Milliyet” (9’ê Teba-xê) weha nivisand, “Heft endamên PKK miri hatin girtin.” Rojnameya “Tercuman” (9’ê Tebaxê), “Heft te-rorist ên PKK ku xwe nedan dest miri hatin girtin û yek jî sax hate girtin” nivisandibû. Herweha rojnameyan ni-visandin, ku di encama şerê derketi de, “Du rokêtavêt û heşt çekên dirêj tevli 24 berikan, 58 narinçokên des-tan û gelek berik ketine destan.”

Lê belê bûyer, bi tevayî li çewta daxweyaniyên berpirsiyarên dewleta

Tirk û nûçeyên rojnameyên wan e. Kesên hatine kuştin ne endamên PKK ne û ne jî pêşmerge ne. Kesên hatine kuştin gundiyeên sivil in. Bûyer jî ne şer û pozberiyek e. Banga “xwe bidin dest” jî li ci kesi nehatiye kirin. Bûyer qirkirineke hov bi xwe ye. Tenê yek jî, jî gundiyeên hatine kuştin, ne çekdar bû. Piştî ku gundi hatine kuştin, dijmin her yek du çek daniye ser cesedên wan.

Ev qirkirin weha çêbûye: Heş gun-di, ku bazirganên ajelan (heywanan) û tev ji eşîra Guyl navçeya Qilaban bûn, xwe bi firotin û kirrina ajelan mijûl dikiran. Wê rojê çübûn gundê Klora Jorî navçeya Gêwerê, ku bûyer jî li wir çêbûye. Serekê eşîra Dirri İdris Oren deyndarê van gundiyan bû. Ev kes, diçe lihevhatinekê bi serleşke-rên artêşa dagirkeran ên li êrdimê re çêdike. Heşt gundi, li derveyî gund li benda bêbextî mabûn. Serbazên dij-min dora wan dipêçin. Bi yekcarê wan didin ber barana berikan. Çar jî gundiyan di cih de dimirin. Ji çar gundiyeên xedar birindar sisê jî di rê de dihên kuştin, gava bi hiceta wan bibin nexweşxaneyê, wan dibiran.

Navên gundiyeên em navên wan dizinin ev in:

- Salih URUN, kurrê Mahmut, sala 1965’an jî dayika xwe bûye, jî gundê Kel Hesnan navçeya Qilaban.
- Mahmut URUN, kurrê Fettah, sala 1955’an jî dayika xwe bûye, jî gundê Kel Hesnan navçeya Qilaban.
- Omer URUN, sala 1965’an jî dayika xwe bûye, jî gundê Kel Hes-nan navçeya Qilaban.
- Omer UZEGİ, kurrê Ahmet, sala 1955’an jî dayika xwe bûye, jî gundê Ziravikê navçeya Qilaban.
- Sadik YAKUT, kurrê Salih, sa-la 1955’an jî dayika xwe bûye, jî qopaniya Krorê navçeya Qilaban.

Bîlançooya şerê ARGK a salekê 15 Tebax 1989 - 15 Tebax 1990

Şerê têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan ê çekdarî di pêşengiya ARGK de şeş salê xwe li şûn hişt û dest bi şerê sala heftan kir.

Di vê sala dawiyê de li ser bingeha serkeftinên pêşmergeyî, serhildanên êrdlmi jî xwe dan şanî kirin. Gelê Kurdistanê jî bo daxwazên netewî û demokratîkî dakete şeqeman û dest bi xwepêşdanan kir. Dagirkerîya Tirkan û terora wê hatin protesto kirin. Gelê me xwedî li berxwedana şehîdên têkoşîna rizgariya netewî derket û şehîdên xwe kire ala têkoşîn û serhildanê.

Di encama serhildana gelî de gelek ciwanên Kurd xwe gihandin ARGK. Şerê rizgariya netewî yê çekdarî tenê bi Botanê bi tixûb nema û xwe dagerand teviya bakurê Kurdistanê. Pêşmerge bi fîrêhî alîkariya gelê me girtin. Pêşemîn li Botanê serpirîştî kete destê ARGK, dijmin kontrola xwe bi tevayî hunda kir.

Dagirkerîya Tirkan di vê salê de ji ber lengezarîya xwe pêşemîn berê xwe da gelê me yê sivil û çekên kîmî bikarhanî. Cendekên şe-hîdan neda malbatên wan û bi komî kire goristanên jî çalan.

Roja 9’ê Nisanê li dijî serhildana gelî derbeyeka sivil çêbû û biryarnameya bi hejlmara 413’an hate danezane kirin. Armanca biryarnameyê zuwakirina bingeha olvakî ya pêşmergeyan e. Ji bo Kurdistan jî dinê re girfî bîmîne, armancên sansûrê, qedexekirina xwepêşdanan û koçberkirinê bûn naveroka biryarnameyê.

Lê gava dagirker dîsa nekarîn pêşiya pêşveçûnan bigirin, êdî nezanîn çî bikin û roja 30’ê Tîmehê Serêkwezîrê Tirkîyê Yıldırım Akbulut weha got, *“Ez li vir danezane dikim, li Tirkîyê Kurd tune ne, tenê Tirk hene. Her kesekî li ser vê axê Tirk e û her kesek mecbûre bibe Tirk.”* Carek din baş derket holê, ka kîjan lojîk serî dide azîneyên mafên mirovan birîndar dikin. Di encama vî mejlîyê gemar de, di meha Hezîranê de li gundê Gêrê 27 mirovên me yên gundî bi hovîî hatin qirkirin. Lê plr eşkere bûye; dewleta Tirk bi vê ramyarîya xwe nikare tişteki bike û gelê Kurdistanê jî xwe li dora PKK civandiye û şer dike.

Niha, gava em bîlançooya şerê salekê deynin pêşiya xwendeka-rên xwe, çêfir wê were dîtin, di vê salê de çî bi serê dewleta Tirk hatiye û ARGK xwe gihandiye kîjan gehînekê. Bîlançooya livbaziyên û şerê salekê bi kurrî ev e:

Livbaziyên çekdarî: 36 sabotaj (êrîşên herifandinê), 71 êrîş û seravêtin, 122 pozberî û şer, 33 daf û kemîn, 10 êrîşên ser bajaran, 17 serhildan û 25 çalakiyên encamên wan ne diyar in.

Kuştiyên jî dijmin: 44 serleşker, 763 serbaz, 236 endamên komên taybetî, 236 polis û berdestên dewletê, 173 cerdevan û 49 sîxur.

Zerarên dijmin ên darîngî: 30 navgîn, 4 frên, 9 helîkopter, bêhtîrî 20 panzêr û CMS, 21 dibistan û 45 avahiyên fermî hatin rûxandin.

Li hemberê van lêdanên dijmin xwarî, jî ARGK jî 126 têkoşer şehîd ketin û 22 birîndar ketin destê dijlmîn.

Piştî qirkirinê, berpirsiyarên leşke-ri yên li Gêwerê agahî li ser kesbûna yên hatine kuştin jî sawciyê Qilaban xwestine. Bersîva sawcî weha bûye; “Kesên hatine kuştin û yê birindar, yek jî ne endamê PKK ne. Tenê yek jî ne mehkum e. Tev ticarên heywanan in û bi vî kari xwe mijûl dikin.”

Xwediyên, gundiyeên Kurd ên bê-guneh ku hatine kuştin, diçin navçeya Gêwerê û jî sawcî û berpirsiyarên leşkerî cesedan dixwazin. Ji ber ku berpirsiyarên dagirkeran ditirsiyan ku wê rasti ronahi bibin, cesedan nadin û wan li cihê bûyerê binax dikin.

Weke agahiyên gihane me piştî ku gundi hatine kuştin, serbazên dagirke-ran wan li paşiya mekineyan girêdane û kişkişandine. Laşên wan perçebûne û dagirker laşên wan kirine xwarina kuçikan. Paşê wan dane axê. Herwe-ha hinek jî dibêjin, ku gundi bi saxî hatine girtin û paşê di qîşleya leşkerî de, bi şikenceyan hatine kuştin

Merivên wan, jî bo standîna cese-dan, li navçeya Gêwerê xwepêşdane-kê çekirin û kirina dewleta Tirk bi dijwari protesto kirin.

Sala heftemîn a Hilpişkîna 15’ê Tebaxê pîroz be!

Di sala şeşemîn a 15’ê Tebaxê de gelê Kurd bi rihê berxwedana 15’ê Tebaxê serî hilda. Di vê salê de jî pêşmergeyên ARGK, jî her salê bêhtir şere çekdari pêşvebirin. Partizanên ARGK ne tenê li gundan, li bajaran jî dengê hebûn û çekên xwe dan bihistandin. Rêberîya serihildanan kirin. Livbaziyên ARGK ên li çar hêlên Kurdistanê, xizmeta hişyarbûn û rêk-xistîniya gelê me kirin. Di vê salê de jî bi sedan serleşker û serbazên Tirkên dagirker, bi sedan xiniz û sîxurên wan hatin cezakirin. Di kesbûna pêş-mergeyên ARGK de, berxwedêrî, qehremanî û mêrxasî, di dil û rihê gelê me de hat çandin. Bi vê bir, bawerî û rihî zaro, jin, mêr, kal û xortên Kurdan êrişan birin ser dijmin. Gelê me, bi çavê dijminahiyê li berpirsiya-rên dagirkeran nêrî û çî keysekê neda wan. Îro li Kurdistanê, hemû berpir-siyarên dewleta Tirk, hemû xiniz, sîxur û welatfiroşên jî nava netewê me di **nava xof û tîrê de digevizin, Axa welatê me, li wan bûye girtîgeh û zindan.** Li ser axa Kurdistanê mafê jiyane jî xwesparî û xiniziyê re nemaye.

Welatparêzno, hevalno!

Baş dihê zanin, ku dagirkerên Tirk bi alikarî û hevkarîya hêzên imper-yalist, welatfiroş û xinizên jî nava rêzên netewa me, xwe diparêzin û he-bûna xwe berdewam dikin. Li hemberê bilindbûn û serkeftinên şerê gel, serî didin hemû leystikan û hemû rîyan diceribinin. Li diji vî dijminê xe-dar û xwinrij, gelê me mecbûre ku pir xwinê birijine. Doza şoreşê, li we-latê me bi şerê çekdari, bi berxwedanê û bi xwinrijandinê digihije armanca xwe. Bila baş were zanin, ku rijandina xwina her şehidekî me, dara ser-xwebûnê avdide. Di sala şeşemîn de jî ARGK, gelek pêşmergeyên xwe yên qehreman û mêrxas şehîd da û hina jî dide. Lê gelê me jî, jî her salê bêhtir xwedî li şehîdên xwe derdikeve û derket, di rîya şehîdên xwe de me-şîya. Şerê ARGK rîya rast şanî gelê me kiriye û rîya rast îspat kiriye. Şerê çend salan, şexsiyeta dirust li welatê me îspat kiriye; fîdekari û qehremanî bi gelê me, mirovatî bi mirovan daye famkirin. Belê, ew axa ku bost bi bost, gav bi gav bi xwina şehîdan hatiye sorkirin, pêwiste serfiraz û rizgar jî bi-be, pêwiste em di rîya pêşmergeyên ARGK de, di rîya şehîdan de bimeşin.

Bê şik, em hemû dizanin, ku hêzên imperyalist li diji şerê me yê çekdari ne. Lew ew, jî şerê gelê me ditirsin. Ew rind dizanin, ku milletekî mina gelê me yê bindest û kole, tenê bi şerê çekdari rizgar dibe. Daweya ku Almanyâ imperyalist li diji Partiya me vekiriye, birekî vê rastiyê ye. Di vê daweyê de jî ew, pirtirin dixebitin, ku şerê me yê çekdari bi “teroristiyê” bidin şanikirin û bi nav bikin. Daxwaza dilê wan, pirsyarkirina şerê me yê çekdari ye. Pikolî û xebatên wan ên reşkirinê didin îspatkirin, ku divê gelê Kurd jî bo xurtkirin û serkeftina ARGK pir fîdekariyan bide şanikirin.

Sala heftemîn a Hilpişkîna 15’ê Tebaxê li welatê me, bi livbaziyên pir mezin dihê pirozkirin. Partiya me jî, bi Konferansa xwe ya Netewîya Du-wemin, vê sala têkoşîna xwe ya nuh, pirozdike. Hêviya me eve, ku di salên li pêşiya me de ARGK, axa welatê me perçe perçe rizgar bike û em bi no-lekî serfirazî van rojan pîroz bikin. Ji bo pirozkirina sala heftemîn a 15’ê Tebaxê li derveyî welat, li Ewropayê jî, kombûn û yekbûna gelê me dibe himêkî mezin. Em, bi rihê 15’ê Tebaxê, silava xwe li we hemû welatparêz û demokratan dikin û vê roja we pîroz dikin. Em vê bawerîya xwe dihênin zimên: Di sala li pêşiya me de, jî Ewropayê jî, bi hezaran xortên Kurd wê vegerin welat û di nava rêzên ARGK de cihên xwe bigirin. Disa, pêwiste jî salên buhuri bêhtir û xurttir rêkxistîniya ERNK pêşvehere û hemû karên me, hemû xebatên me bikevin bin xizmeta şerê gelê me.

Çendê ARGK pêşvehere, şerê ARGK bilind û xurt bibe, hindê jî ho-vitî, pikolî, provokasyon, zîlm û zora hêzên dagirker û imperyalistan, be-tal dibin û dihên perçiqandin.

Sala heftemîn a 15’ê Tebaxê, pîroz be jî bo Serok APO, jî bo pêşmer-geyên ARGK, jî bo hemû rêhevalên li der û zindanan, jî bo hemû welat-parêzên Kurdistan!

- Her tişt jî bo pêşveçûn û serfiraziya ARGK!**
- Her tişt jî bo Kurdistaneka serbixwe û aza!**
- Bijî Serok APO!**
- Bijîn PKK, ERNK û ARGK!**

Girtiyên Daweya PKK li Almanyâ Rojava

PKK berpirsiyarê mirovatiya li Kurdistanê li ber xwe dide ye

Ji vê hejmarê rojnameya me Berxwedan pêve, emê rêze-nivîsekê biweşînin. Ev nivîs axiftina Hasan Hayrî Guler e, ku roja 7'ê Çilê 1990'an di dadgeha Düsseldorfê de li Almaniya Rojava pêşkêş kiriye.

Weke dihe zanîn, Hasan Hayrî Guler yek ji politikvanên Kurd ê di daweya PKK de ye û li pêşberê dadgehê axiftinê xwe bi Kurdî dike. Ji bo xwendevanên me bêhtir agahdarî vê daweyê bibin, me axiftina şoreşgerê di Hasan Hayrî Guler anî nav rûpelên rojnameya xwe, ku di hejmarên pêşîn de jî wê berdewam bike.

Di vê dadgehê de du hêz hatine hemberê hevûdu. Hêzek imperyalizma Almaniya Rojava ye, hêzek ji di kesbûna PKK de têkoşîna rizgariya netewî ya Kurdistanê ye. Armancên PKK û me endam û dilxwazên PKK, dihen zanin. Em, li ser xaka Kurdistanê, dixwazin bibin birek ji mirovatiya cihanê ya aza. Têkoşîna me li diji dagirkeri û kedxwariyê, li diji bindestî û zordariyê ye. Hêzên dagirker û imperyalist ji dixwazin, herdemê me-jokdarî û zordestiya wan berdewam bike û her bimine. Ji bo vê armanca xwe ya dagirkeri û imperyalistiyê, mafê pikoliya li ser gelê me yê bindest ji xwe re "dadi" dibinin û dizanin. Li gora berjewendiyên xwe ew, tevgera rizgariya netewa Kurdistan a şoreşger, ji xwe re bi her rengi bi nav dikin, dinirxinin û didin naskirin.

Hêzên ku berjewendiyên wan ne yek in, ne weke hev in û cuda ne, bûyeran ji ne yek, ne weke hev û ji hevûdu cuda dibinin, dinirxinin û dizanin. Lê biryara rast, biryara dirokî ya mirovatiyê ye. Dirok, herdemê rasti û nerastiyan derdixine ronahiyê. Di vê demê de êdî diroka mirovatiyê mejokdari, pikoli, zordestî, zilm û zorê nema dipejirine. Hêzên li ser vê bingehê dixwazin jiyan xwe ya paşverû bidominin, li pêşberê diroka mirovatiya pêşverû li erdê dikevin û nerastiya wan zelal dibe. Ji aliyê din, hêzên li hemberê dagirkeriyê, mejokdariyê, pikolivani û zilmê ditêkoşin û şerê xwe dihajon, li pêşiya mirovatiyê bi nîrx û giranbuhatir dibin û rastiya wan ji, ji aliyê diroka mirovatiyê baş dihe ditin.

Li gora zagonên dewleta Tirk a dagirker, mirovê bi zimanê Kurdî bipeyive gunehbar e û divê cezayên giran bistine. Disa, li gora dagirkerên Tirk, kesê xwedî li hebûna netewiya xwe derkeve, "gunehbar" û "terorist" e. Lê ji aliyê din ji dewleta Tirk, xwe rast û dadi dide naskirin. Lê belê diroka mirovatiyê baş dizane, ku dewleta Tirk, dewleteke dagirker e, zilmkar e, xwinmij e û tenê bi hovîtiyê, zilm û zorê xwe li ser lingan hiştiye.

Niha, kijan hêz e, ku li derbarê gele Kurd, li derbarê PKK û me endam û dilxwazên PKK, daweyek daye destpêkirin? Eşkereye ku dewleteke imperyalist e, dewleta vi tiştî kiriye. Li gora vê dewleta imperyalist ji, gava gelê Kurd li diji koletiyê şerbike, dibe gunehbar! Disa, li gora vê dewletê, gava PKK li ser xeta berxwedanê

rêberiya têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê bike, dibe gunehbar! Li gora vê hêza imperyalist, kesên di nava rêzên PKK de cih bigirin, gunehbarên mezin in! Belê, mejiyê imperyalistan, mejiyê wan ê qirêj û gemar weha ye. Hêzên imperyalist, li ser riya armancên xwe, PKK û me endam û dilxwazên PKK dinirxinin. Lê belê, diroka mirovatiyê ji niha ve dibêje imperyalizma Almaniya Rojava, biraweste!

İddinameya imperyalizma Almanya Rojava, ku bi riya sawciyê gelemperi li derbarê PKK û me hatiye amadekirin, logika (mantika) wan pir eşkere datine pêşiya çavan. Pir eşkereye, ew naxwazin navên Kurd û Kurdistanê bihênin ser zimanê xwe û bi serhişki, hebûn û rastiya gelê me inkar dikin. Ew, bi çi reng û şeweyê bixwazin, weha me. Partiya me û têkoşîna me didin şani kirin. Em vê logikê, logika inkarkirinê, di iddianameya wan de ji dibinin; di dadgeha wan de, ji devê berpirsiyarên wan ji dibihisin.

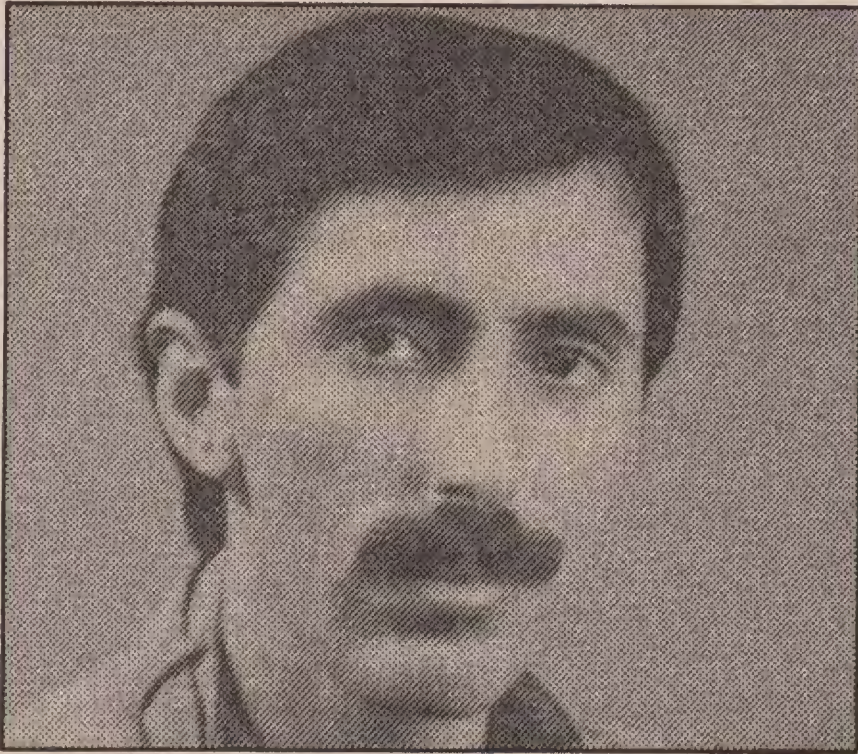
Li gora sawciyê gelemperi Rebmann, Kurd bi koka xwe Tirk in, Kurdistan êrdimeke rojhilatê Tirkiyê ye. PKK ne berpirsiyarê têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan e! Lew li gora wi PKK terorist e, endam û dilxwazên PKK hindik in, ên hene ji terorist in û di nava rêzên PKK de hejmara teroristan ne hindik! Lê gava rûçikê wan ê imperyalist ronak derdikeve holê, bi serê zimanê xwe dibêjin, ku "Em ne li diji gelê Kurd in, em ne li diji rizgariya Kurdistanê ne, lê PKK ne berpirsiyarê gelê Kurd e. Kurdên me girtine, ne endamên têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan in, lew ew tenê terorist in." Belê ew, bi vi mejiyê xwe yê imperyalist, vê çendê rastiyan serûbin dikin. Gelê Kurd ji welat, PKK ji gelê Kurd, me endam û dilxwazên PKK ji PKK; van tevan ji hev cuda, li ser bingehên ji hev cuda didin şanikirin. Xudanên vê logikê, min ji min, min ji gelê Kurd, min ji têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan, min ji PKK û min ji mirovatiyê cuda didin şanikirin û nasdan.

Hêzên ku dixwazin min û hevalên min pirsyar bikin, karûbarê çewî şanikirina rastiyan danine pêşiya xwe. Nexwe, divê em rastiyan ronahi bikin. Ev ji dalemeta me ya dirokî ye. Bila her kesek baş bizanibe, ku Kurdistan û gelê Kurd, PKK û gelê Kurd, PKK û têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê, em endam û dilxwazên PKK û mirovati; ev tev gişt, bi hevûdu ve girêdayî ne û çi kesek nikare van ji hevûdu cuda bibine û bizanibe.

Li gora dewleta Tirk a dagirker û imperyalistên Almaniya Rojava, ez gunehbar im. Lê belê, gava ku ez di vê axiftina xwe de rastiya raxinim pêşiya çavan, wê gavê gunehbariya dewleta dagirkerên Tirk û hêzên imperyalist a li diji gelê Kurd û mirovatiyê, xweş ronahi bibe.

Cihgirtina di nava rêzên PKK de, xwe û mirovatiyê naskirina mirovê Kurd e

Gelê Kurd û PKK weke goşt û hestuyan bi hevûdu re girêdayî ne. Bingeha ku PKK li ser avabûye, welatê Kurdistan û gelê Kurd e. Kes û hêzên ku dixwazin PKK û me endam û dilxwazên Partiya me PKK rind nasbikin, divê beri her tiştî ew, jiyan gelê Kurd baş fahmbikin. Gelê Kurd, di nava rêzên PKK de xwe naskiriyê. Disa, gelê Kurd, mirovayeti û mafên mirovan ji di bin rêberiya PKK de naskiriyê. Sazbûn û avabûna PKK, ji bo mirovên Kurd bû rêç û ronahi. Heya PKK nebû, em di rêça tari de

dimeşîyan. Lê gava tirêjên ronahiya PKK li çavên me dan, wê demê me baş fahmkir, ku heya hingê em di tariyan de dijin. Me Kurd û Kurdistanê, mirovati û mafên mirovan, di tevgera PKK de naskirine. Ma gelo, heya ku bingeha PKK li ser avabûye rast nayê fahmkirin, heya ku jiyan li ser axa Kurdistanê rast neyê zanin, kesek dikare Partiya me, têkoşîna me û me rast nasbike? Ma gelo, ev psikologê di vê dadgehê de li pêşberê me hatiye rûniştandin. Çiqasi ji jiyan gelê me û psikolojiya me fahmdike? Ma gelo, ev psikolog hezar rojan ji li pêşberê me şoreşgerên Kurdistanê were rûniştandin, heya ku hun ji mirovatiyê fahmnekin, hun dikarin ji psikolojiya me fahmbikin? Ne, hun nikarin fahmbikin!

Ez ji parçeyekî gelê Kurd im. Ew eş û tivanca gelê Kurd li ser axa welatê xwe kişandiye, min ji kişandiye. Jiyan min parçeyekê ji jiyan gelê Kurd. Ez nikarin jiyan xwe ji jiyan gelê Kurd cuda bizanibim. Bingeha ku PKK li ser avabûye, jiyan gelê Kurd bi xwe ye. Ez dixwazim vê jiyane ji hindeki bihênim ser zimên. Pêşiya PKK çawa bûye? Dêrketina PKK çawa bûye? Gelê Kurd û ez, ji aliye aborî, ramyarî, çandî û hwd. çawa dijin?

Ji sala 1940'an vir ve, burjuwaziya dagirkerên Tirk, bi destê dewleta Tirk, li çend bajarên Kurdistanê, çend karxaneyên piçûk avakiribû. Burjuwaziya dagirkeriyê, nedixwest ku li Kurdistanê kapitalizma dagirkeri û biyani ji pêş ve here. Baş dizanibû, ku gava kapitalizm li Kurdistanê pêş ve here, wê hingê raman (fikir) û birdoza (ideolojiya) çîna karkeran ji pêş ve here û rêkxistina karkeran ji ava bibe. Lewma dagirkerên Tirk, bi zanabûn li welatê me kapitalizm pêş ve nebirin û pirsên di vê barê de nedan ber verisandinê. Hemû dewlemendî û bûjenê sererdi û binerdi yên welatê me kişandin Tirkiyê û welatên imperyalist. Heya dema niha ji, bili li çend bajarên mezin, li çarhelên bakurê Kurdistanê çî karxane nehatine avakirin. Ez dixwazim nimûneyekê li ser bajarê ez lê dijm bidim: Çar binbajar (navçe) û bêhtirî çarsed ji gund, girêdayê bajarê min in. Lê cara pêşîn, di sala 1975'an de, karxaneyeka şîrî hatiye avakirin. Lê belê paşê, kilit avêtin deriyên vê karxaneyê ji. Ji aliye din, bi sedhezaran mirovên Kurd, bêkar û betal bûn. Ji bo pariyeka nanê tisi, li bajarên Tirkiyê û li welatên derveyi li kar digeriyan. Di navenda bajêr de leşker û "rewşenbîrên" dewleta Tirk ji dijin. Li bajar ji û li gundan ji, jiyan li mirovên Kurd bûye jehr. Lê ne tenê li wi bajarî, li çarhelên Kurdistanê mirovên Kurd bi qedera (sernivîsa) xwe re hatine hiştin.

Dema ku li cihanê hacetên (navgînên) teknîkî pêş ve çûbûn û ketibûn bin xizmeta mirovan, di demeka weha de, mirovên Kurd ji, ji jiyaneke pir xizan û belengaz re seri danibûn. Navgînên teknîkî li gundan nedihatîn ditin. Hacetên dema feodali, jiyan di civaka feodali de, hebûna xwe berde-

wam dikiran. Tu caran min li gundê xwe ji bo cotyariyê li derveyi ga û hespan tişteke neditibû; min nedizani çîye quwweta (hima) mekineyan an ne çîye. Me bi quwweta heywanan (ajelan) karê xwe pêkdihani. Li teviya gelemperiya Kurdistanê, mirovên Kurd ji sedî heştî gundi ne û tevan ji jiyaneke ve çendê hejar û belengaz didomand, û didominin. Herçi erdên hebûn ji, di bin destê axan û feodalan de bûn. Ev ji xizmeta dewleta Tirk a dagirker dikiran û ji bo Tirkan, welat-firoşên Kurdistanê bûn. Li hêlekê dewleta Tirk, li hêla din ji ev Kurdên feodali, bi bêbextî xwedî li keda gundiyan derdiketin û dest datanin ser hebûnên gundiyan, welê ku pariya wan ji, ji gewriya wan derdixistin.

Geleki baş dihe bira min, em bê kinc (cil), tazi û pêxwas digeriyan. Heya ez 12 salî bûm, ez bi kirasekî digeriyan, di lingên min de sol tune bûn, ez bi çaroxan digeriyan. Jiyan hemû gundiye me û gundiye li derdorên me, bi vi awahi bû. Kar tune bû, qezenc û hatineke diravî tune bû, lewma ji çi dirav (pere) di berika kesi de nedihatîn ditinê. Xwarina me bi girani nanê tisi (zuwa) û pîvaz bû. Ji van nimûneyan ji rind dihe fahmkirin, ku em di nava şereki birçibûnê de dijiyan. Mirovê ku niha bê kinc, bê sol, bê hacetên ronahi û agahbûnê, bê hacetên guhdariyê, bê ger, tazi û birçî bimine, ev mirov, çawa dikare vê jiyane bipejirine? Çawa vê jiyane dibejirine?

Herweha, hacetên ronahi û germkirinê ji di malên me de tune bûn. Elekrika ji welatê me derdixistin, didan welatên ciran, lê nedidan gund û bajarên Kurdan. Em li ber ronahiya çiran rûdiniştin. Xwe-germkirin, kelandin û pijandina xwarini bi agirê êzing û serginan çêdibû.

Li gund û bajarên me, di navbera gund û bajarên me de rîyan çenekiribûn. Me nedizaniyê mekine çîne ne çîne. Ji bo karekî piçûk divibû em bi rojan bimeşîyan, peya em biçûyan gund û bajarên dîr. Namexane (postaxane) ji tune bûn; ji bo şiyandina nameyekê divibû em bi sedan kilometre bimeşîyan, biçûna navçe û bajaran. Belê, em bê van hacetên gerê, şiyandinê û guhdarikirinê dijiyan. Pêwendî û tîkiliyên me bi cihanê re, bi tevayî hatibûn birrin.

Xaniyê em lê rûdiniştin, rê ji her nexweşiyekê re vedikir. Em maliyên malê, mecbûr bûn, ku di çavikekî xênî de rûniştibana û rabiketana. Mirov û ajel di nava hevûdu de dijiyan. Ji aliye din, ji ber nebûna diravan (peran) kesi nedikari ji xwe re xaniyekî çêkiriba yan ji bida avakirin.

Dagirkerên Tirk li gund û bajarên Kurdistanê qereqolên leşkeri û dibistanên asimilasyonê (Tirkkirinê) avakirinan. Lê ji bo saxiya mirovên Kurd nexweşxaneyan çenedikiran. Çi bû xizmeta dewleta Tirk ji bo mirovên Kurd? Li her gund an bajarekî Kurdistanê qereqol û dibistan avakiribûn. Pir eşkere dihe fahmkirin, ku xizmeta wan tenê şuştina mejî û daxwaza qirkirin û tunekirinê bû. Xizmeta wan

lêdan bû, koçberkirin bû, nîr û pikoli bû, zilm û zordari bû, mêtin û ked-xwari bû, asimilasyon û helandin bû. Dewleta Tirk, li derveyi van, tu caran tişteki ku xizmeta mirovatiyê bike, pêşkêşî gelê Kurd nekiriye.

Bili çend bajarên mezin, li gund û bajarên Kurdistanê nexweşxane tune bûn. Ji bo nexweşiyeka sivik ji, divibû me nexweşê xwe bibirana bajarên mezin ên dîr. Min gelek caran bi çavên xwe ditiye, li gundê me û li gundên derdorê, her salê bi sedan jinên bi zaro, zaroyên şirmij û mirovên din ji ber nexweşiyeka gelekî sivik dimiran. Min bi xwe ji, heya bûm 12 salî, dixtor û derman nasnekirine. Gava em zarok nexweş diketin, mezinên me di binê kevir û daran de stuyên xwe xwar dikiran. Li çareyên bê feyde digeriyan. Li nik şêx, seyid û melayan ji me re bendik û nivîştan didan girêdanê. Mecbûr mabûn, ku dev ji ilmê (zanyariya) tipê (tendurustiyê) berdin. Ez dixwazim li vir disa nimûneyekê bidim, ji bo zilma dagirkerên Tirk a li ser mirovên Kurd baştir û rasttir were zanin: Gava ku ez heft salî bûm, nexweşiyek di nava me zarokên gund de belavbûbû. Mezinên me nedikarin me bibin dixtoran. Bi tevayî bê çare mabûn, lewma, ji bo başbûna me avekê bi me dan vexwarin, ku seyidekî xwe di wê avê de şuştibû. Ji vê nimûneyê rind dihe fahmkirin, çendî em bê çare bûn. Ji bo başbûnê, me ava genî û jehr vedixwar. Lê belê, her di vê demê de, ilmê tipê ji bo gelek nexweşîyan, derd û êşan re çare û derman peyda kiribû; ev ilm di xizmeta mirovan de bû. Lê ji aliye din dagirkerên Tirk, keys û deliv nedidan, ji bo ku ev ilm xizmeta mirovên Kurd ji bike.

Dewleta Tirk, hemû mirovên Kurd pêdivî (hewceyê) û muhtacê hevûdu kiriye. Jiyan ji çi kesekî re ne garanti ye. Mirovên kal û pir bi tevayî bê xwedî diminin. Divê zaro û merivên wan, wan xwedî bikin. Belê, dewleta Tirk zarokan pêdiviyê bav û dayikan kiriye, bav û dayikan pediviyê zarokan kiriye, ciranan pêdiviyê ciranan kiriye li ser axa welatê me. Gelê Kurd aniyê gehineyekê, weke ku tu kesek nekaribe li ser axa xwe zikê xwe têrbike. Lewma mirovên Kurd, ji ber rewşa xwe ya aborî, seri didin koçberî û xeribiyê.

Ne tenê ji aliye aborî, ji aliye çandî ji pikoliyên dagirkeran tu caran kêr nebûne. Ji bo jibirkirina Kurdî û Kurdistanê, ew çekê asimilasyonê tu caran ji destê xwe bernedane. Hemû hacetên xizmeta helandina Kurdan dikin, tevan ceribandine. Dagirkerên Tirk beri her tiştî dibistanan li Kurdistanê avakirine. Bi koteka çekan a tazi bi riya asimilasyonê, xwestine di demeka kin de ramana Kemalizmê di seriyê mirovên Kurd de bidin sistinê û Kurdbûna wan bi wan bidin jibirkirinê.

Dewleta Tirk a dagirker destur neda, ku kesek bi zimanê xwe, bi Kurdî bipeyive. Di dibistanên xwe de mejiyên zarokên Kurdan bi ramana dagirkeriyê dişuştin û tu caran Kurd û Kurdistan nedihanin ser zimanê xwe. Diroka Kurdan, çanda Kurdan, pişe û hunera Kurdan, tore û wêjeya (edebiyata) Kurdan û hwd. tu caran nehanine ser zimanê xwe û tevan, weke ku hebûnên Tirkan bin, didan şanikirin. Dewleta Tirk tu caran destûr nedaye, ku li derbarê Kurd û Kurdistanê were nivisandin û axiftin. Disa, dewleta Tirk tu caran destûr nedaye ku tenê diroka Kurdistanê ji, tenê kada (çêla, behsa) Kurdistanê ji di pirtûkan de, di rojnameyan de, di kovaran de û hwd. were nivisandinê. Kesên bi Kurdî axiftine yan ji nivisandine, bersiva xwe bi cezayên giran standine, hatine cezakirin.

DÛMAHÎK DI HEJIMARA BÊ DE

Eger ademîzad be nîrxîtin bûnêwer û sermaye bêt le ser rûy zemîn da ewa minal (zarok) newey diwarojî her gel û neteweyeke. Zarok xawen cihani taybetî xoyetî ke pire le endêşe û bir û xeyalî naskaney minalane û coreha birkirdinewey taybet be xoy û dewrûberekey. Mêşki minal wekpere kaxezêki spî waye, mirov detwanêt çon biyewêt aweha mêşki minal aw bidat bew akar û xû û rewîştaney ke deguncên le gel barûdaxî minal da. Wate çon bitewê le ser pere kaxezekî spî wênayek bikêşî ya şîtek binûsî her bem şeweyêş detwanît mêşki minal zaxaw bideyt ke to arezût lêyetî. Helbete birkirdinewey û cihane taybetiyekey minal zor ciyawazî heye le gel birkirdinewey û cihani taybet be gewrekan. Mirov debêt zor bayex be geşekirdinî zarokan bidat le zor layenewe be taybetî layenekani derûnî û komelayetî û tendirustî w ew anî tirewe. Perwerde kirdin û barhênani minalan be şeweyekî dirust û rêkûpêk karêki zor girînge le diyarkirdinî diwarojî minalan û newey dahatûy her gel û neteweyek da. Ew gelane şad û bextewer debîn ke minalekaniyan le ser rêgayekî rast û rawan perwerde dekrên û pêdegeyênên. Be kurtî minalan giyani zindûy her neteweyek in.

Katê mirov biyewêt basî zarokî Kurd bikat ewa nabêt ew waqîhe karesatawî û nalebarey jiyani geli Kurd û xakî Kurdistanî le bir biçêt. Bê guman zarokî Kurd le nêw gel û wilatêk da geşe dekat û le dayik debêt ke hêştî azad û serbexo nîn. Minalî Kurd her lew katey le dayik debêt û çawî be millet û xakêk dekwê ke destbeser û koyley û teniya zulm û zor û eşkence û sitem û zindan beşî em mîllete beşxuraweye. Zarokî Kurd le nêw cergey şer û gundî kawilkiraw û xakî sûtênraw û jêr çadîr û naw eşkewt û le ber bombabarani balefir û nirke nirki tank û topî dujminan çawî be jîyan dekwêt û le dayik debêt. Le heman katîş da ciwanî siruşt û sihrawî xakî Kurdistan her le hewêl çawhelhênaniyewe serinci radekêşin. Katê zarok be (laye laye)î (1) dayik xew deybatewe û deçete naw cihani şîrînî xew û xeyal... Katê zarok geşe dekat û le şewî mangaşewa le ser ban estêre geşekani asmanî Kurdistan dejmêrêt... Katê zarok le nêw gorepanî gund da le gel hevalekani yari nêwxoy minalaney Kurdi dekat... Katê zarok giwêy be heqayetokey (biznoka û meroke)î (2) dapîre aşna debêt û pêş şad debêt... Katê zarok le nêw qersil û damênî sewzî çiyay Kurdistan da deçete ber karjole û berxole û debête berxewan ya şivan ya gawan... Katê zarok le nêw kolani gundî Kurdi le bir kiraw da hengaw denêt û... Katê... Katê... htd. Emane hemûyan kardekene ser bari derûnî minalî Kurd her le yekem geşekirdinewey. Helbete paş ewey ke minalani Kurd berebere gewre debîn cihani seyr û semeretîr û metirsîdartin û ciyawaztir debîn le caran, ew cihaney ke pire le cencal û ajawe û sitemkarî û çewsandinewey û nakokî û kêşekani jîyan... Pire le şer û pêkdadan û berengarûnewe... Pire le qurbanî û merig û neman û kewtîn û hestanewey... htd.

Minalî Kurdiş wek minalî her milletêki tir le seretawe zimani dayik le naw xêzanekey da be gîştî û le dayik be taybetî fêr debêt. Eger çî em kare le minalêki Kurdewe bo minalêki Swêdî zor ciyawazî debêt, çünke ew derfetaney bo minale Swêdiyekan helkewtûn le gel minale Kurdekana erd û asmanî ferqe. Bêge le meş gedexekirdinî zimani zigmak û nebûnî welatêki azad dû karkerî serekîn le ser bexêwkirdin û barhênani minal. Debinin zarokêk be zimani Kurdi zimani deşkiwê û dêtego, belam katê mezin bû û çîwe qutabxane ewa zimane Kurdiyeke kitûpîr debête zimani Turkî ke renge ew minale yek wişe çîye lêy nezanêt! Ca lew kate da axo çî karkaneweyek le layen ew minalewe

Geştêk bo Kurdistanî Bakurê-Rojava

- 10 -

Zarokî Kurd

Komele qutabiyek le qutabxaney sereteyî da. Kurdistan-Nisan 1980

Poli çiwarem le qutabxaneyekî seretayî. Kurdistan-13. Nisan 1983

Du minalî Kurd le gundêki Ixdîr. Kurdistan-Gulan 1989

Du minal (zarok) le jêr kon da. Zozana Aladax, Kurdistan-Gulan 1989

dirust debêt û tûşî çî core girêkiwêreyekî derûnî û komelayetî debêt, lem haleta da ew minale hest be core kemiyekîş dekat!

Sistemi fêrkirdin û perwerde kirdinî minalan le sayey rejimî regezperistî Turkiya da sistemêki faşistane û toraniyaneye. Herweha lem beşey Kurdistanî jêrdestî Turkiya da em kare zor xiraptîr dête ber çawan û xoy denwênê, çünke le layek 14-15 milyon mirov dan be bûnî dananrêt û zimani zigmakîyan lê yasaxe û le layekî tîrîşewe minal le malewe fêrî xû û akarî Kurdane debêt, belam her ke pêş naye nêw qutabxane hemû rojê

pêwîste be zebri dar bilêt: **“Ben Türk’üm. Annem Türk. Babam Türk. Ninem Türk. Dedem Türk. Soyum Türk.”** (3) Be Kurdiyekey debête: **“Ez Tirk im. Dayika min Tirk e. Bavê min Tirk e. Dapira min Tirk e. Bavpîrê min Tirk e. Binyada min Tirk e.”** Ca lê re da zaroy Kurdan le ciyati ewey le qutabxane fêrî dab û nerîtî re-

Mehabad Kurdi

senî Kurdewarî bîkrên û niştîmanîyan pê binasênrê. ewa em kare be pêçewanewe diji zarokî Kurmanç encam edrêt. Le qutabxane da zarok fêrî ewe dekrêt ke şanazî bexoyewe bikat ke Turk e! Hîni ewe dekrêt ke rojane em ris-teyey xîwarewe dûbare bikatewe: **“Ne mutlu Türk’üm diyene.”** Wate: **“Şad be ji bo yê dibêje ez Tirk im.”**

Helbete minalî Kurd le qutqabxane da mêşki be birî Kemalîzm û şovenîzm û toraniyet aw edrêt û heta way lê dekrêt tûşî helgeranewe bêt le dab û nerîtî neteweyane û Kurdaney xoy û nikolî le bûnî Kurdêti xoy û niştîmaney Kurdiyan bikat! Mirov katê geştêk bikat bo Kurdistanî Bakur be hezaran Kurdi berçaw dekwêt ke kesêti xoyan wenda kirdiwe û nazanin Kurd in ya Turk in. Rejim qutabxaney kirdote deşgay tiwandinewey û asimilasiyoni minalî Kurd û kirdin-yan be Turk be şeweyekî asan û bername darêjraw. Carê her le poli yekem (birinci sınıf) da ew minalaney ke Turki nazanin ewa mamostay pol le seryan da ebête îzrailêki tewaw û her ewendey demênê ruhyan bikêşê û be raste (cetvel) le pencole naskekaniyan dexa û xo heta nelên, **“Ême Turk in”,** wazyan lê nahênê. Bew core minal le malewe û le ser şeqam û le nêw kolan da way lêdêt ke teniya be zimani dagîrker bipeyvêt nek be zimani zigmakî şîrînî xoy. Ewey rastî bê ewey daykan û bawkan hestîyan bem metirsîye kuşindeye kirdiwe û zor dax le dilin beramber em siyasete çepeley Turkekan. Her bo nimûne bawkêk be nawî M. Ali le gundêk da pêmi got, **“Mekteb rind e zaro biçînê û hîn bibin, lê ne bi Tirkî. Em naxwazin bi zorê û bi lêdanê zarokên me bikin Tirk.”**

Her wek witman qutabxane xoy le xoy da şîwênêke bo mebestî le beyn-birdin û tiwandinewey kesêti Kurd û awdanî mêşkoley zarokan be birî regezperistane. Helbete hemûşman dezanin qutabxane debê bîkrête mel-bendêki zanistî bo le nawbirdinî nexwêndewarî û hoşîyar kirdinewey ro-lekanî gel bekarbîhênrêt nek be pêçewanewe, belam bedaxewe eme bo Kurd biwete şîtekî tir ke be hiç şeweyek le gel bir û bawerî şarîstaniyet û mirovayetî da naguncêt. Bê guman her heman hoy sereweyey ke-way le şorişgêran û pêşmerge qaremanekan kirdiwe ke dest biken be sûtandîni qutabxanekani ladêkan, şîtekî belgenewîştî ke pêşmergey be wefa û azadîxwaz qet bir le we nakatewe zerer û ziyan be gel bigeyenê.

Wek aşkiraye minalî Kurd her ke temenî geştiye 6-7 salan dekwête xo amade kirdin bo jîyan û yarmetî dani bawik û dayik le zor karûbarî hemeçîşin da be taybetî kari berxewanî û şîwanî û kiştûkal û zorî tîrîş. Mirov katê çawî bew minale nask û nazdaraney ser şeqamekani şarê Kurdiyekan û nêw dehatekani Kurdewarî dekwêt, le xefetana firmêsk le çawî da qetis emênê û dili boyan jan ekat. Katê le Bazîd bûm zor zarokî Kurd im debînî ke cil û bergî narêk û dirawyan le ber da bû û le jêr qirçe qirçî germa da be denge besoz û naskekaniyan deyanqijand, **“Ava sar, ava sar, ava sar...”** Em denge minalaneyan wijdanî her mirovêki xawen wijdaniyan ehênaye hejan. Yan minalan le Erzirom û Ixdîr û wêştgay pasekani ser rêga ke şînyekaniyan le ser serîyan danabû û hawariyan ekird, **“Simit... simit... simit.”** (4) Xo be hiç şeweyek nabêt minale boyeqeyekani nêw şarê Kurdiyekan û minale Kurdekani şarekani wek Stanbol û Enqere û gelek şarî tîrîşman le bir biçêt ke

le beyaniyanewe ta êwaran seyri pêlawî piyadekan eken û taku bizanin kamiyan pêlawekey boye nekrawe! Helbete ademîzad katê çawî bem core nengîyaney mirovayetî ekewêt tif û lehnet debarênête ser rejîme Turkperîstekey Enqere û dagîrkerî em parçayey Kurdistan.

Lê re da xalêk mawe ke debê pencey bo dirêj bikeyn ewîş ewey ke minalani Kurd zortir le dehatekan da be Kurdi dedwên wek le şarekan. Hoy serekî emêş degerêtewe bo bûnî damûdeşgay serkutkerî rejîm be şeweyekî ziyatîr le naw şarekan da wêk le gundekan. Yaxud zor car wa rêk dekwêt xêzanêki nimçe dewlemend minalekaniyan Kurdi zor kem dezanin yan her nazanin, belam le heman kat da xêzanêki cotîyar minalekaniyan be Kurdi qîse deken le gel yektîr da. Bê guman em kirdeweyêş le xêzanêkewe bo xêzanêki tir, le şarêkewe bo şarêki tir, le herêmêkewe bo herêmêki tir û le hemûş berçawtir le kesêkewe bo kesêki tir ciyawazî têda debînêrêt. Bo nimûne şarî Cizîra Botan û Qers gelêk le yek cudatîr in le rûy bekarhênani zimani zigmakewe. Le heman katîş da core nêzîkiyek hest pêdekrêt le nêwan Wan û Bazîd da, Amed û Cizîrê da. Xêzanêkim nasi ke le 6 endam pêkhatîbû, bawîk (dîktor), dayîk (keybanûy mal), 3 minal (qutabî), 1 minal (biçûk). Bawîk hezî dekrîd dewletêki Kurdi çêbibe, belam be xoy dari le ser berd danedena! Dayîk deywit, **“Eger em Tirkî nezanîbîn bî me dikenîn.”** Minalekan teniya yekêkiyan kemêk Kurdi dezani. Le heman şaroçke da xêzanêki tirim nasi ke xawen çend minal bûn û kiçêkiyan le dayerey “nîfus” nawnûs nekrabû, çünke nawî **“Rojda”** bû! Her le gundêk da xêzanêki tirim nasi ke xerîki kiştûkal kirdin bûn û kiçêkiyan hebû nawî **“Bêrîvan”** bû û temenî le 6 sal kemtir debû, herweha em kiçeş nawî enbû le dayerey “nîfus”! Emane tenha çend nimûneyekî zor kemin derbarey bar û doxî minal û bêbeşîyan le zimani dayik ke mafêki siruştî her mirovêke le ser rûy em zemîne pan û berine da, belam bo zarokî Kurd na!

Herçende dar û destey rejimî faşistî Turkiya hewil eden xoyan be Ewropî û dadperwer û nazanîm çî û çî pişan biden, belam xeyaliyan xawe wek pilaw! Ewropetî û dadperweretîyan teniya be zimane nek be kirdar. Dayenga û baxçey sawayan û minalaniyan le çend şarêki Kurdistan da kirdotewe bo bekrêgirawan û piyawani ser be rejîm nek bo çîni çewsaaway gel. Minalani Kurd le nêw qur û lite û sermay zivistan û tepûtoz û germay hawînî Kurdistyana req û wişk ebnewe û minalani ewanîş le naw pêxêf û niwênî germ û şîwênî hesanewe û rabiwardin da pişû deden.

Baskirdin derbarey êş û azar û bari nalebarî minalî Kurd êwendey pê dewê nek be witarêk û du witar belku be çendeha berig kitêbiş tewaw nabêt. Pê-nûsî bê tiwanay minîş le ast em hemû bedbextî û çermeserîye da her ewendey le tiwana da bû ke be kutî û miştêk le xerwarêki em hemû derd û azarane-xistûbête ber didey xîwêneranewe.

Le koteyî da le naxî dilmewe silawim heye bo gîşt minalani Kurdistan û be taybetî ew minalaney ke lem diwaye da wityan: **Em Kurdistanî ne!** (5)

Jêderekan:

- (1) Laye laye goraniyeke dayik bo lawandinewey korpekey eylêt le kati xewtîni da.
- (2) Çirokêki minalaneye ke le Kurdistan da bawe.
- (3) Kitêbêki qonaxî qutabxaney seretayî: İlk- okul (Okumaya Başlıyorum), Ders Kitabı, Sayfa 77, Baskı Hürriyet Offset Maatbacılık ve Gazetecilik A.Ş., Sefaköy-İstanbul, 1989.
- (4) Wişeyekî Turkiye: Core kêkêki bazneyî ye.
- (5) Minalani herêmi Botan em dirûşmeyan diji dagîrkeran kirdibiwe qîsey ser zimaniyan le kati Serhêldane cernawerîyekey em diwayey Kurdistan, Beharî 1990.

NAVÊ ÊRDIMA MELEDÎ XWEDIYÊ ÇI BINYADÊ YE?

Şik û gumana rasttirin eve, ku navê êrdima **Meledî** ji dema Hitîtan maye. Gava Hitîti vê êrdimê ji xwe re weke warê danişvaniyê bikaranîne, êrdimê bi gotina **Mal-dîa** bi nav kirine. Navê Maldia, di berhemên Aşuriyan û Urartuyan (bavpîrên Ermeniyên) de bi şeweyên nivîsinên cuda hatiye bikaranîn. Di berhemên nimandî de navê Meledî, weke “Melitica”, “Melid”, “Melide”, “Meliddû” an jî “Malita” hatiye nivîsandin. Navên diroki bûne ev nav.

Dewleta Tirk navê **Malatya** daye êrdimê. Lê gelê niştêcih û gelê Kurd vî navî weke “Melid” an jî di dawiyê de weke **Meledî** (Meleti) dinase.

DÎROKA KURT A ÊRDIMA MELEDÎ

Êrdima Meledî yek ji wan êrdimên Kurdistanê ye, ku diroka wê dewlemendtirin e. Êrdimeke weha ye, ku rastî damezirina bi dehan împaratoriyan û disa hilweşina bi dehan împaratoriyan bûye. Şop û pejnên diroki, bermî û jêmayên mîjû yê li cihê Meledî avabûye, yan jî li cihê bi navê Melediya kevnare, rastiya vê gumanê datînin pêşîya çavan. Ji aliyê erdnîgarî (coxrafî) ve êrdim, bûye ciheki baş û rêdayî ji bo hilberînê û danişvaniyê. Ev jî bûye sedema şerên di nava bajarvaniyên curbecur de. Roleke pêwîst di van şeran de leystiye.

Diroka Meledî, piştî xwe dide dema, diroka berî hati nivîsinê.

Li gora lêgerîn û hûrkolineke çebûyî, eşkere dibe, ku bîcîhbûna mirovan li Meledî di domana kevintirîn qe, di domana “neolitik” de çebûye. Gira bi navê “Gira Şêran (Arslantepe)” ya li rojhilatê bajêr û bermayên qesrekî ji Hitîtan mayî, ronahi didin diroka Meledî.

Meledî di dirokê de, weke bajarekî dewletî cih girtiye. Dewleta wê demê ya bi navê Milîdiya, di navbera salên 2000 û 1000 Berî Zayînê (Bz.) de, weke bajarekî dewletî pêşî li hemberê Aşuriyan û paşê jî li hemberê Urartuyan têkdiçe. Di salên 743’ê Bz. de împaratoriya Aşuriyan Urartuyan têk dibe û dikare wan ber bi aliyê Wanê ve bide ajotin. Li ser vê bingehe împaratoriya Aşuriyan, careka dinê êrdima Meledî tevli axên xwe dike. Di navbera salên 714 û 690’ê Bz. de Kîmer û Îskit dest bi êrişan dikin. Bi van êrişan her diçe Aşuriyan jar dikin. Di vê domanê de Med, di sala 612’ê Bz. de, bi rabûneka seranserî împaratoriya Aşuriyan dihilweşînin. Êrdima Meledî biqasî niv-sedsalekê dimîne bin destê Medan de. Piştî ku Med li hemberê Persan têk diçin, êrdima Meledî jî tevli axên împaratoriya Persan dibe. Lê di domana serdestiya Persan de gelek caran serihildanên hundurî çêdibin. Herçiqasî Pers van serihildanan perçiqandin û şikandin jî, nekarin xwe jê rizgar bikin, da her biçe jar nekevin. Lêdana dawiyê jî aliyê Skenderê mezin li Persan dihe xistin û doliwgeriya Persan dirûxe.

Piştî mirîna Skenderê Mezin, çend caran Meledî di nava serleşkerên wî de dest diguhure. Di sala 170’ê Bz. de, bi alîkariya qraliyeta Pontosî, mirikên xwecih ên girêdayê Pontosan, banduriya Meledî bi destê xwe ve anin. Piştî 50 salan jî Meledî, tevli tixûbên dewleta Pontosî dibe. Di sala 66’ê Bz. de serleşkerê Romayîyan ê bi navê Pompeius, qralê Pontosî Mitridates têk dibe û Meledî dizivîrinê eyaleteteka Romayîyan. Di sedsala VI’an de Meledî bi împaratoriya Bizansî ve hat girêdan. Ji sedsala VII’an heya sedsala X’an, bajarê Meledî car caran rastî êrişên artêşên Ereban bû. Di vê domanê de Meledî, gelek caran di nava Bizansî û

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştîman ku hilberînî, danişvaniya tund û bajarvanî li wir dîrokekê çêkirine

MELEDÎ

- I -

Ereban de dest guhart.

Di sala 1101’ê de vê carê Meledî kete destê Danişmendî. Di demeke kin weke çar salan de, Kiliç Arslanê Yekem Anatoliya tevli axên Selçûkiyan kir. Danişmend jî dest bi berxwedanê kirin. Lê nekarin biserkevin. Di sala 1399’an de Yildirim Beyazîdê Osmanî êrdima Meledî vegirt. Piştî du salan jî, Meledî di encama êrişên artêşên Timur de hat talan û tajan kirin. Piştî demekê, gava Timur xwe paş ve kişand, vê carê jî ji bo vegirtina êrdima Meledî şerên diwar di navbera Memlûkiyan û Osmanîyan de derketin. Di domana van şeran de, dewleta Dulkadirogullari ku di bin doliwgeriya Memlûkiyan de niv-serbixwe bû, li dijî Osmanîyan rabû û şerê Osmanîyan kir. Di encama vê de padişahê Osmanîyan siltan Yavuz Selim di sala 1515’an de berê xwe da Dulkadirogullariyan û dawî bi mirikdariya (beglika) wan anî. Di şerê bi dest ve anîna Meledî de Osmanî biserketin. Êrdima Meledî jî tevli împaratoriya xwe kirin.

Piştî ku Meledî tevli împaratoriya Osmanî bû, zivirî statuya navenda senceaqekê. Pêşî bi Gurgumê (Mereş) û paşê jî bi Amedê (Diyarbakrê) ve hate girêdan.

Cihê danişvaniyê yê navendî li êrdima Meledî berê li cihê bi navê Melediya Kevin hatibû avakirin. Meledî, ya Kevin jî qopaniyek bû. Ji sala 1839’an pêve, şênî barkir navenda bajarê Meledî yê niha û xwe bi cih kir. Gava li Melediya Kevin hêzên leşkerî di qesrê bajêr de hatin bi cih kirin, gelê bajêr jî barkir. Ango ev hêzên leşkerî bûn sedema jî bajêr derketina şênî.

Bi damezirina komara Tirkîyê Meledî giha statuya bajarekî. Berê, heya sala 1954’an, êrdima Pirrinê (Semsûrê) jî tevli navçeyên Kolik û Bêhiştî girêdayê êrdima Meledî bû.

REWŞA ERDNÎGARÎ LI ÊRDIMA MELEDÎ

Bajarê Meledî li ser erdê li keviya Ava Fêradê, li aliyê Berfêrada jorin avabûye. Meledî, 900 metran ji deriyê bilindtir e. Êrdima Meledî jî rojhilat ve bi navçeyên Gola Hezar, Baskil, Keban û Eginê yê êrdima Mazra, ji bakur ve bi navçeya Kemaliye ya êrdima Erzinganê, ji bakur û bakurê-rojava ve bi navçeyên Kangal û Divrigî yê êrdima Sêwazê, ji rojava ve bi navçeyên Elbistan û Pazarcikê yê êrdima Gurgumê (Mereşê) û navçeya Gurun a êrdima Sêwazê, ji başûr ve bi navçeyên Serê Golan, Bêhiştî,

Kolik û Aldûşê yê êrdima Semsûrê û bajarê Semsûrê, ji başûrê-rojhilat ve bi navçeya Çunguşê ya êrdima Amedê re xwedî tixûb e.

Meledî li ser deşteki erdê rast avabûye. Ji aliyê rojava ve bi Tirkîyê re xwedî tixûb e û êrdimeke Kurdistanê ya serxetî ye; angî li ser tixûbê Tirkîyê û Kurdistanê ye.

Li ser erdê êrdimê hema hema hemû formên rû-erdî hene. Lê disa jî bi giranî plato û çiya, piştî van bi giranî deşt û newal hene.

Çiyayên êrdima Meledî:

Pirraniya erdê êrdimê bi çiyân xemilî ye. Şaxên Torosên Başûrê-Rojhilat, başûrê êrdima Meledî jî seriyekî heya seriyê din bi yekcarê digirin. Li aliyê başûr ev çiya dizivirin rêze-çiyayên bi nîzami. Li aliyên rojava û bakur nîzama wan xiradibe û dizivirin platoyan.

Çiyayên Meledî ku di nava van çiyân de yê pêwîsttir in, piştî Rêbaza Kapîdere (Deriyê Çemî) weke çend şaxan jî hev cuda dibin. Çiyayên Meledî navbera Deştên Bêhiştî, Pirrin, Kolik û Meledî dadigirin. Çiyayên Meledî bilind û gelekî pêl-bî-pêl in. Li gelek deveran bi çem û rûbaran ev çiya hatine birrin. Xala bilindtir a van çiyân 2.545 metran bilind e. Navê vê xala bilind Girê Şilan e (bi Tirkî “Bey Dagı”).

Çiyayên Nurhaqê jî axa êrdima Gurgumê dirêjî tixûbên Meledî dibin. Ev çiya, şaxên Torosên Başûrê-Rojhilat in, ku ber bi aliyê bakur ve diçin. Ev çiya rêzên bi nîzami ava nakin û cih bi cih weke çiyayên tenê bi serê xwe bilind dibin. Xalê van çiyân ê bilindtir 2.428 metran bilind e. Navê vê xalê jî Çiyayê Derbend e. Çiyayên Nurhaqê xwediyê bingehekî volkanîkî ye. Ev çiya di rewşa wan bilindahîyan de ne, ku valahiyan di

Çiyayê Yama jî êrdima Sêwazê dirêj dibe û bakurê êrdima Meledî bi tevayî digire. Bilindahiyên vî çiyayî bi gelemperî li ser 1.500 metran e. Ji aliyê rojava heya Newala Kuruçay û jî aliyê başûrê-rojhilat jî heya Newala Fêradê dirêj dibe. Dirêjahiyên van çiyân bi pirranî xwediyê avahiyeka volkanîkî ne. Bi pirranî ev çiya, bi çêrî, mîrg û çemenên dewlemend nîximîne û ava wan pîr û boş e. Bi vê rewşa xwe ev çiya, ji bo ajelvaniyê (xwedikirina heywanan) destda û rêdayî ne. Girê Hasbekê, ku 2.310 metran bilind e, li ser Çiyayê Yama, xalê bilindtirin e.

Platoyên êrdima Meledî:

Li ser axê Meledî cihê mezin ê duwemîn, bûye parê platoyan. Çiyayên bi “kalker” bi berdehamî sisttir dibin û bi vî awahî dizivirin platoyan. Li êrdima Meledî di pêşveçûna ajelvaniyê de, rola van platoyan a pêwîst heye. Platoyên li êrdimê di rewşa sê koman de ne.

Platoyên li başûr, li ser Çiyayên Meledî rêz dibin. Ev plato, jî aliyê kehnîyên avê û giyayên çêrî û mîrgan, dewlemend in. Ji ber vî yekê jî, jî êrdimên Meledî û Pirrinê di mehên havînê de kêriyên pezan dibin van platoyan û wan diçerînin. Ji bo ajelvaniya li Meledî, platoyên li başûr heya were gotin rêda û destdayî ne.

Platoyên li rojava, li gora platoyên li başûr derbas dibe. Li gelek deran tebeqeya axê gelekî tenik û jar bûye. Lê disa jî ev plato, ji bo ajelvaniyê rêda û destdayî ne. Ji van platoyan ên pêwîst, zozanên Kuruca yê Mezin û Piçûk in, ku dikevin derdorên navçeya Arga (Akçadag).

Platoyên li bakur, platoyên Meledî yê pêwîsttirin in. Li kendalên Çiyayê Yama rêz bûne. Ev plato weke platoyên Yama jî dihe bi nav kirin. Bilindahiyên pirraniya van platoyan li ser 1.500 metran in. Platoyên li bakur, jî aliyê kehnîyên avê û mîrg û çêriyan heya were gotin dewlemend in. Di mehên havînê de, ji bo çêriyê, kêriyên pezan dibin platoyên li bakur.

Av, çem û rûbarên êrdima Meledî:

Êrdima Meledî, jî aliyê çem û

rûbaran, di serê êrdimên Kurdistanê yê dewlemendtirin de ye. Nemaze Meledî, li ser erdê keviya Ava Fêradê avabûye, ku ev erdê beravî di seranserê Kurdistanê û Tirkîyê de yê mezintirîn e. Li pêşîya mîzgeftên di nava bajarê Meledî de, bi berdehamî av diherike. Ev av, di zivistanan de germ in û di havînan de jî sar in. Bi vê sixleta xwe herdemê diherikin. Li kêleka vî jî, ji taxa bi navê Kernek, ku li başûrê navenda bajêr li ser girêkî avabûye, ber bi aliyê bakur ve jî qanalekî metreyek-du metran fireh aveki boş diherike.

Rûbarê pêwîsttirin ê li ser erdê Meledî, Ava Fêradê ye. Ava Fêradê, li cihê bi zivrineke tuj ê riya Meledî û Mazra, tixûbê herdu navçeyan dixize. Li vî xalê ku Pira Komurxan avabûye, ji newalekî herî kûr, Ava Fêradê vedibe deşteki ku li ser çend gund cih girtine. Piştî ku jî bin Pira Komurxan derdikeve, Fêrad ber bi aliyê başûr ve diherike û li vir tixûbê êrdimên Meledî û Amedê dixize. Li ser Ava Fêradê, li nêzîkî navçeya Çunguşê êrdima Amedê avbendek hatiye çêkirin. Navê vî avbendê pêşî “Karakaya” bû, lê paşê jî aliyê cuntaya leşkerî nav hate guhartin û kirin “Avbenda Atatürk.” Niha di vî avbendê de, av dihe komkirin.

Li derveyî Ava Fêradê, li êrdima Meledî, Ava Tohmun, Çemê Kuruçay û Çemê Surgu dihe zanin û pêwîst in. Hinek rûbar û çemen piçûk jî li êrdimê hene.

Deşt û newalên êrdima Meledî:

Li êrdima Meledî, geli, newal û deşt jî ciheki pêwîst digirin. Hemû newal û geliyên êrdimê vedibin Newala Fêradê. Ev newal, li ser erdê êrdimê, newala mezintirîn e. Newala Fêradê gelekî asteng û kûr e. Li bakurê Kurdistanê jî newala mezintirîn e.

Li derveyî Newala Fêradê, newala din a pêwîst, Newala Tohman e. Ji axa êrdima Sêwazê, bi şeweya du şaxan vedibe axê Meledî. Ev herdu şax-newal li nêzîkî navçeya Darende dest bi firehbûnê dikin û li rojhilatê navçeyê disa digihin hevûdu.

Deştî pêwîsttirin a li êrdimê, Deştî Meledî ye. Firehiya deştî biqasî 830 km² ye. Bilindahiya deştî kêr an zêde biqasî 900 metran e. Ji ber kûriyên ku çem û rûbarên piçûk vekirine, Deştî Meledî hindekî pêl-bî-pêl e, lê disa jî bi gelemperî deşteki rast e.

Li derveyî Deştî Meledî, Deştî Wêransar û Deştî Hizolî, du deştên êrdimê yê pêwîsttirin in.

